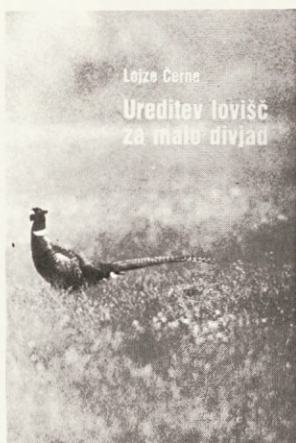

LOVEC 1987 3

glasilo Lovski zveze Slovenije

Izšla je knjižica **Ureditev lovišč za malo divjad**

Konec novembra 1986 je Lovska zveza Slovenije izdala knjižico **Ureditev lovišč za malo divjad** avtorja dipl. ing. agr. Lojzeta Černe, samostojnega svetovalca za malo divjad pri Lovski zvezi Slovenije.

Ta knjižica je rezultat raziskovalne naloge Mala divjad, ki jo je sprejela skupščina Lovske zveze Slovenije leta 1982. Obravnava naslednja poglavja:

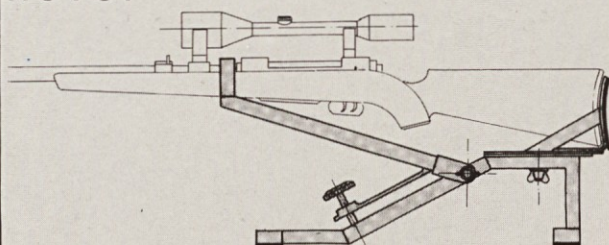
- vzroki za poslabšanje okolja poljske divjadi,
- melioracije kmetijskih zemljišč ter varstvo in gojitev male divjadi,
- ureditev lovišč za poljsko jerebico,
- ureditev lovišč za fazana,
- ureditev lovišč za raco mlakarico,
- ureditev lovišč za poljskega zajca.

Knjižica je zelo uporabna, tako zaradi vsebine kot zaradi strokovnosti, in je tako nepogrešljiv pripomoček gospodarjem lovskih družin in vsem tistim, ki se ukvarjajo s perečimi vprašanji gojitve male divjadi.

Vsekakor pa je priporočljivo, da si to knjižico kupijo tudi vsi tisti, ki so obiskovali tečaje za lovske čuvaje in dopisno šolo za lovske tehnike.

Knjižica ima 70 strani in je napisana zelo poljudno. Je bogato ilustrirana s črno-belimi grafičnimi prikazi. Cena je 1300 din. Naročite jo pri Lovski zvezi Slovenije, 61000 Ljubljana, Župančičeva 9, p.p. 505.

ZANESLJIVO! PRIROČNO! POCENI! PREDVSEM PA NOVO!

NAPRAVA ZA PREIZKUS PUŠK

Informacije na naslovu:
Bogdan Jež,
Vogelna 10, Ljubljana,
Telefon: (061) 211 841

agrotehnika-gruda

n. sol. o., ljubljana, titova 38–40

PROIZVODNJA, NOTRANJA IN ZUNANJA TRGOVINA, SERVISI

TOZD LOVEC

n. sol. o.

TRGOVINA Z LOVSKIM, RIBIŠKIM IN ŠPORTNIM BLAGOM
LJUBLJANA, Tržaška cesta 132

Telefon (061) 268-341 Telex 31106 Poštni predal 65-11

Za zastrupljanje vran in srak smo uvozili **FOSFORNO EMULZIJU** v politrskih plastenkah. Navodila za uporabo in objave o nastavljanju zastrupljenih vab so priloženi.

Ali ste že naročili **kameno sol** v najbližji poslovalnici tozda LOVEC?

Odkupujemo tudi posušene peruti šoj.

Nudimo vam:

- krogelne naboje domače in tuje proizvodnje
- pribor za lov in ribolov
- opremo za kampiranje, šport in rekreacijo
- opremo in hrano za vaše štirinožne prijatelje
- lovskim družinam prodajamo avtomatske krmlilnice in pašne aparate
- zbiramo, pripravljamo in izvažamo uplenjeno divjad
- **KOMISIJSKA PRODAJA LOVSKEGA IN ŠPORTNEGA OROŽJA TER PRIBORA**

OBIŠČITE NAS V NAŠIH POSLOVALNICAH:

Kinološko društvo Đakovo

organizira

**TEKME PSOV
V DELU
NA DIVJE PRAŠIČE**

v gozdu Guševac pri lovskem domu STRIZIVOJNA poleg Đakova.

25. 4. 1987 bo MEDNARODNA (CACIT)

tekma psov v delu na divje prašiče, na kateri bodo ocenjevali tovrstno delo **jamarjev** in **psov drugih pasem**. Prijave bomo sprejeli samo za 35 psov.

26. 4. 1987 bo ZVEZNA (CACT-YU)

tekma psov v delu na divje prašiče za **kratkonoge** in **dolgonoge goniče**. Prijave bomo sprejeli samo za 35 psov.

Zadnji rok za prijave je 2. 4. 1987.

Vse informacije dobite po telefonu (054) 841 137 in (054) 843 608 od 18. do 20. ure.

Predsedništvo

LOVEC

glasilo

Lovske zveze Slovenije,
revija za lovstvo
letnik LXX, št. 3
marec-sušec 1987

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije
Tiska ga Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani.
Poština je plačana pri pošti 61102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik Borut Ingolič

Odgovorni urednik Boris Leskovic

Ada Bitenc, Lojze Černe, Branko Galjot,
Jelo Gašperšič, Ivan Nečemar, Mitja Rebec,
Konrad Sajdl in Bojan Vomer

Lektor in korektor Sončika Lorenci

Tajnica uredništva Vanja Bartol

Lovce izide praviloma vsak mesec

Prva številka letnika izide v začetku leta,
v januarju.

Ta številka je izšla v 24 100 izvodih.

Po mnenju Republiškega sekretariata
za kulturo in prosveto SRS, št. 421-2/72,
je LOVEC oproščen prometnega davka.

Letni prispevek zveze lovskih druženj

po članu lovske družine, v katerem
je vračunana tudi naročnina za leto 1987
in Zlatorogovo knjižnico, je 5520 din
(od tega za glasilo Lovce 3655 din).
Izvod revije stane 600 din.

Za druge naročnike

je letna naročnina 9200 din
za inozemstvo 18 000 din

Naročnino je treba plačati vnaprej na
žiro račun Lovske zveze Slovenije.

Vse gradivo za objavo pošiljajte

Uredništvu glasila LOVEC,

Župančičeva 9 – p. p. 505,

61001 Ljubljana.

Telefon (061) 214 948.

Nenaročenih rokopisov in slik
ne vračamo.

Cene malim oglašom:

do 15 besed 800 din, od 15 do 25 besed

1200 din, od 25 do 30 besed 2200 din.

Za vsako nadaljnjo besedo 60 din.

Za člane lovskih organizacij

v SR Sloveniji velja polovična cena.

Male oglase je treba plačati vnaprej
na žiro račun

Lovske zveze Slovenije, Župančičeva 9,
Ljubljana: 50101-678-47158.

IZ VSEBINE

Miran Čas	66	Gozdovi ne vzdržijo več
Konrad Sajdl	70	O številčnosti in uporabi goničev
Fulvio Genero	73	Pojav beloglavega jastreba in ponovna naselitev brkatega sera v Alpah
Franc Branc	76	Bistrin zadnji lov
Biotehniška dela v loviščih	79	
Blaž Krže	79	Nekaj izkušenj z avtomatskimi krmilnicami
Lojze Černe	80	Ocenjevanje spomladanske številčnosti divjadi
Vprašanja za lovskega pripravnika	81	
	81	Rast in razvoj rogovja pri jelenu
Po lovskem svetu	83	
Ernest Petrič	83	Bradavičar-bojevitež
Lovska organizacija	86	LD Kovor-Dobrča je svojo 40-letnico proslavila predvsem z razstavo – F. Cvenkel
	87	40 let LD Sodražica – B. Lovrenčič
Jubilanti	89	Mirko Skudnik – 60-letnik
	90	Ludvik Čretnik – 80-letnik
Lovski oprtnik	91	Lovska idila ob Voglajni izginja – E. Rečnik
V spomin	92	Peter Kovač
	92	Rudi Klavs
Lovska kinologija	94	Več posluha za želje lovskih družin – M. Leiler
	95	Šolanje psa za pokazača – s prinosilom – V. Pirher

SLIKA NA NASLOVNICI:

Vidra (Lutra lutra) je danes nesporno ena najbolj ogroženih vrst sesalcev v Evropi. V zadnjih letih je postala simbol za varstvo narave in merilo kakovosti vodnih biotopov. Vodna kuna se dobro prilagaja spremembam v okolju, dokler so le-te v normalnih mejah. Živi ob vsakovrstnih vodah in – če je hrane dovolj – prenese precejšnjo stopnjo onesnaženosti in nemira. Grobi, nepremišljeni in nestrokovni posegi v naravno okolje, kot so regulacije rek in potokov ter osuševanje močvirij, rušijo naravno ravnotežje in nepopravljivo prizadenejo vodne biotope, od katerih je vidra odvisna. Ker vidra živi v najbolj občutljivih biotopih, bo za ohranjanje in izboljševanje kakovosti le-teh potrebno usklajeno sodelovanje lovcev, ribičev, varstvenikov narave, vodarjev, kmetijcev, gozdarjev in drugih uporabnikov naravnega prostora, katerih interesov pa nam za zdaj še ni uspelo uskladiti.

Za uspešno varstvo živalske vrste v njenem naravnem okolju je potrebno vsestransko poznavanje njenih bioloških značilnosti in ekoloških zahtev. Pri številnih živalskih vrstah, tudi pri vidri, so naddrobne tovrstne študije mogoče samo v ujetništvu. Gojenje vider v ujetništvu je izredno zahtevno, vendar je v zadnjih letih v nekaterih evropskih centrih zelo napredovalo. Prvič je uspelo vzgojiti vidrine mladiče znanemu strokovnjaku Philipu Wayreu leta 1970 v parku Norfolk Wildlife v Veliki Britaniji, kjer je zdaj največja postaja za zrejo vider. Najbolj znana in aktivna skupina za varstvo vider v Zahodni Evropi je zahodnonemška Aktion Fischotterschutz, ki jo vodi Claus Reuther; njihove raziskovalne obore so v Oderhausu pri Göttingenu, od koder je tudi posnetek vidrinega samca Adama, ki je pomagal razvozlati marsikatero skrivnost vidrinega življenja.

Foto Marjana Hönigsfeld Adamič

Gozdovi ne vzdržijo več

Miran Čas, dipl. ing. gozd.

Slovenija, majhna dežela na prehodu iz srednje Evrope na Balkan, ki leži v razgibanem svetu od visokih alpskih pogorij in dolin, prek sredogorja do zaraščajočih se kraških goličav in morja, od prekmurskih nižin in polj do kočevskih vrtač in pragozdov, je s slikovitostjo svojih pokrajin in različnostjo življenjskih združb enkratna podoba v Evropi. Nekateri jo imenujejo kar vrt Evrope. Redkokje se na tako majhnem prostoru menjava toliko različnih pod-

nebnih vplivov in zato tudi rastišč. V njej se lahko znajdemo v objemu prostiranih, visokogorskih iglastih gozdov in pašnikov z utrdami mogočnih, stoletnih kmetij, ali pa v razgibanem svetu gričev, dolin in nižin, prepletenih z mozaikom mešanih drobnoposestniških gozdov in polj. Ponekod v odmaknjenih krajih se polja in travniki danes zaraščajo, drugod se jim gozd umika. Srečamo se lahko z odmaknjenim kraljestvom gamsov in divjih petelinov in še

višje ruševcev, planinskih zajcev in orlov ali pa z divjimi prašiči, srnjadjo in jelenjadjo niže, tam, kjer je narava s svojimi darovi bolj radodarna. Za človeka in divjad je povsod dovolj prostora in možnosti. V skupnem sožitju z naravo se je našim prednikom z motiko in plugom uspelo naseliti in z veliko rodoljubnostjo ohraniti v tem vabljivem, gozdnatem prostoru vse do danes. Kljub mnogim osvajalskim pritiskom večjih narodov smo skozi stoletja ohranili svojo narodnostno identiteto.

Znali smo živeti z naravo, cenili smo jo, znali smo jo poslušati in narava nam je to vračala.

Toda kaj se je zgodilo? Moderna doba odprtih mej trgovine zahteva od našega prostora vse več, začeli smo izgubljati glavo, preslišali in prezrli smo naravo. Začeli smo jo vse bolj brezobzirno izkoriščati, pozabili smo na izročila in zlata pravila naših prednikov. Naravne danosti in lepote smo začeli teptati z brezmejnimi in nenačrtanimi industrijskim in urbanističnim razvojem, onesnaževanjem in pozidavanjem.

165 000 ton v zrak izpuščenega žveplovega dioksida (SO_2) na leto v Sloveniji (podatki HMZ Slovenije za leto 1984), – 54,6 % vidno poškodovanih dreves v naših gozdovih po popisu gozdov iz leta 1985 (IGLG Ljubljana), – več kot 3/4 onesnaženih slovenskih rek,

– vse več izvorov onesnaženja in vse več katastrofalno prizadetih območij, kot je Dolina smrti v Mežiški dolini (topilnica rudnika Mežica v Žerjavu), ekološko propadanje Šaleške doline (REK T. Velenje), Zasavje (REK Trbovlje), Kidričevo, Jesenice, Žirovski vrh itd., je samo nekaj primerov hude zlorabe narave pri nas.

Žalostna usoda doleti tudi marsikatero slovensko reko, ki je, onesnažena zaradi nenadzorovanih industrijskih in komunalnih odpadkov, sramotno ogledalo razvoja v marsikateri občini. Pozabljena je slika njenih bistrskih izvirov in potočkov v gorah.

Sedem najbolj onesnaženih krajev v Sloveniji, med katerimi so tudi naša velika mesta, že prekoračuje povprečno koncentracijo nad 0,20 miligrama

Bogastvo bistrega izvira Meže med Peco in Olševo je v dolini izgubljeno, oskrunjeno z industrijskimi odpadki in našimi smetmi

Foto M. Čas

SO₂ na kubični meter zraka v kurilni sezoni. Po podatkih Hidrometeorološkega zavoda Slovenije za leto 1984/85 so bili ti kraji Trbovlje, Hrastnik, Črna na Koroškem, Ljubljana, Maribor, Krško in Celje. V kurilni sezoni 1985/86 so to vrednost zaradi ugodnejše zime prekoračevali samo Trbovlje, Hrastnik in Črna.

Strupeni plini, predvsem žveplov dioksid (SO₂), dušični oksidi (NO), ozon (O₃), prašni delci in drugi, ki jih izločajo veliki energetski obrati, kot TE Šoštanj in Trbovlje, toplotne, industrija in promet, pa tudi individualna kurišča, zadržujejo vse živo okoli sebe in še dlje.

V neugodnih reliefnih in vremenskih razmerah se strupeni plini okoli industrijskih središč in mest zadržujejo v dokaj omejenih območjih, v dolinah predvsem pozimi s pojavom toplotnega obrata oziroma inverzijske plasti. Tam povzročajo hude poškodbe na gozdnem drevju, ki se pri izjemno nizkih temperaturah pozimi ali pri sušah poleti pokažejo kot redčenje starejših letnikov iglic zimzelenih iglavcev, oziroma kot rumenenje listov listavcev. Med drevesnimi vrstami pri nas je za onesnaženje najbolj občutljiva jelka, ki je začela v naših gozdovih močno hirati že pred tremi desetletji, sledi ji smreka, ki v zadnjih letih katastrofalno propada po vsej Evropi in vse bolj tudi pri nas, za njima rdeči bor in macesen, nato bukev in črni bor ter med zadnjimi gorski javor, trepetlika, breza in druge pionirske vrste. Pri velikih koncentracijah strupenih plinov na koncu propade po tem vrstnem redu še njihovo vitalno, za plinske obremenitve odpornejše mladje.

Občutljivejša so starejša drevesa v zgornjem sloju gozdov. Ko porjavele iglice prizadetih iglavcev odpadejo, vidimo le še presvetljene krošnje hirajočih dreves, ki nazadnje odmrejo. Nekoč temni, bogati jelovo-bukovi ali v preteklih sto letih pospeševani smrekovi gozdovi, ki danes prevladujejo na rastiščih nekdanjih bukovih gozdov, so vse bolj prerediti in svetli.

Podobno kot v teh lokalno prizadetih območjih delujejo plini, ki prehajajo prek grebenov in iz visokih dimnikov v višje zračne plasti, se tam združujejo in se z oblaki prenašajo na dolge razdalje. Vezani z vlago se v vse hujših spojinah, kot fotokemični smog in »kisle padavine« vsedajo povsod, tudi v najbolj oddaljenih planinskih območjih. Po desetletjih takšnega odlaganja narava ne vzdrži več, gozdovi se sušijo na velikih površinah, življenje v rekah in jezerih umira...

Ko smo dovolili, da je onesnaženje prešlo vse meje razumnosti, je začel propadati tudi gozd. Od sicer odpornejšega bukovega gozda nad Dolino smrti v Žerjavu so ostala le še hirajoča in suha, od neurij polomljena drevesa.

Foto M. Čas

Takšni pojavi danes pretresajo dežele razvite Evrope. Po desetletjih brezumnega industrijskega divjanja in onesnaževanja propadajo gozdovi severno- in vzhodnoevropskih dežel na zelo velikih površinah, kamor pogostejši zahodni vetrovi prenašajo in odlagajo iz razvitih zahodno- in srednjeevropskih dežel še dodatne depozite strupenih imisij. Sušijo se prostrani visokogorski gozdovi na Češkoslovaškem, na Poljskem, v obeh Nemčijah in skandinavskih deže-

lah, kjer umira tudi življenje v stoterih jezerih. S sekiro ponekod ne morejo več sproti odstranjevati sušečih se dreves.

Ali se bomo na napakah razvitih česa naučili, bomo začeli pravočasno odstranjevati izvore ubijajočih strupov, nam bo še uspelo rešiti naše največje naravno bogastvo – gozdove, polja, reke; ali pa se bomo prodali za dolar in propadli?

Konvencijo o zmanjšanju onesnaževa-

Od strupenih plinov opustošena, mrtva in sprana pobočja Doline smrti nad dimniki topilnice svinca (Rudnik Mežica) v Žerjavu

Foto M. Čas

Zdrav gozd, ki nas varuje pred neurji, ohranja čisto vodo in zrak ter nam daje les, od katerega živi okoli 100 000 Slovencev, nas sprošča in bogati...

Foto M. Čas

nja zraka z žveplovim dioksidom za 30 % do leta 1993 smo končno le podpisali oziroma ratificirali – 21. novembra 1986, kot jo je že večina evropskih dežel v prejšnjih letih.

Obsežno propadanje gozdov pri nas opazamo v vse hujših oblikah okoli velikih industrijskih središč. Iz popisa gozdov leta 1985 je razvidno, da je med prizadetimi gozdovi v Sloveniji najhujše na Koroškem, kjer je prizadetih že skoraj 3/4 vseh popisanih dreves. Prevladujoči smrekovi gozdovi, ki so za onesnažen zrak poleg jelke še najbolj občutljivi, propadajo že do nadmorskih višin prek 1100 m. Smrekovec, Peca, Uršlja gora, Pohorje, Graška gora, Zavodnje, Mozirske planine izgubljajo svoje bogastvo, dimniki v Žerjavu in Šoštanju pa bruhajo z nezmanjšano močjo – ob natančnem merjenju koncentracij strupenih plinov.

Tam, kjer je najhujše, tam, kjer je brezbriznost človeka do narave pri iskanju ozko in kratkoročno zastavljenih ekonomskih učinkov prešla v brezobzirnost, tam, kjer je družba to dovolila in pozabila na človeka ter ga zadovoljila z vsakdanjim kosom kruha, ostajajo, kot mnogokje na svetu, le še ogolela skalna pobočja s suhimi, v nebo štrlečimi debli nekdanj zelenih dreves. Neurja, plazovi in vetrovi za stoletja ali za vedno odnesejo plodno zemljo, vodna zajetja presahnejo, nastopijo suše in nastajajo pustinje. Nazadnje mora oditi še človek, kot je moral že večkrat v zgodovini. Takšen primer propadanja prostora se nam obeta pri nas v Mežiški dolini, kjer je zaradi strupenih plinov iz topilnice svinca v Žerjavu nastala

znana Dolina smrti, dolina strupenih in spranih skalnih pobočij, ki se še vedno širijo na območja bogatih gozdov in kmetij, ne da bi družba pri tem kaj ukrenila.

Celo mi, ki se imamo za varuhe naravne krajine – kmetijci, gozdarji, lovci – smo začeli pritiskati na naravo s svojimi kratkovidnimi ekonomskimi ali celo pridobitniškimi cilji.

Poljem smo vzeli slikovitost prepletenosti obdelovalnih površin, živih mej in šopov drevja z bogastvom pestrega živalskega sveta, ki jim je veliko koristil in malo škodoval. Mnogokje v kmetijskih območjih so polja postala velike, enolične površine za programirano, z raznimi kemičnimi gnojili in škropivi pospeševano proizvodnjo hrane. Živalstvo se je znašlo v pustinji z malo ali nič zavetja in z malo hrane, pa še ta je velikokrat zastrupljena.

Uniformirani iglasti gozdovi jelke ali smreke na rastiščih mešanih jelovo-bukovih, bukovih ali drugih mešanih gozdov, ki so jih pospeševali v preteklih stoletjih, so osiromašili pestrost rastlinskih vrst, ki je gozdu dajala stabilnost in vitalnost. Danes so izčrpani in občutljivi za vse vrste škodljivcev in katastrof. Masikje se še držimo zastarelih receptov pospeševanja samo ene od gospodarsko donosnejših vrst iglavcev in zapostavljamo prednosti biološko pomembne primesi avtohtonih listavcev, ker je tako pač preprosteje delati. Kar nekaj lovcev bi rado naredilo iz gozda, ki je v Sloveniji vseeno ohranjen še v dokaj naravni obliki, hlev za gojenje raznih trofejno zanimivih populacij domače ali celo vnešene divjadi,

ne glede na možnosti rastišč. Pomanjkanje hrane in visoko številčnost divjadi poskušajo ohraniti s krmljenjem, naravne zakone selekcije in s tem vitalnosti populacij pa poskušajo prezreti. Marsikdaj jih vodi en sam cilj, da bi lahko s čim manj truda in opazovanja veliko streljali ali polnili svoje blagajne. Škode, ki jih take populacije delajo na mladju gozdov, ki so ob umiranju odraslega drevja še edino upanje za ohranitev dežele, oziroma škode na poljih, poskušajo opravičiti s tisočnimi nepodkrepljenimi argumenti. Pozabili so na etiko lovca in smisel današnjega lova – zblížati se z naravo.

Stari rek našega človeka, ki je stoletja obdeloval to zemljo in sejal z besedami – ena pest za boga in vse nepravilike v naravi, druga pest za živali in divjad, ki prav tako živi od te zemlje, tretja pest naj rodi zame in za mojo družino – smo prezrli in pozabili.

Kadar nas, same sredi gorske narave, prevzame njena lepota in občutek, da živimo z naravo, ko se s pogledom dvignemo nad meglo in smog v dolini, vzemimo si čas, se zamislimo in se vprašajmo, kaj lahko storimo, da bo drugače, da nas bo narava – spet zdrava – bogatila povsod. Z izvirnostjo in voljo moramo poiskati poti, kako složno z naravo slediti industrijskemu razvoju, ki nam ga narekuje čas.

To pa bomo lahko dosegli le, če bomo znali izkoristiti svojo strokovno raznolikost in se povezali v lovskih vrstah – in, če bomo včasih znali priznati tudi svoje napake.

Ohranimo zdrave gozdove in polja!

Foto M. Čas

Na podlagi prvega odstavka 74. člena zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25-1143/76) in drugega odstavka 272. člena zakona o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih (Uradni list SRS, št. 24/79, 12/82 in 39/85) izdaja Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

ODREDBO

o odškodninskem ceniku za povračilo škode na divjadi

I

Za škodo, prizadejano na divjadi z brezpravnim lovom ali na kakšen drug protizakonit način, se plačuje odškodnina po vrednosti žive divjadi po temle ceniku:

	din
medved	1 500 000
kozorog	2 000 000
ris	300 000
jelenjad	300 000
damjek	150 000
gams	250 000
volk	150 000
muflon	120 000
divji prašič	100 000
srnjad	100 000
svizec	60 000
vidra	150 000
divja mačka	60 000
jazbec	30 000
kuna belica ali zlatica	30 000
planinski zajec	30 000
poljski zajec	20 000
dihur, mink	15 000
hermelin	15 000
mala podlasica	15 000
lisica	20 000
veverica	6 000
pižmovka	10 000
polh	2 000
labod	200 000
orel, ribji orol	300 000
divji petelin	200 000
štorklja	150 000
žerjav	150 000
droplja	300 000
ruševec	100 000

velika uharica	150 000
pelikan	150 000
čaplja	60 000
sokol	150 000
plevica	50 000
žličarka	50 000
kanja, lunj, jastreb, kragulj	30 000
gos	20 000
belka	50 000
gozdni jereb	30 000
kotorna	30 000
krokar	30 000
sova	30 000
jerebica, rdečenoga jerebica	20 000
fazan	20 000
golob	6 000
postovka	6 000
prepelica	6 000
vrane (razen šoje, srake in sive vrane)	5 000
deževnik	10 000
kljunač	10 000
črna liska	10 000
raca žagarica	10 000
raca mlakarica	10 000

Cene veljajo za eno žival, ne glede na spol, starost in kakovost.

II

Jajca pernate divjadi, naštete v tem ceniku, se računajo po četrtinski vrednosti ustrezne divjadi, zarodki iz druge polovice brejosti dlakaste divjadi pa po polovični ceni.

III

Z dnem, ko začne veljati ta odredba, preneha veljati odredba o odškodninskem ceniku za povračilo škode na divjadi (Uradni list SRS, št. 32/84).

IV

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 323-02/86-55

Ljubljana, dne 15. decembra 1986.

Republiški komite za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano
Predsednik
Milan Knežević i. r.

Foto O. Dolenc, Diana

O številčnosti in uporabnosti goničev

Konrad Sajdl

Slovenski lovci imamo veliko lovskih psov najrazličnejših skupin in pasem. Za čistost in razvoj posameznih pasem skrbi Kinološka zveza Slovenije z izdatno pomočjo lovcev, ki zrejajo lovske pse. Lahko trdimo, da je zrejanje v povojnih letih zelo napredovalo in da so obstoječi predpisi glede zreje lovskih psov vedno bolj izpopolnjeni in strogi, kar je tudi prav.

Najštevilnejša med vsemi skupinami lovskih psov je skupina goničev, ki jo sestavlja tudi največ domačih pasem. Kakšno je dejansko številčno stanje goničev pri nas, je zaradi razmeroma kratke življenjske dobe psov in hitrega procesa poleganja mladičev pa tudi pogina težko ugotoviti. Ker pa želim predstaviti vsaj približen pregled številčnega gibanja posameznih pasem goničev, sem za zadnjih deset let zbral podatke o prijavljenih leglih goničev, ki so bili objavljeni v reviji Lovec. Na osnovi teh podatkov lahko tudi sklepamo, kakšna je številčnost posameznih pasem goničev pri nas.

Iz preglednice vidimo, da je po številu legel najmočnejša tuja pasma – brak-jazbečar, ki jo prištevamo med nizkonožne goniče. Lovci se za to pasmo radi odločajo najbrž zato, ker je brak-jazbečar med drugim zelo uporaben za lov na divje prašiče in je pri tem boljši kot drugi goniči, tudi boljši kot naš istrijanec. Res je namreč, da precej istrijancev divjega prašiča sploh ne goni, če ga pa, se navadno gonja konča takoj, ko se divji prašič psu postavi po robu. Brak-jazbečar je pri tem ostrejši in vztrajnejši, in na takem lovu se pravzaprav spremeni v oblajčča, ki vzdrži ob prašiču zelo dolgo. Vendar pa moramo vedeti, da ta pasma še vedno ni ustaljena in da je med brak-jazbečarji še vedno veliko zrejno in za lov neuporabnih psov. Tisti brak-jazbečar, ki ima prirojeno dobro naravno zasnovo in je primerno šolan, pa je vsestransko uporaben in zares odličen pes, kakršnega si lahko samo želimo. Intenzivna umetna in namenska selekcija je torej pri tej pasmi še vedno

potrebna in nujna. Na drugem oziroma tretjem mestu sta istrski kratkodlaki in resasti gonič. Slednji je bil pred desetletji redek, v zadnjih letih pa se je število legel vendarle povečalo. Sledita posavski in balkanski gonič. Ti pasmi sta razmeroma maloštevilni, vendar sta ustaljeni in rahlo napredujeta. Skrbi pa nas, kaj bo z našim tribarvnim jugoslovanskim goničem. V zadnjih desetih letih so bila prijavljena samo tri legla. Velika škoda bi bila, če bi ta lep in uporaben gonič izumrl. Želimo si, da bi lovci, predvsem pa rejci goničev, posvetili tej pasmi več pozornosti.

Med drugimi goniči je po številu legel na prvem mestu spet tuji, nizki vestfalski brak-jazbečar, sledi mu basset hund, nato brandel-brak in v Sloveniji komaj navzoč bosanski barak. Prav bi bilo, da bi poleg nizkega vestfalca bolj zrejali baraka, saj je ta visokonogi bosanski resasti gonič dober lovec na vso divjad in dovolj oster ter vztrajen tudi pri lovu na divje prašiče.

Lovci-rejci goničev prosto izbirajo, za katero pasmo goniča se bodo odločili. Pri tem pa je posebno pomembno, da po svojih močeh prispevajo k ohranitvi naših domačih pasem goničev, ki so zagotovo najboljše. S sedanjim številom goničev smo lahko zadovoljni, saj jih imajo lovske družine veliko, morda celo preveč.

Glede uporabnosti te množice psov-goničev pa je stanje povsem drugačno. Starejši lovci popolnoma pravilno ugotavljajo, da naši goniči uporabnostno niso več taki, kot so bili nekoč, in to izključno po krivdi napačnega usmerjanja kinologije v lovskih družinah in nikakršnega oziroma nepravilnega šolanja teh psov. Vse doslej izrečene in tudi v Lovcu objavljene kritike na ta račun niso zalegle. Pri tem naj omenim samo članek priznanega kinologa Slavka Kovača, objavljenega v Lovcu, letnik 1975/76, števil. 11, stran 329, z naslovom Kinologija v lovskih družinah. Priporočam, da ga vodstva LD, lastniki oziroma vodniki lovskih psov ponovno preberejo in upoštevajo opozorila ter poskušajo odpraviti vse tisto, kar je narobe.

Težko je razumeti ravnanje nekaterih

V letošnjem, zlasti ponekod s snegom bogatem januarju se je RSNZ odzval prošnji za pomoč divjadi v stiski. S helikopterjem so prenesli seno do nekaterih, v tem času nedostopnih krmišč v Gojitvenem lovišču »Ljubljanski vrh«, kjer je že začelo primanjkovati hrane. V tem lovišču ugotavljajo, da je v začetku januarja hitro zapadlo veliko snega, globok sneg pa je presenetil nekatere trope jelenjadi, ki se zato niso mogli prebiti do bližine osrednjih krmišč.

Foto L. Čuk

Pasma	Število legel v posameznih letih										Skupaj	%
	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985		
Istrski kdl. goniči	52	48	49	52	47	43	34	43	56	43	467	30
Istrski res. goniči	10	11	12	19	16	16	15	16	27	25	167	11
Posavski goniči	18	8	9	7	9	11	13	15	15	34	139	8
Balkanski goniči	5	2	3	8	9	4	6	5	5	7	54	4
Tribarvni jug. goniči	2	–	–	–	1	–	–	–	–	–	3	–
Brak-jazbečarji	66	43	52	62	53	77	77	86	87	87	690	44
Druge pasme goničev	1	1	–	2	7	1	5	9	10	14	50	3
Skupaj goniči	154	113	125	150	142	152	150	174	200	210	1570	100

lovcev, ki svojega varovanca že v rani mladosti pripnejo na verigo ali pa mu določijo majhen ograjen prostor, kjer preživlja hude čase. Hranijo ga še nekako, za šolanje pa jim največkrat zmanjka časa. Tako je pes bolj ali manj prepuščen sam sebi. Druga velika napaka je ta, da mladega goniča vodijo na skupne love-brakade, še preden dopolni dve leti, na katerih se mlad pes lahko samo pokvari. Zato ni čudno, da pri nas veliko mladih lovcev sploh ne ve, kaj je zvonjenje goničev in v čem so pravzaprav naši očetje in dedje tako uživali. Povem naj le to, da so v nasprotju s sedanjimi brakadami poznali in izvajali dva načina lova z goniči.

1. *Pogon samo z goniči*; uporabljali so ga zlasti v nekaterih območjih Štajer-

ske. Pri tem načinu lova so lovci odvedli pse s seboj na stojišča in jih tam ob določeni uri ali na dogovorjeni znak z lovskim rogom ali strelom izpustili. Sami pa so kot strelci mirno stali na stojiščih po nekaj ur vse do konca pogona. Tako so imeli goniči veliko časa in možnosti za nemoteno iskanje in gonjo divjadi. Goniču, ki je prvi našel divjad in začel živahno goniti, se je pridružil drugi, navadno z drugačnim glasom, včasih tudi tretji in zvonjenje se je začelo. Le dobro izšolan »solist« je samostojno iskal naprej in poskrbel za naslednje zvonjenje. Med zvonjenjem goničev so se slišali še strelci na stojiščih, gonja pa se je končala, ko je divjad padla ali pa se po dolgi gonji zelo oddaljila.

2. *Pogon z goniči in brakirji*; brakado so izvajali precej bolje, kot to počnemo zdaj. Brakado je vedno vodil lovski čuvaj ali najbolj izkušen lovec. Vodja lova mu je dodelil še dva do tri lovce-brakirje in trop goničev. Lovci strelci pa so zastavili dokaj velik del lovišča in ostali mirno na stojiščih do konca pogona, ki je trajal nekaj ur. Ko so psi dvignili divjad, so brakirji obstali in utihnili je lovski rog. Slišati je bilo le zvonjenje goničev in strele na stojiščih. Šele ko se je gonja končala in so se psi

vrnili, se je spet oglasil lovski rog in brakada se je počasi pomikala naprej. Tudi tako so imeli goniči dovolj časa za iskanje in gonjo divjadi. Brakirjem na takem lovu navadno ni bilo dovoljeno streljati divjadi.

V preteklosti so lovci za goniče bolj skrbeli, z njimi so tako rekoč živeli in lovili, predvsem pa so jim dajali več prostosti, ki so jo seveda nadzorovali. Predvojni premožnejši gospodarji lovišč so imeli navadno lasten trop goničev in poklicnega lovskega čuvaja, ki je med drugim skrbel za zrejo in šolanje teh psov.

Res je, da so se v povojnih letih razmere v naših loviščih pa tudi načini lova precej spremenili. Manj je zajcev, več pa srnjadi, ki je na brakadah ne streljamo. Po drugi strani pa imajo mnoga lovišča divje prašiče in povsod je še vedno preveč lisic, ki jih je steklina sicer razredčila, a njihovo število spet narašča.

Vsekakor ni razloga, da bi vlogo naših goničev zanemarili in skrb za njihovo šolanje opustili. Marsikaterega goniča je mogoče z malo truda izšolati posebej za lov na lisico, divjega prašiča, zajca ali celo za krvosledca. Taki specialisti so zelo uporabni.

Na skupne love-brakade, ki so pri nas še vedno najbolj v veljavi, pripeljejo lovci poleg goničev še pse vseh mogočih skupin in pasem, od majhnega jazbečarja do močnega prepelčarja. Celo kak ptičar se včasih najde med njimi. Ker ni časa za šolanje psov, se rejci zadovoljijo s tem, da se bo njihov varovanec, četudi ni gonič, na skupnem lovu že kaj naučil, kar pa je povsem napačno. Tako kot ptičarja pri njegovem delu na polju moti navzočnost drugih psov, tako potrebuje gonič čas in mir pri iskanju in gonji divjadi.

Posavski gonič Gizdan na oddihu, specialist za lov na divjega prašiča

Foto: Dr. J. Pesjak

Irenca z Gido, posavskim goničem, specialistom za lov na lisico

Foto: M. Močivnik

Ob množici psov različnih skupin na lovu navadno odpove še tako dober gonič. S tako pasjo družino se zmalči vsa brakada, zlasti še, če jo vodi neizkušen lovec ali celo lovski pripravnik. Zvonjenja goničev ni, med lovci pa večkrat zavladata slaba volja in nerazpoloženje.

Omenil sem že, da so v preteklosti za šolanje psov skrbeli poklicni lovski čuvaji, teh pa večina naših lovskih družin nima. Marsikateri lovec bi svojega psa, tudi goniča, rad zaupal usposobljenemu učitelju, ki bi ga izšolal, vendar tudi teh pri nas ni.

Ob tem razmislimo, kako dolgo bomo še kršili tisti člen zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, ki za vsa lovišča predpisuje lovskočuvajsko službo. Izgovor, da lovske družine za namestitev poklicnega lovskega čuvaja, ki bi med drugim skrbel tudi za šolanje psov, nimajo denarja, je jalov. Za zidavo včasih že kar razkošnih lovskih domov in dragih modernih strelišč se denar vedno najde. Ali ga za lovske čuvaje in šolanje goničev res ni?

OBVESTILO

Vse lovske organizacije z območja občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Tolmin in Tržič obveščamo, da je v Uradnem listu SRS, št. 46/86, objavljena **ODREDBA o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1987.**

Člen 21 te odredbe zahteva: »Z območij občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Tolmin in Tržič morajo veterinarski zavodi pošiljati vzorce kože s prsnega predela, velike 10 × 20 cm od **20 % odstreljenih gamsov.**

Pri gamsih, za katere sumijo, da so okuženi z garjami, je potrebno vzeti del kože z roba spremenjenega mesta.

Preiskave opravi VTOZD za veterinarstvo.

LZS

Odstrel divjih prašičev po uveljavitvi samoupravnega sporazuma o enotnih gojitvenih smernicah in rajonizaciji divjadi v SR Sloveniji za obdobje 1986–1990

Po obširnih vsestranskih razpravah o osnutku oziroma predlogu samoupravnega sporazuma o enotnih gojitvenih smernicah in rajonizaciji divjadi v SR Sloveniji za obdobje 1986–1990 je bil le-ta sprejet leta 1985 in začel veljati od 1. 1. 1986 dalje. Ta samoupravni sporazum je izšel kot posebna priloga revije Lovec. Tako so se z njim seznanili vsi člani slovenske lovske organizacije. S tem pa na terenu razprav o tem pomembnem samoupravnem sporazumu ni bilo konec. Oglasili so se predvsem tisti lovci, ki so ob razpravah o predlogu molčali. Tem so se hitro pridružili stalni kritizerji, ki se navadno z ničemer ne strinjajo, in »streljači«, ki jim je glavni cilj izživiljanje pri odstrelu divjadi, za vse drugo, na primer za gojitev in varstvo divjadi, pa jim ni mar. Ti so napovedovali, da s sprejetimi smernicami ne bo nič in da se v praksi ne bodo uveljavile. Nikakor se ne morejo sprijazniti s tem, da odstrel divjih prašičev obeh spolov z neto težo nad 60 kg po gojitvenih smernicah ni dovoljen do leta 1989. Težave imajo tudi s tem, da se streljanja ne morejo vzdržati, posebno ne, če vidijo močnejšega merjasca. Za take lovske škodljivce lahko upravičeno trdimo, da so v lovske vrste prišli pomotoma. Takih brezobzirnih članov je v lovske organizacije žal precej, za to pa so poleg njih odgovorna tudi vodstva lovskih družin, ki se premalo ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem svojega članstva.

Lovno sezono 1986/87 smo torej dočakali brez trdnih stališč in dobre volje glede doslednega uveljavljanja omenjenega samoupravnega sporazuma. Posledice takega stanja so se s številnimi prekrški pojavile že v začetku izvajanja odstrela divjih prašičev. Že septembra 1986 so v posameznih loviščih padli samotarski močnejši merjasci, ne glede na to, ali je šlo za gojitveno območje ali za prosti predel, kasneje – na jesenskih skupnih lovih – pa so streljali še plemenske in celo breje svinje. Ob tem naj še omenim, da so prosti predeli, določeni z gojitvenimi smernicami, posebno tam, kjer mejijo na gojitvena območja, povzročili veliko negotovanja in prerekanj med lovske družinami. Morda je teh prostih predelov res preveč, vendar to ne bi smelo povzročati toliko nepravilnosti pri odstrelu divjih prašičev. Vprašanje je tudi, če bomo iz statističnih podatkov za leto 1986 lahko ugotovili, koliko divjih prašičev nad 60 kg neto teže je bilo odstreljenih v gojitvenih območjih in koliko v prostih predelih. Zelo verjetno je, da bo zmešnjava pri odstrelu povzročila tudi napake v evidenci o uplenjenih divjih prašičih.

Sankcij za nepravilen odstrel divjadi in druge kršitve mnoge lovske družine ne izvajajo in se izgovarjajo na to, da bi to v lovski družini skalilo dobre tovariške odnose, s tem pa seveda kršijo družinska pravila in sklepe, sprejete na območnih oziroma bazenskih lovskih posvetih.

Odstrel divjih prašičev v minuli lovski sezoni nikakor ni v skladu z veljavnimi gojitvenimi smernicami oziroma dogovorom o omejitvi odstrela starejših živali obeh spolov do leta 1989. Primer je tem bolj zaskrbljujoč, ker gre za /ne/spoštovanje in /ne/upoštevanje našega internega dogovora v okviru lovske organizacije. Ob tem se velja zamisliti tudi nad tem, kako bomo lovci aktivni in dosledni pri izvajanju pravkar sprejetih srednjeročnih in letnih lovskogospodarskih načrtov, predvsem pa pri uveljavljanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, sklenjenih z gozdarstvom in kmetijstvom. Gozdarstvo nam je s tem v zvezi pravočasno in dobronamerno ponudilo solidne osnovne pogoje za trajno sodelovanje pri urejanju odnosa gozd-divjad. Ali jih bomo znali pravočasno in dosledno izkoristiti?

Konrad Sajdl

Foto F. Šunta

Pojav beloglavega jastreba in ponovna naselitev brkatega sera v Alpah

Fulvio Genero

Vsako leto se v Julijskih Alpah prikaže izreden gost, beloglavi jastreb (*Gyps fulvus*). Navzočnost tega ptiča je zelo pomembna, ena največjih zanimivosti Triglavskega narodnega parka.

Iz raziskave, ki sem jo opravil v zadnjih letih, izhaja, da se beloglavi jastreb redno vsako leto pojavlja od druge polovice maja pa do konca septembra na posebnem območju Julijskih Alp in trbiškega območja. Pogosto ga srečamo v pasu, ki se vije od prvih obronkov nad Tolminom in Kobaridom do severne strani Kaninskega pogorja, in v Italiji do zahodnih Julijcev in Trbiža. Najpomembnejše območje, na katerem ti jastrebi živijo, pa je skupina okrog Krna. Na Krnu in na sosednjih območjih prebije beloglavi jastreb veliko časa. Tod se ti ptiči zbirajo tudi zvečer, ker prav tu tudi prenočujejo. Da so si zbrali to okolje, si razlagamo z dejstvom, da se prav na tem območju pase veliko ovac, katerih mrhovina je glavni vir hrane za jastrebe.

Tu najdemo predvsem *mladiče*; njihovo število pa v poletnih mesecih niha od 3 do 6: navadno 2–3 maja, 4–5 od junija do avgusta, septembra pa jih je lahko tudi 10. Ob koncu septembra, ko se drobnica vrne v doline, se tudi jastrebi vrnejo v kraje, kjer gnezdi, na Kvarner.

To vrsto ptičev zasledimo le še na enem delu Alp, na Salzburških Visokih Turah, kjer kakih 50 beloglavih jastrebov preživi poletje. Sem jih privablja hrana, ki jim je takrat na voljo zaradi številnih čred drobnice.

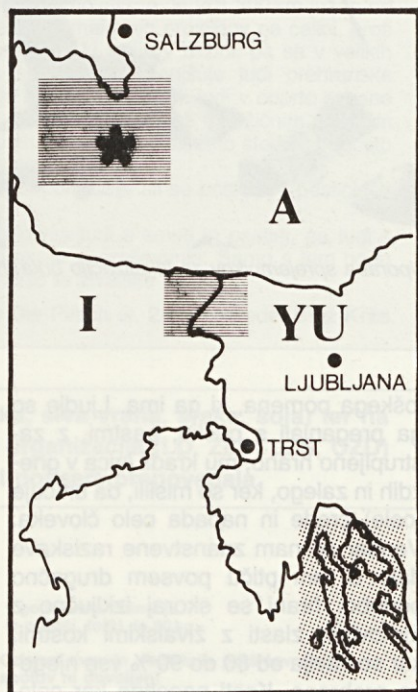
Če navzočnost beloglavega jastreba v Alpah pogojuje tradicionalno pastirstvo in je torej odvisna od človekovega de-

Beloglavi jastreb med poletom v Alpah

Foto: Fulvio Genero

lovanja, pa je zaradi človeških posegov druga vrsta jastreba, brkati ser (*Gypaetus barbatus*), iz Alp izginila. Pred sto leti je ta čudoviti ptič še prebival v Alpah. V 19. stoletju pa je začel počasi izginjati z vsega pogorja; poslednje primerke so lovci odstrelili v začetku tega stoletja. Ta jastreb ima elegantno in vitko obliko. Njegove peruti dosežejo razpon do 280 cm, tehta pa od 5 do 7 kg. Po letu se razlikuje od drugih vrst jastreb zaradi gibčnosti in hitrosti; njegove »poročne parade« spominjajo na mogočno letenje orlov. Zaradi njegovega edinstvenosti in »grozečega« videza in njegove zunanosti ga je človek napačno presojal, zlasti glede eko-

- območje ponovne naselitve brkatega sera
- območje, kjer poleti živi beloglavi jastreb
- območje na Kvarneru, kjer gnezdi beloglavi jastreb

STEKLINA NA OBMOČJU SR SLOVENIJE

Od 1. do 31. januarja 1987 je bilo z območja 23 občin laboratorijsko preiskanih na steklino 79 živali, in sicer: 69 lisic, 4 psi, 2 mački, 1 kuna, 1 srna, 1 ris in 1 podgana. Virološki laboratorij oddelka biotehniške fakultete v Ljubljani je ugotovil steklino pri 12 lisicah v naslednjih občinah: Cerknica (1), Grosuplje (2), Kamnik (2), Krško (1), Litija (4) in Ribnica (2).

Ljubljana, 8. 1. 1987

Republiški veterinarski
inšpektor
mag. Franc Colarič

Uporaba sprejemnikov za lokalizacijo brkatih serov

Foto: F. Genero

loškega pomena, ki ga ima. Ljudje so ga preganjali s puško, pastmi, z zastrupljeno hrano, mu kradli jajca v gnezdih in zalego, ker so mislili, da uničuje (cele) črede in napada celo človeka. Vendar so nam znanstvene raziskave dale o tem ptiču povsem drugačno podobo; hrani se skoraj izključno z mrhovino, zlasti z živalskimi kostmi, kar sestavlja od 80 do 90 % vse njegove prehrane. Kostmi pogoltne kar cele, ali pa jih, če so prevelike, razlomi tako, da jih spusti med letom na skale. Le poredkoma mu uspe ujeti kako majhno ali zelo počasno žival, npr. želvo, ali pa ranjeno ali močno ohromljeno divjad.

Brkati ser – v evropskih, azijskih in afriških goratih območjih so znane tri podvrste – je postal v mnogih krajih zelo redek, predvsem v Evropi, kjer trenutno živi kakih pet ločenih skupin, to je skupno od 75 do 90 parov. V Jugoslaviji je bil razširjen po različnih gorskih skupinah, zdaj pa živi kak posamezni par le v Makedoniji. V zadnjih desetletjih so našli te plenilske ptice – v glavnem mladice – tu in tam v Alpah, predvsem na območjih, kjer je bila ta vrsta nekoč zelo razširjena, t.j. v zahodnih Alpah in v Visokih Turah. Ideja, da bi brkatega sera ponovno naselili, se je porodila že pred precej časa. Najprej, in sicer v sedemdesetih

letih, so to poskusili v Franciji, ko so prinesli primerke te divje ptice iz Afganistana. Poskus pa se je izjalovil, ker so nekatere ptice zbežale in se porazgubile, druge pa poginile. Zato so takrat začeli z raziskovalnim delom, da bi odkrili ustrežnejšo in primernejšo tehniko za uresničitev tako pomembnega načrta. Odločili so se, da ne bodo več naseljevali ujetih jastrebcev, da ne bi tako škodovali divjadi, temveč da bodo spustili na svobodo mladice, ki bi se izvalili v živalskih vrtovih. Leta 1974 so zato začeli zbirati brkate sere iz nekaterih rejskih središč. Pri pobudi je sodelovalo 22 živalskih vrtov. Načrt, ki so ga podpirali WWF, IUCN in Zoološko združenje iz Frankfurta, so izročili dr. Hansu Freyu z dunajske univerze. Rezultati so bili spodbudni: brkati seri so se najprej izvalili v Alpenzoo v Innsbrucku, nato v Freyevem centru pri Dunaju, naposled pa tudi v Švici in po drugih živalskih vrtovih. Najtežje rešljiva in najbolj kočljiva naloga vsega načrta je bilo vprašanje, kako se bodo mladice vživeli v prosti naravi. Izmed mnogih predlogov so izbrali avstrijskega, ki je predvideval čim bolj naravno »vživetje« mladih brkatih serov v naravni proces. Kot kraj za izpust so izbrali primerno dolino v Visokih Turah pri Salzburgu, kjer je nekoč že gnezdil brkati ser, in kjer so obsežni visokogorski pašniki, polni živine in divjadi. Beloglavih jastrebcev je tu kar precej in prav to bi bilo novim pticam v izredno pomoč pri iskanju hrane.

Proces razmnoževanja je bil leta 1986 dober, zato so se tudi odločili, da bodo spustili prve štiri brkate sere. Tako so jih 25. maja 1986 pustili v neki luknji na približno 1800 m nadmorske višine. Stari so bili okrog sto dni, in so se že sami hranili, a niso še »znali« leteti. Skupine strokovnjakov, ki so jih tudi oskrbovale s hrano, so jih stalno opazovale. Jastrebi so vzleteli, ko so imeli približno 120 dni. Njihov let je bil najprej kar se da kratek in negotov, vendar so v naslednjih tednih zelo lepo napredovali in se vedno pogostje spuščali v odkrivanje visokogorskih pašnikov na 2500–3000 m višine. V drugi polovici julija pa so se začeli hraniti s kostmi in so se vedno bolj poredkoma vračali po prineseno hrano.

Še vedno pa so ostali navezani na območje pri »jami«, s katerega so vzleteli, vendar so bili njihovi premiki vedno pogostejši. Proti koncu poletja so se oddaljevali celo za do 10–20 dni zaporedoma. Njihovim premikom so raziskovalci sledili s telemetrično metodo, pri kateri uporabljajo več različnih spre-

Eden izmed prvih brkatih serov, ki so jih izpustili v Avstriji

Foto: F. Genero

jemnikov. Stalno sta vključeni dve avtomatični postaji, povezani z računalniki, ki beležijo in obdelujejo vse podatke in tako omogočajo, da strokovnjaki vsaj približno sledijo smeri in spoznajo, kako daleč letijo brkati seri. Ptici imajo na hrbtu majhen oddajnik, ki je pritrjen na telo z lahko in tanko vrvico. Vse skupaj tehta le 120 gramov in ptičev sploh ne ovira pri letu. Dva nemška strokovnjaka stalno sledita telemetričnim napravam in se venomer premikata, da lahko opazujeta letenje teh štirih brkatih serov.

Dosedanji podatki so nadvse pozitivni, saj ti mladiči kažejo značilno vedenje za svojo vrsto tako med letom kot pri iskanju hrane, čeprav jim ne pomagajo starejši ptiči. Večkrat letijo in se tudi hranijo skupaj z beloglaviimi jastrebi ter uprizarjajo veličastna zasledovanja s

kraljevimi orli in cesarskimi krokarji. Ko je zapadel prvi sneg in so ovce odšle v dolino, beloglavi jastrebi pa odleteli, so ti mladiči ostali na poznanem območju; upamo, da jim zima ne bo delala prevelikih preglavic.

Za to vrsto ptičev ima tradicionalno pastirstvo, čeprav se živina pase le od junija do septembra, prednosti tudi zato, ker se lahko jastrebi hranijo z živalskimi kostmi še nekaj mesecev po tistem, ko je žival poginila. Vendar je brkati ser prehransko odvisen od divjadi, predvsem od gamsa in kozoroga, ki sta zanj najvažnejši vir prehrane; med gamsi in kozami je smrtnost največja prav spomladi, ko se pri brkatem seru poveča potreba po hrani zaradi zrejanja mladičev.

Prihodnje leto nameravajo izpustiti še nekaj parov brkatih serov v Avstriji; s takim izpuščanjem bodo začeli tudi v

Gornji Savoiji. To bodo redno delali še veliko let, saj jastrebi dosežejo spolno zrelost šele v šestem letu starosti. Zato bo minilo še več let, preden bodo dosegli popolno avtonomijo razmnoževanja. Prav gotovo se bo brkati ser razširil tudi v Sloveniji, saj so vzhodni Julijci le 100 km daleč od kraja, kjer so jih letos na novo naselili. Seveda bo imel njegov pojav velik znanstveni, kulturni in turistični pomen in bo to dopolnilo načrt »ekološke obnove«, ki se je začel z gamsi in risi.

Alpsko okolje se ni bistveno spremenilo in ima morda za to vrsto jastreba, ki ga štejejo za najboljšega »urejevalca« divje favne (čeprav žal ne na vseh območjih), boljše prehranske možnosti kot v preteklosti. Za vrnitev tega čudovitega jastreba v Alpe so torej dani vsi pogoji. Želimo si le, da ga bomo lahko čimprej občudovali v naših gorah.

Ogrožena zimovališča bele štokrlje

Ali belim štokrljam v njihovih zimovališčih v Sudanu grozijo nevarnosti, katere in v kolikšnem obsegu, od lanskega septembra naprej raziskuje raziskovalna skupina Svetovnega sklada za reševanje ogroženih živalskih vrst (WWF). Dosedanje vrednotenje možnih vplivov za nazadovanje števila belih štokrlj so povezovali predvsem s poletnim časom, ki ga štokrlje prebijejo v Evropi.

Pri dosedanjih raziskavah so med drugim ugotovili, da belo štokrlo v Sudanu očitno močnejše lovijo, kot so menili doslej. Domači kmetje in pastirji uplenijo po podatkih vodje omenjene raziskovalne skupine dr. Schulza na površini okrog 20 000 km² najmanj 3000 štokrlj. Ta ugotovitev velja tudi za tam prezimujočega žerjava.

Še resneje pa jih ogrožajo pesticidi. Največje zimovališče, ki leži 300 km južno od Kartuma, je v tem času postal eden največjih namakalnih projektov na celini, proti raznim škodljivcem na velikih nasadih bombaža, ki ležijo v bližini, pa se v velikih količinah bojujejo tudi s pesticidi. Tako se močno zmanjšuje tudi prehranska ponudba različnih insektov, zato so štokrlje prisiljene odhajati tudi v odprto savano in se hraniti predvsem s kobilicami. Toda tudi proti tem, zlasti množičnim pojavom kobilic, se bojujejo s kemičnimi sredstvi, ki jih škropijo iz letal, zato štokrlje pogosto prihajajo v neposreden stik z oblaki pesticidov.

Nadaljnje raziskave na mrtvih štokrljah naj bi pokazale, ali se posledice pesticidov kažejo tudi v njihovi manjši rodnosti.

Raziskovalna skupina bo v prihodnje sodelovala tudi s kmeti in pastirji, pa tudi s piloti letal in oblastvenimi organi, ki vodijo akcije zapraševanja. Samo s tem bodo zagotovljene možnosti za ohranitev zimovališč te živalske vrste.

Po Die Pirsch št. 2/87, prevedel Blaž Krže

V MARCU zakon dovoljuje lov na vso nezaščiteno divjad (lisica, pižmovka, siva vrana, sraka, šoja) ter na tu navedeno in prikazano divjad. Če je seveda odstrel planiran in lovska organizacija (LD, ZLD, LZS, OZD) s svojim sklepom lovne dobe na kako divjad ni skrajšala oziroma lova ni povsem prepovedala.

medved

divji prašič

v gojitvenem območju
le prašiči, težki do 60 kg

Odstrel dve- in večletnih prašičev obeh spolov ni dovoljen!

5. III. vzide ob 6.34 in zaide ob 17.54

25. III. vzide ob 5.56 in zaide ob 18.21

= 6. III.,

vzide ob 10.58
zaide ob 4.12

= 15. III.,

vzide ob 18.29
zaide ob 6.47

= 22. III.,

vzide ob 2.44
zaide ob 9.18

= 29. III.

Bistrin zadnji lov

Franc Branc

Tine je po očetu, lovcu, podedoval lovsko žilico v polni meri. Poleg tega mu je oče zbujal veselje do lova s pripovedovanjem lovskih dogodivščin. Ko je bil deček že večji, ga je včasih vzel tudi s seboj na lov. Še kot šolarček je Tine rad prebiral Lovca, posebno rubriko »Mladi pišejo«. Za deseti rojstni dan pa mu je oče kupil zračno puško.

Fantič si je na dvorišču uredil »strelišče«. Tarče je poslikal z lovskimi motivi seveda kar sam: na eni je bil gams, na drugi petelin, na tretji srnjak. Dodal jim je še kartone s krogi. In tako je začel vsak dan vaditi streljanje. Kmalu se je tako izuril, da je le redko kateri izstrellek zgrešil črno piko.

Tine se je čez čas seznanil z Rikom, nekoliko mlajšim fantom, ki je stanoval v sosednji stolpnici. Ker sta imela nekaj skupnega, sta kmalu postala velika prijatelja. Tako je Riko začel vse pogostejše zahajati k Tinetu domov, tudi takrat, ko njega ni bilo doma. Saj je Tinetov oče vedel veliko povedati o lovu in lovskih doživljajih, poleg tega pa sta ga s Tinetom večkrat vzela tudi s seboj v lovišče. Zato je Rika vedno bolj zanimal lov, zlasti pa streljanje. S Tinčkom sta skupaj streljala v tarčo, vendar pa je Rika vedno oblila rdečica jeze ali zavisti ob dejstvu, da je bil Tine vedno boljši strelec.

Ko sta končala srednjo šolo, Tine gradbeniško, Riko pa gozdarsko, in odslužila vojaščino, sta po posredovanju Tinetovega očeta postala člana lovske družine. Riko si je kmalu privarčeval denar za češko bokarico, ki so bile takrat v modi. Kmalu je spoznal, da puška brez strelnega daljnogleda ni popolna, zato je kupil tudi daljnogled. Še isti dan je stekel do Tineta, mu povedal novico in pokazal svojo ljubljeno v popolni opremi.

In tako sta se nekega lepega jesenskega dne dogovorila, da v soboto zgodaj zjutraj odrineta čez rovtve na planino preskušati novega »čeha«.

Ko sta tisti dan prispela v rovtarsko vas, je bilo še temno. Zmenila sta se, da pojdetta na zalaz skozi Tala in Rovte do planine pri bajerju. Za vsak primer sta takoj napolnila puški, saj utegneta že za vasjo srečati divje prašiče.

Ker je bilo precej verjetno, da bosta lahko oba streljala, sta odšla vsak po svoji poti, na planini pri pastirski bajti pa bi se srečala.

Ker je bil takrat čas lova skoraj na vso divjad, sta bila prepričana, da jima bo Diana naklonjena. Zlasti si je to želel Riko, predvsem zato, da preskusi svojega »čeha«.

Na obzorju se je že začelo daniti, oglašali so se prvi ptiči. Luna se je skrila za Triglavom. Za vasjo je kos že začel svojo čudovito pesem v pozdrav novemu dnevu. Kmalu je v gozdu vse oživel in nazadnje se je prikazalo tudi veliko žareče sonce.

Tine se je počasi in previdno pomikal skozi gozd in rovtve na planino. Na Skavarjevem rovtu je opazil srno z dvema mladičema. Po daljšem pretehtavanju se je odločil, da odstrela slabotnejšega. Takoj zatem je mladič obležal v ognju. Iztrebil ga je in obesil na bližnjo smrečico, da se dobro ohladi. Medtem je slišal dva strela iz gladke cevi. Sam pri sebi je menil, da gotovo strelja Riko.

Sonce je šele dobro vzšlo, časa za lov je bilo še dovolj, zato si je privoščil nekaj počitka. Iz nahrbtnika je vzel malico, ki mu jo je pripravila mati, po jedi pa je obsedel v hladni senci.

Riko je stopal tiho, previdno in oprezo, kakor star lisjak, na dogovorjeno mesto. Kmalu za vasjo je pri seniku opazil mačko, ki je prežala na jutranji zalogaj. Za prvi preskus bo tudi mačka dobra, si je mislil. Previdno je pokleknil in dvignil »čeha« k licu ter pomeril. Dvanajstica je strašansko zagrmela in mačka je obležala v ognju. Za vsak primer je znova napolnil puško in se nato počasi nameril proti mački. Nekaj časa si jo je ogledoval. Nato jo je brnil pod senik in se počasi napotil proti planini. Nedaleč od ustreljene mačke je zagledal v češnji dva goloba. Takoj je vedel, kaj mu je treba storiti, saj goloba še ni imel v svoji lovski zbirki.

»Čeh« je znova zagrmel in goloba pokosil v ognju. Gladka cev torej dobro nese, zdaj je treba preskusiti samo še kroglo, si je mislil. Trdno je bil prepričan, da mu bo Diana naklonjena še v tretje. Do Martinovega rovtu ni videl

nobene dlake. Na rovtu se je udobno namestil pod velik kostanj in upal, da se bo iz gozda prikazal srnjak ali srna z mladičem. Iz nahrbtnika je vzel steklenico s kačjo slino in napravil nekaj požirkov. Z daljnogledom je opazoval okolico. Nedaleč pod smreko je opazil dobrega šesteraka. Kmalu je ugotovil, da je »ta pravi« in si mislil – v tretje gre rado! Hitro je položil nahrbtnik v travo, legel in »čeha« naslonil na nahrbtnik. Medtem je srnjak dvignil glavo, široko razprl nosnice, zavohal nevarnost z boka in odskočil v gozd. Ko je Riko videl, kako je srnjak v skoku izginil v gozd, se je dvignil in jezno odkorakal proti planini. Kmalu je opazil Tineta, ki je že sedel pred pastirsko bajto. Riko ni bil preveč zgovoren, saj je bil jezen sam nase, ker je zamudil lepo priložnost, da bi preskusil svojega »čeha« še s kroglo, pa tudi srnjaka mu je bilo žal.

Medtem ko sta Riko in Tine že lovila po rovtih, je Nejc, Tinetov in Rikov lovski prijatelj šele vstal. »Res sem malo predolgo spal«, si je govoril Nejc, ko je gledal zjutraj skozi okno. »Vreme je prekrasno, saj je po dežju. Vlage bo tudi v gozdu dovolj. Kakor nalašč za lov na zajčka in lisičko,« je na hitro ugotovil in se odpravil v kuhinjo, kjer mu je žena pripravljala zajtrk.

Da je Nejc malo poležal, mu ni zamerili, saj je še mlad, komaj dvaindvajset let mu je. Ko sta po smrti očeta in matere ostala z mlajšim bratom sama, si je Nejc kmalu poiskal dobro dekle, s katero se je potem, ko je odslužil vojaščino, takoj poročil in kmalu mu je povila prvega otroka. Takoj po zajtrku je vzel nahrbtnik, očetovo bokarico, istrsko kratkodlako psico Bistro in nje-nega sedem mesecev starega mladiča in se peš odpravil v lovišče pod rovtarsko vasjo. Dobro je vedel, kje so lisice in zajci, saj ga je oče ničlikokrat jemal s seboj na lov in prav tam mu je pes vedno nekaj prignal pred puško. Poleg tega je oče vedno lovil z istrijani, ki so skoraj nezmotljivi pri lovu na lisico in zajca.

Na parobku, kraj jase, si je Nejc poiskal primeren prostor, kjer je lahko sede užival ob zvonjenju svoje Bistre. Bistra

je bila že vsa nestrpna in je komaj čakala, kdaj jo bo gospodar odpel in spustil v gozd. Nejc pa se ni mogel odločiti, ali naj spusti z Bistro tudi mladiča ali naj ga obdrži pri sebi. »Naj se Bistra dobro zleta«, si je rekel nazadnje »in nekoliko utruji, potem bom pa poskusil lov tudi z mladičem«. Nato je Bistro odpel in ji ukazal: »Išči zajčka! Išči zajčka!« Bistra je z nekaj skoki izginila v gozdu. Nejc je sedel na parobek jase, si prižgal cigareto in z užitek opazoval naravo. Saj ni lepšega na svetu kot jeseni sedeti v gozdu in ob zvonjenju istrskega goniča občudovati jesenske barve gozda! Nehote so mu misli ušle nekaj let nazaj, ko je oče še živel. Kako je bilo takrat lepo, ko je bil še otrok in sta z očetom ničkolikokrat skupaj lovila! Stisnilo ga je v prsih, ko je pomislil, kako zgodaj je moral izgubiti očeta. Po drugi strani pa se je tolažil s tem, da mu je oče veliko dal. Sezidal mu je hišo, da ima topel dom. Poleg tega pa ga je naučil občudovati naravo in uživati v lovu ob svojih istrskih goničih, ki tako čudovito pozvahnajo in vriskajo, kadar gonijo dolgouhce ali zvitorepke. Iz misli ga je zdramil glas njegove Bistre. Takoj je vedel, da je dvignila dolgouhca in da se je treba pripraviti za strel. Z mladičem sta se odpravila na primeren prostor v gozd in čakala, kdaj bo Bistra prignala zajca. Bistra se je pogosto oglašala z visokim glasom, ko je gonila zajca, toda nikakor ji ga ni uspelo prignati k stojišču. Stari zajec je z leti postal pravi mojster v izmikanju pred preganjalci, tako da ga Bistra skoraj celo uro ni mogla prignati do Nejca. Z zajcem se je sicer večkrat približala gospodarju, le da je bilo vedno predaleč za strel. Naposled pa se je Bistri le posrečilo prignati dolgouhca pred puško, tako da ga je Nejc v ognju položil na dlako. Takoj je vedel, kaj mora storiti. Odpel je mladiča, da si še on ogleda in ovoha dolgouhca, saj mu bo prav to dalo strast in voljo do gonje. Seveda Nejc pri tem ni skoparil s pohvalami in nagrado. Lahko si mislite, kakšno veselje je bilo to za vse tri! Ko sta si psa dodobra ogledala in ovohala zajca, so se počasi odpravili za rovtarsko vas, nad katero so bile v skalnatem pobočju lisičine. Lahko bi poskusil uloviti tudi kakšno lisico. Na poti je Nejc odpel oba psa, da sta stekla v gozd novim dogodivščinam naproti. Ni bilo treba dolgo čakati, da sta se psa oglašila, najprej Bistra, potem pa še njen mladič. Nejcu so se dvigale prsi od veselja in zadovoljstva. Zdaj je vedel, da bo tudi mladič pravi naslednik slavnih staršev. Psa sta se oglašila prav

Ilustracija: Milan Vipotnik

tam, kjer so bile lisičine in se nato nepretrgoma oglašala. Gonja se je počasi oddaljevala in se pomikala za rob hriba in čez nekaj časa je vse utihnilo. Dolgo je Nejc čakal, da sta se psa spet oglašila in takrat je vedel, da bo kmalu zagledal bežečo lisico, saj je po glasu in načinu gonje vedel, da gonita zvitorepko. In že je zagledal lisico, kako ob robu jase v velikih skokih beži pred Bistro. Za strel je bilo predaleč, vendar se ni vznemirjal. Bil je srečen in vesel, ko je poslušal svoja ljubljenca.

Psa sta stekla po jasi za lisico, ki se je kmalu umaknila za hrib.

Dolgo ni bilo slišati nobenih glasov, zato se je Nejc udobno namestil ob podrtem deblu in z užitek kadil. Nato je znova zaslišal visoki glas svoje Bistre; zdelo se mu je, da nekje na Martinovem rovtu pod planino. Vedel je, da bo gonja dolga. Treba bo potrpeti in čakati, da se psa vrneti. Tistega dne je Nejc svoja ljubljenca čakal do poznega mraka. Nato se je sam vrnil domov in upal, da bosta psa kmalu prišla za njim, saj je Bistra dobro poznala vse stezice in pota domov, Nejčeva hiša pa je stala na samem robu gozda.

Nad planino ob avstrijski meji se zelo radi zadržujejo gamsi. Zato sta se Tine in Riko po počitku odpravila za gamsi v tisto smer. Precej časa sta lazila za njimi. Toda lovska sreča jima ni bila mila, kajti gamsi so se zaradi prevelike

vročine umaknili v senco na avstrijsko-koroško stran. Riko in Tine sta gamse videla in tudi opazovala, toda streljati nanje nista smela.

Nekaj časa sta sedela na vrhu grebena in občudovala lepote naše sosede Koroške. Od severa je začel pihati mrzel veter, ki je naznanjal nevihto. Zato sta se vrnila na planino, kjer sta spravila odstreljenega srninega mladiča. Že sta imela vse pripravljeno, da odideta domov, ko sta zaslišala glas psov pod planino. Prepričana sta bila, da potepuški psi gonijo srnjad. Odložila sta nahrbtnike in se pripravila, da pričakata mrcine. Gonja je za nekaj časa utihnila, nato pa se je z nasprotni strani planine prikazala Bistra, takoj za njo pa še njen mladič. Počasi sta se bližala pastirski bajti misleč, da ju bo gospodar Nejc pohvalil in nagradil s kakšnim priboljškom. Pa ni bilo tako.

Oba lovca sta psa kmalu opazila in tudi ugotovila, čigava sta. Saj je Bistra prignala na stojišča na jesenskih skupnih lovih ničkoliko zajcev in lisic. Prav zato so jo vsi lovci dobro poznali. Ko je prišla do sredine planine, je postala in gledala proti lovcema. Tisti trenutek je Riko naslonil svojega »čeha« na ograjo, sedel na klop, pomeril Bistri v pleča in jo tako nekaj časa opazoval. Ko je Tine spoznal, kaj Riko namerava, mu je naglo glasno zaklical: »Ne streljaj v Bistro, saj dobro veš, čigava je!« Sicer pa lovskega psa na noben način

ne smeš pokončati. Toda naslednji hip je rezek pok pretrgal tišino z grozljivim odmevom in Bistra je smrtno ranjena obležala na zlatorumenem listju. Zaradi Bistrine smrti se Riko ni niti malo vznemirjal. Dosegel je svoj namen, svojega »čeha« je dobro preskusil. Tinetovih besed si ni gnal k srcu. Odšel je do Bistre, ujel mladiča in ga stlačil v nahrbtnik.

Tine in Riko sta molče zapustila planino. Med potjo sta tiho premišljevala

vsak po svoje. Še preden sta lovca prišla v dolino, se je v planini razdivjala huda nevihta.

Naslednje jutro se je pastir zagledal v jutranjo zarjo. Nebo je bilo kakor umito. Na obzorju se je prikazala velika ptica.

Vedno večja je postajala in njen zategli pisk je oznanjal, da si išče plen. Priplula je visoko nad pastirsko bajto. Začela se je spuščati v drznih lokih, nato pa kakor strela padla na Bistro. Pograbila

jo je z ostrimi kremplji in jo odnesla v svoje skalnato domovanje.

Da bi Riko popolnoma zabrisal sledove svojega greha, je takoj naslednji dan mladiča odpeljal nekam na deželo in ga prodal svojemu lovskemu prijatelju, misleč, da bo s tem ta zgodba pozabljena.

Po tem dogodku sta se Tine in Riko bolj poredko videvala. Govorila sta sicer še, na lov pa skupaj nista več hodila.

Iz programa dela sveta za založništvo LZS

1. Zlatorogova in Strokovna knjižnica LZS

Pri ocenjevanju dosedanjega dela tega sveta in izdelavi načrta so člani ugotovili, da sta obe knjižnici dosegli svoj namen – prispevali k izobraževanju članstva. Predvsem Zlatorogova knjižnica (ZK) ima za slovenske razmere zelo visoko naklado in tako prispeva pomemben delež tudi k širjenju pisane slovenske besede. Zaradi poljudnega pisanja knjige iz obeh zbirk kupujejo tudi drugi bralci, ki niso člani slovenskih lovskih organizacij.

Svet tudi v prihodnje priporoča nepretrgano izdajanje knjig ZK in Strokovne knjižnice (SK) – v skladu z načrtoma obeh knjižnic, ki ju potrjuje IO LZS.

Ker je v pripravi knjiga Priročnik za lovske izpite, je svet pripravil predlog, da bi lovske družine (prek ZLD) odkupile celotno naklado – sorazmerno s številom članov v posamezni LD – kot obvezne učne pripomočke za njihove nove člane – pripravnike.

Dejstvo je, da LZS nima dovolj denarnih sredstev, ki bi zadoščala za tiskanje te knjige, in ki bi jo nato imela LZS na zalogi več let. O predlogu naj bi se odločili na skupščini LZS. Svet za založništvo LZS bo enkrat na leto (po izidu knjig ZK oz. SK in na osnovi poročila odbora ZK) ocenil tekočo založniško dejavnost s treh vidikov: poučnega, strokovnega in finančnega. Na osnovi ocene bo pripravil poročilo in usmerjal delo v prihodnje.

2. Glasilo Lovec

Svet bo spremljal tudi načrtovano dejavnost uredniškega odbora in usmerjal programsko zasnovo glasila.

Uredniški odbor glasila Lovec bo v okviru načrtovanih *trimesečnih programov* objavljali članke in druge prispevke z usmerjeno vsebino, ki pa je v skladu tudi s temeljno vsebinsko zasnovo glasila Lovec, in v skladu s tekočo politiko LZS. Uredniški odbor bo skrbel predvsem za seznanjanje bralcev z novostmi v lovstvu, jih strokovno usposabljal, obenem pa tudi z leposlovjem posredno negoval lovsko etiko.

Na splošno bo glasilo Lovec v letu 1987 največji poudarek posvečalo naslednjim širšim tematikam:

- širjenje informacij, ki so pomembne za slovensko lovstvo, utrjevanje lovske organizacije in njenih nalog predvsem in v glavnem v zvezi z zakonom o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč. Del prostora bo namenjen tudi seznanjanju članstva z delom posameznih svetov in komisij LZS;
- obveščanje lovcev o začetni politiki in o najvažnejših nalogah, ki jih mora opravljati naša lovska organizacija v skladu s sklepi vseh delovnih teles LZS, bo moralo dobiti tudi v letu 1987 dovolj prostora v našem glasilu;
- del prostora v reviji bo namenjen prispevkom o biotehniških opravilih v naših loviščih. Za ta del je uredniški odbor pripravil podroben načrt za vseh 11 števil letošnjega leta;
- vsekakor bomo morali tudi v prihodnjem letu nadaljevati s tistimi prispevki, ki poglobljajo samoupravni delegatski sistem v našem lovstvu;

– seznanjali bomo naše lovce z znanstvenimi izsledki v lovstvu, zato bomo objavljali povzetke raziskovalnih nalog, ki jih finansira ali sofinansira Lovska zveza Slovenije;

– tako kot doslej bomo tudi v prihodnje skrbeli za literarno bogato lovsko beletristiko in pripravili po potrebi nov natečaj za posamezne prispevke iz leposlovja in lovske fotografije, saj je ta oblika izredno uspešna;

– še naprej bomo objavljali prispevke o zanimivostih iz drugega lovskega sveta, predstavljali živalstvo drugih dežel, saj tudi tako prispevamo k širjenju obzorja našega članstva in bralcev nasploh;

– ekologiji, ohranitvi narave (tako rastlinstva kot živalstva), bomo morali v prihodnje posvetiti še več pozornosti, saj je naše glasilo s svojo naklado dober medij, prek katerega moramo načrtneje osveščati glede teh problemov ne samo lovce, ampak tudi širši krog ljudi;

– tako kot doslej bomo posvečali dovolj pozornosti tudi dobri lovski fotografiji, kar pomeni, da bomo še naprej tesno sodelovali s Klubom Diana;

– svet meni, da moramo v glasilu v prihodnje še bolj podpirati predvsem konstruktivno kritiko slovenske lovske javnosti, izogibati pa se moramo brezplodnih polemik, torej takih prispevkov, ki malo prispevajo k napredku našega lovstva.

Tudi v prihodnje bomo skušali obdržati stalne rubrike našega glasila, pri tem pa bi se moral obseg nekaterih skrajšati (jubilanti, osmrtnice), saj bomo lahko le tako pridobili prostor za tiste naloge glasila Lovec, ki bi jih le-to moralo opravljati v večji meri, kot jih je opravljalo doslej. Zato je bolje pustiti prostor prej naštetim temam oz. dodati še to ali ono rubriko, ki bo pomenila za poslanstvo glasila Lovec mnogo več kot pa nekatere manjše uniformirane in monotone rubrike, ki zanimajo samo ožji krog naših lovcev.

3. Druga založniška dejavnost

Seznanjen z drugo založniško dejavnostjo s področja narave, divjadi in varstva okolja v SR Sloveniji svet podpira zamisel za občasno izdajo plakatov, posterjev in nalepk na temo »Ohranitev okolja in varstvo divjadi«;

– podpira tudi napore Kluba Diana pri izdaji vsakoletnega (zdaj že tradicionalnega) velikega stenskega koledarja na temo »Divjad« in »Redke in ogrožene živalske vrste«, ki je namenjen tako članom lovske organizacije kot drugim prijateljem narave. Lovskim družinam priporoča, da jih nabavljajo tudi za šole in podobne institucije na svojem območju;

– podpira zamisel in prakso posameznih lovskih družin in zvez lovskih družin, da občasno izdajajo jubilejne publikacije in kronike kot dragocene prispevke pisane besede, pomembne za zgodovino slovenske lovske organizacije;

– podpira tudi zamisel in prakso drugih slovenskih založb za občasno izdajanje različnih publikacij in knjig na temo narava, divjad in varstvo okolja.

Predsednik sveta za založništvo LZS
Vili Tomat

Nekaj izkušenj z avtomatskimi krmilnicami

Tehnološki razvoj in napredek prinaša-ta celo vrsto neposrednih, pa tudi po-srednih vplivov na življenjske razmere divjadi, vplivata pa tudi na njeno var-stvo in ohranitev. Največkrat so posle-dice tega razvoja za divjad negativne. V današnji kultivirani krajini se v večini lovišč soočamo z dejstvom, da sta bodoča varstvo in gojitev neločljivo po-vezana z najrazličnejšimi vlaganji v ohranitev in izboljševanje bivalnih in prehranskih razmer za divjad. Pri tem največkrat ni dovolj zgolj ohranjanje in bogatitev naravnih prehranskih virov, pač pa gre tudi za razne oblike dopol-nilnega krmljenja, tako v času prema-govanja zimske stiske, kot za krmlje-nje, s katerim neposredno razbreme-njujemo pritisk divjadi na kmetijske po-vršine.

To, poleg tega pa vse manj prostega časa oziroma stroški plačanega dela, so spodbudili snovanje in uveljavitev različnih načinov in oblik dopolnilnega krmljenja, ki ne bi bilo povezano z dnevno človekovo navzočnostjo. Zato

so začeli z dopolnilnim oziroma, kot temu rečemo, preprečevalnim krmlje-njem divjih prašičev, ki mora biti še zlasti redno, kakovostno in v zadostnih količinah.

Ker nekaterim lovcem iznajdljivosti ne manjka, lahko za prve začetke dopol-nilnega krmljenja štejemo krmljenje po steklenicah, v katere nasujemo koruzo. Ta metoda je pogojno uporabna le na mehkih tleh, na katerih ni kamenja, primerne pa so le steklenice od pene-čih vin, ki imajo izrazito močne stene. Ker pa je količina koruze v steklenicah zadoščala le za nekaj več kot en dan, so v naslednjih razvojnih fazah tovr-stno krmljenje začeli opravljati s kovin-skimi valji, ki so bili izdelani namensko, z enakim uspehom pa so uporabljali tudi stare aluminijaste posode za mle-ko, plastične sode itd. Ta krmilni valj je bil z vrtljivo sponko pritrjen na žični vrvi. Vendar pa so se v mokrem vreme-nu odprtine prehitro zamašile z blatom, pa tudi sicer je bila zaradi različne debeline zrnja pravilna velikost odprtin problematična. Kljub temu pa te krmil-ne valje marsikje še vedno z uspehom uporabljajo.

Po letu 1975 so se v nemški strokovni literaturi pa tudi na nekaterih razstavah začele pojavljati tako imenovane avto-

matske krmilnice, z vgrajenim krmilnim in programskim mehanizmom, ki omo-goča, da se ob vnaprej določeni uri, enkrat na dan, prek posebne vrtljive plošče raztrosi določena količina koru-znega zrnja ali drugega žita pa tudi briketirane hrane. Največja vrednost teh naprav, ki so jih razvili predvsem za dopolnilno krmljenje divjih prašičev, je bila njihova samostojnost in progra-miranost delovanja. Potrebno pogon-sko energijo je najprej zagotavljala ba-terija, v kasnejših izvedbah pa kar av-tomobilski akumulator, časovni meha-nizem (timer) pa napaja 9 V baterija. Ideja je prišla k nam iz tujine, pri nas pa sta začela take krmilnice, ki naj bi ustrezale našim razmeram, izdelovati brata Jože in Roman Gorjup, ki so ju dotlej lovci že poznali predvsem po električnih pastirjih. Prva krmilnica je bila nared leta 1982, poimenovala pa sta jo hercules (v grški mitologiji vzor moške moči in kreposti). Krmilnico sta javno predstavila v parku gradu Bistra in takrat je hercules »zakorakal« v različna slovenska lovišča. Sprva so izdelovali tri tipe z različno zmoglj-i-vostjo silosov, kasneje pa je ostal le tisti s prostornino 450 litrov. Ko je ta krmilnica nastajala in so jo razvijali, so jo namenili za krmljenje divjih prašičev,

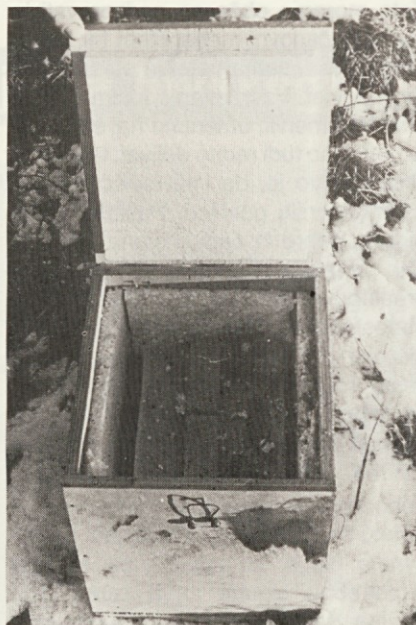
Eden prvih herculesov iz leta 1982, ki še vedno deluje. Dobro je viden okrepljeni ščitnik, ki onemogoča samopostrežno upo-rabo.

Foto B. Krže

Lesen zabojček, obdan s stiroporom, zago-tavlja ustrezno toplotno izolacijo akumula-torja.

Foto B. Krže

Pri podaljšanih nosilnih nogah ščitnik ni potreben, s tem pa se raztros močno po-veča.

Foto B. Krže

kasneje pa so njeno namembnost razširili, tako da se danes uporablja tudi v fazanerijah, ribogojstvu in perutniarstvu.

Že pri prvih postavitvah krmilnic na Kočevskem pa so nastajale poškodbe, ki jih je povzročil medved, ko je želel priti do čimvečjega obroka; pri tem je največkrat poškodoval trosilno ploščo ali pogonsko os. Zato je proizvajalec dodatno razvil še poseben ščitnik, ki medvedu to deloma preprečuje. Obenem pa si tega ne more več privoščiti tudi jelenjad, ki se je izjemno hitro navadila na napravo in z gobčkom obračala trosilno ploščo, kar je pomenilo, da si je poljubno povečala obrok. Z vgraditvijo ščitnika, ki danes spada v standardno opremo, se je polmer raztrosa močno zmanjšal.

Po izjavah proizvajalca oziroma delavnice, ki se danes imenuje »Hercules-Electronic« – Dolenc/Gorjup iz Trzina, Ljubljanska 24, ki krmilnice proizvaja v kooperaciji s Hmezadovim TOK-om Mega iz Žalca, je bilo doslej izdelanih oziroma prodanih okrog 300 krmilnic. Od tega jih je 200 v slovenskih loviščih, predvsem v tistih z divjimi prašiči in jelenjadj. Ob tem bi bile nedvomno zanimive in dragocene tudi ocene in izkušnje iz drugih lovišč, ki naj bi jih sporočali tudi uradni Lovca. S tem bi prispevali tudi k nadaljnjim dopolnitvam oz. tehničnim izboljšavam naprave.

V gojitvenih loviščih LZS Ljubljanski vrh in Žitna gora so bile že leta 1982 postavljene prve krmilnice te proizvodnje, ki uspešno delujejo še danes. Kasneje so jih nabavili še nekaj, tako da jih je v obeh loviščih skupno 11. Večina teh deluje vse leto in so namenjene predvsem za krmljenje divjih prašičev. *Nekaj splošnih, pa tudi kritičnih ugotovitev:* Naprava je izrazit tujek v naravnem okolju, kar je lahko eden bistvenih razlogov proti njenemu uporabljanju. Po drugi strani pa izjemno uporabno odtehta prej navedeni pomislek. K temu prispeva tudi divjad sama, ki se na krmilnico hitro privadi in reagira že na znani šum aktiviranja krmilnice ob določenem času.

V prometno težje dostopnih krajih je priporočljivo, da zgradimo poleg krmilnice še skladišče za koruzno zrnje. Najboljše ga je zgraditi v višini silosa, in sicer tako, da dopolnilno polnjenje

silosa ni prenaporno. Krmilnica mora biti pritrjena na močne, betonske temelje, zlasti tam, kjer so redni gostje divji prašiči.

Posebno poglavje je pogonska energija. Akumulatorji so razmeroma dragi, moramo pa jih tudi redno vzdrževati. Takoj ko kontaktna luč na avtomatiki pokaže, da se akumulator prazni, ga moramo odnesti polnit, zato je priporočljivo, da imamo dva in ju menjavamo. V zimskih mesecih je polnjenje potrebno skoraj vsak mesec, v poletnih pa na tri do štiri mesece. Ker pri nizkih temperaturah akumulator še bolj slabi, je priporočljivo, da ga namestimo v dodaten, toplotno izoliran zabojček, obenem pa sproti dodajamo koruzo, ki je tudi toplotni izolator.

Koruzno zrnje, predvsem tisto iz strojne pridelave (strojno robkanje) vsebuje tudi določen delež ali delčke storžev. Ti delčki v koničnem delu silosa oziroma v presledku med silosom in trosilno ploščo ustvarijo prave zamaške. Zato moramo tako zrnje prej presejati. V izjemnih razmerah pa lahko leden dež in močan veter povzročita, da se trosilna plošča zatakne.

Omenjeni ščitnik, ki ga moramo največkrat še dodatno okrepiti, močno zmanjša premer raztrosa zrnja. Druga možnost, da zmanjšamo premer raztrosa zrnja, pa je ta, da nosilne noge podaljšamo. V tem primeru ščitnik ni potreben, le polnjenje silosa je še težavnejše kot sicer.

Zato moramo občasno nadzorovati in nastaviti časovni mehanizem ter količino raztrosa, sama baterija pa zadošča za nekaj let. Vzdrževanje akumulatorja smo že omenili, omenimo naj še to, da je potrebno tudi redno dolivati tekočino. Priporočljivo je, da ima lovišče lasten akumulatorski polnilec. Paziti je treba tudi na dobre in neoksidirane spoje.

Žal proizvajalec doslej ni upošteval predlogov o bolj kakovostni zaščiti pred atmosferskimi vplivi in korozijo. Krmilnice so zato preslabo lakirane, zaradi česar so potrebna pogosta vzdrževalna dela.

Najbolj priporočljivo je, da nastavimo raztros v mraku (pri tem je verjetno prihodnost v opremi s fotocelico). V mraku se namreč večina divjadi najaktivneje giblje, zmanjšane pa so tudi nepotrebne izgube zrnja zaradi šoj. Večina šoj, pozimi pa tudi številne

manjše ptice, uporabljajo ščitnik kot pristajališče, s katerega samo sežejo na trosilno ploščo.

Avtomatske krmilnice prodajajo Agrotehnika-Gruda – TOZD Lovec, Metalka in Hmezadov TOZD Agrina. Krmilnice imajo enoletno garancijo, servis pa opravlja proizvajalec sam. Posebnih tehničnih sprememb ni pričakovati, velik napredek pa pomeni časovni mehanizem, ki omogoča večkratni raztros zrna v enem dnevu. To je še zlasti pomembno za preprečevalno krmljenje divjih prašičev v poletnem času, saj je tako mogoče prvi obrok nastaviti v mraku, naslednjega pa okrog polnoči. S tem divje prašiče še bolj odtegujemo od kmečkih njiv.

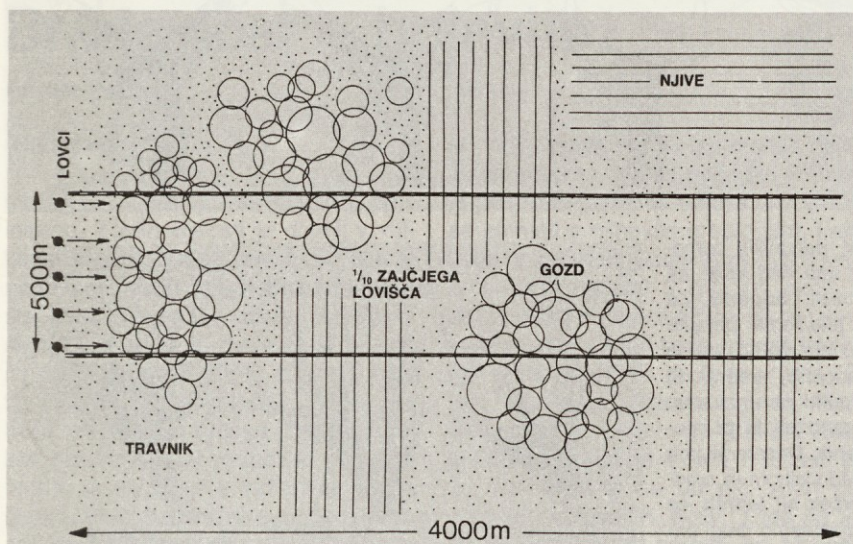
Leta 1984 je bil hercules vreden toliko kot 247 kg mesa srnjadi, leta 1985 toliko kot 375 kg, ob koncu leta 1986 oziroma v začetku tega leta pa je njegova cena enaka iztržku za 384 kg srnjadi I. kakovostnega razreda.

Blaž Krže

Ocenjevanje spomladanske številčnosti divjadi

Ugotavljanje številčnosti divjadi je ena izmed najpomembnejših nalog vsake lovske organizacije, saj se na osnovi številčnosti izračunava vsakoletni načrt odstrela. Številčno stanje divjadi sicer lahko ugotavljamo med vsem letom, najprimernejši čas za oceno spomladanske številčnosti pa je marec. Številčnost posameznih vrst divjadi ugotavljamo z **neposrednim** in **posrednim štetjem**, po za to posebej prirejenih metodah. Zahtevnejše so posredne metode štetja, ki slonijo na predhodnem označevanju določenega števila živali in razne metode štetja po sledovih in iztrebkih živali. Čeprav so te metode precej bolj natančne od neposrednega štetja, jih pri nas zaradi prezahtevnosti ne uporabljamo. Za prakso je dovolj natančno neposredno štetje, vendar le, če ga opravimo zelo resno in odgovorno.

Posamezne vrste divjadi, ki se pozimi združujejo na krmiščih, najlažje preštujemo z opazovanjem oziroma s štetjem na krmiščih. Štetje ponavljamo več dni zapored in pri tem zapisujemo število in spolno razmerje divjadi, pri veliki divjadi pa tudi sestavo

Štetje zajca po pasovni metodi. Primer za 200 ha velik zajčji rajon. Odmerimo $\frac{1}{10}$ rajona ali 200 ha v pasu 4000×500 m ali 2000×1000 m. Za 500 m širok pas potrebujemo 30–50 lovcev.

po starosti in kakovosti. Če imamo v lovišču več krmišč, štejemo divjad na vseh krmiščih hkrati. S primerjanjem podatkov ugotavljamo, ali prihaja ista divjad na več krmišč. Enako primerjavo naredimo tudi s sosednjimi lovišči, sicer bi isto divjad lahko štel več lovskih družin, s čimer pa se številčnost mnogih vrst divjadi precenjuje. Na krmiščih precej natančno preštejemo divje prašiče, medvede, jelenjad, damjeka, muflone in fazane. Razmeroma preprosto preštejemo v snegu tudi jerebice, saj se kite jerebic zelo

zvesto držijo svojih mest, zlasti pa tudi krmišč. Čeprav divjad preštejemo že na krmiščih, jo zaradi kontrole štejemo še z opazovanjem pri obhodih v lovišče. Srnjad in zajca, ki se slabo držita krmišč oziroma ju v praksi vse premalo krmimo, štejemo z organiziranimi opazovanji pri obhodih lovišča. Pri tem lovišče razdelimo na toliko sektorjev, kolikor je dobrih mest za opazovanje. Na opazovalnih mestih štejemo divjad individualno in s skupnim štetjem. Bolj natančno oceno številčnosti dobimo z

večkratnim skupnim štetjem, in sicer tako, da divjad preštejemo hkrati ob istem času v vseh sektorjih lovišča. Dobljene podatke nato med seboj primerjamo, seštejemo in tako dobimo povprečno oceno številčnosti. Seveda pa pri preštevanju srnjadi in zajca preštejemo tudi drugo divjad.

Pri ugotavljanju spomladanske številčnosti zajca se ponekod v svetu čedalje bolj uporablja tako imenovana **pasovna metoda štetja**. Ta metoda pa je uporabna le v ravninskih, preglednih loviščih. Ker s pasovno metodo dobimo precej natančno oceno številčnosti, bi jo za štetje zajca vsekakor morali začeti uporabljati tudi pri nas. Na podlagi realnejše ocene številčnosti zajca bi bilo gospodarjenje z zajcem veliko boljše, kot je sedaj. Štetje po pasovni metodi je razmeroma zelo preprosto. V lovišču odmerimo določen pas lovišča, ki predstavlja $\frac{1}{10}$ povprečja zajčjega rajona. Ta pas lovci prehodijo v strelskem redu v medsebojnih razdaljah 6–15 m. Vse dvignjene zajce sproti prestejejo, seštevek pa nato pomnožijo s številom 10. Tako dobimo oceno številčnosti celotnega zajčjega rajona v lovišču.

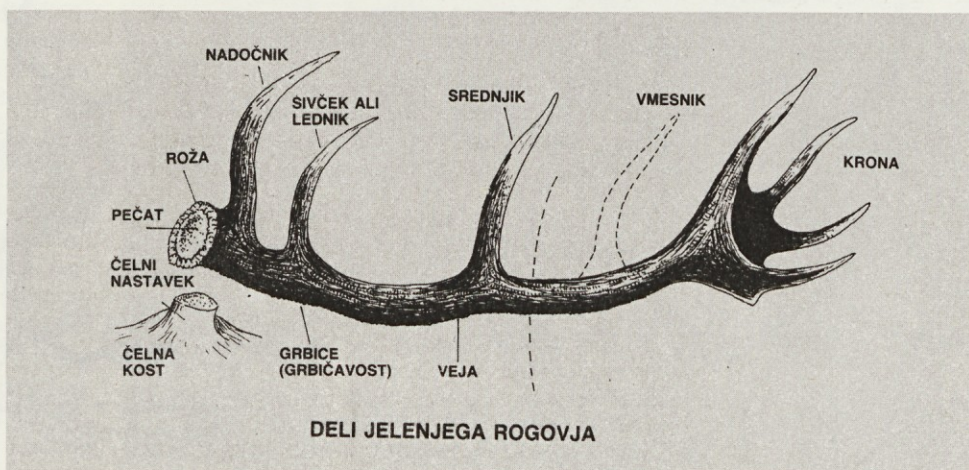
Čimbolj natančno ugotavljanje spomladanske številčnosti divjadi je še zlasti važno po vsaki hudi zimi, ko se številčnost posameznih vrst lahko zelo zniža. Enostavno prepišovanje številčnosti iz leta v leto, ne da bi pri tem opravili štetje, povzroči precenjevanje načrta odstrela, s tem pa znižanje številčnosti za daljše časovno obdobje.

Lojze Černe

Vprašanja za lovskega pripravnika

Rast in razvoj rogovja pri jelenu

Za odraslega jelena je značilno močno in razvejano rogovje. Sestavljeno je iz vej in parožkov ali odrastkov (nadočnik, lednik, srednjik, vmesnik in krona). Rogovje je kostna tvorba in zraste na čelnih nastavkih (rožnicah). Teletu moškega spola (jelenčku) začnejo rasti rožnice v starosti 7 do 8 mesecev, maja ali junija drugega življenjskega leta pa mu začne rasti prvo rogovje. Navad-

no so to šila, dolga do 40 cm, ki jih jelen lanščak očisti (oguli) šele konec septembra. To rogovje nosi vse do prihodnjega maja; takrat mu odpade in mu začne rasti drugo rogovje. To se razvije do stopnje šesteraka, osmeraka in le izjemoma ima več odrastkov. Podoben razvoj je v naslednjih letih; rogovje vse do starosti 12 in celo več let pridobiva moč. Poleg tega jelenu rogovje zraste prej in mu prej tudi odpade. Tako npr. staremu jelenu odpade že februarja, do srede junija pa mu že zraste novo. Raste razmeroma hitro, le kakšne 4 mesece. Med rastjo je rogovje mehko in ranljivo. Jeleni še zlasti takrat živijo skrivno. Rast rogovja uravnavajo hormoni, zato pravimo, da je rogovje drugotni spolni znak. Rogovje, ki je pod kožico (mahom ali likom) povsem belo, se ob guljenju obarva, predvsem z rastlinskimi sokovi grmovja in drevja ter s krvjo iz mahu ali lika. Po številu parožkov razlikujemo jelene podobno kot srnjake: šilar, vilar, šesterak, nepravilni šeste-

rak, osmerak, nepravilni osmerak itd. Vilar ima nad **rožo ali vencem** parožek **nadočnik**. Za nadočnikom praviloma priraste **srednjik**, zato ima rogovje jelena šesteraka nadočnik, srednjik in vrh veje. Osmerak ima navadno pri vrhu veje parožek, ki ga imenujemo **vmesnik**. Deseterak ima lahko med nadočnikom in srednjikom še **sivček ali lednik**, če pa tega ni, imenujemo drugi parožek pri vrhu **vmesnik**. Dva parožka zgoraj skupaj z vrhom veje sestavljata **krono**. Dvanajsterakovo rogovje ima praviloma: nadočnik, sivček ali lednik, srednjik in krono (dva vrhna parožka in vrh veje). S tem je rogovje navadnega jelena doraslo. Nadaljnji parožki nastajajo predvsem s cepljenjem teh osnovnih parožkov, zlasti tistih, ki sestavljajo krono. Na štirinajsterakovem rogovju so lahko tudi tile parožki: nadočnik, sivček, srednjik, vmesnik ali lovnik in krona. Vmesnik (hrvaško vučjak) je parožek nad srednjikom in se po veljavnih pravilih o ocenjevanju jelenjega

OBLIKA KRONE

DLANASTA

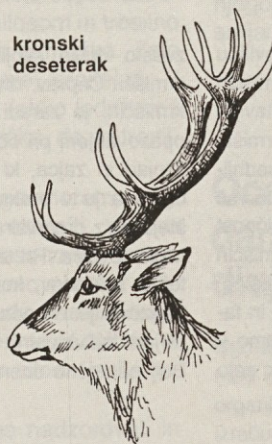

DELJENA

ČAŠASTA

kronski
deseterak

rogovja prišteva h kroni. Sivček ali lednik je parožek (lahko sta tudi dva) med nadočnikom in srednjikom. Jelen, ki ima na rogu (rog je veja s parožki vred) zgoraj poleg vrha veje vsaj še dva parožka, je **kronski jelen**.

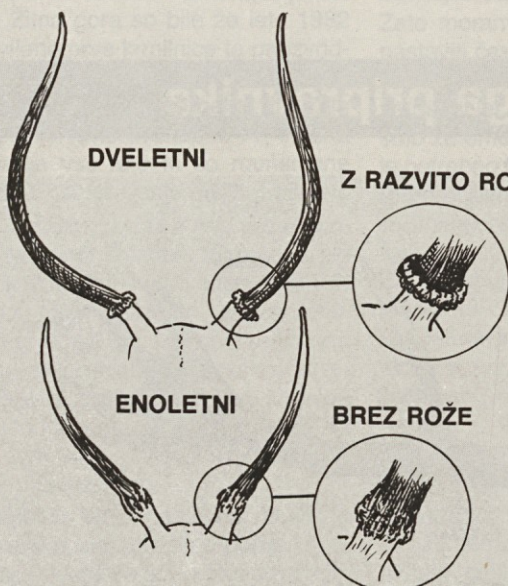
Krone jelenjega rogovja so po obliki čašaste, dlanaste, stopničaste (deljene), dvojno razvejane ali pa enostransko razvite (samo na eni veji). **Parožek** je roženi izrastek, ki meri od korena do vrha vsaj 2 cm. Manjši izrastek imenujemo le nakazani parožek. Jelenje rogovje je bolj ali manj **grbičavo**. Brazde v rogovju so sledovi odstranjenih krvnih žil v mahu ali liku, ki so v času, ko je rogovje raslo, tej koščeni tvorbi dovajale hrano.

DVELETNI

Z RAZVITO ROŽO

ENOLETNI

BREZ ROŽE

Navadno v začetku marca odpade jelenom rogovje

Bradavičar – bojevitež

Ernest Petrič

(Nadaljevanje)

Ob toplih vreclih je res prijetno, prav idilično. Toplih vrecljev je dovolj v vulkanskih območjih ob reki Avaš, kjer je na raznih mestih najti še dovolj neobrasle lave. To kaže, da je zemeljska skorja tod tanka in rahla in da so tod še nedolgo tega, morda le pred nekaj tisočletji, bruhali ognjeniki. Vroča, pekoče vroča voda priteka iz tal na dan kot kak naš močan potok, v nekaj izvirih, in se strne v kaka dva metra široko, a kar globoko strugo. Šele kakih 100 m pod izvirom se voda toliko ohladi, da se je mogoče v njej kopati, afarske črede in druge živali pa se napajajo šele precej nižje, ko se voda ohladi.

Ti izviri ne presahnejo ob še taki suši, pač pa topli potoček presahne že po nekaj kilometrih ali še prej. Presušena zemlja ga požre veliko prej, preden se prebije do reke Avaš.

Ob izviri je bilo drevja in sence dovolj. Čeprav je bilo čutiti sušo, zlasti po številnih okostjih in ostankih poginule živine, se tudi mi takrat še nismo zavedali, kakšna nesreča bo že čez mesec, dva udarila po tamkajšnjih ljudeh. Takrat, maja 1984, se je obetal še dober lov in bilo je še mogoče upati, da bo veliko deževje (julij – avgust) nadomestilo izostanek malega deževja (marec). Takrat še nismo vedeli, da tudi velikega deževja ne bo in da namesto njega prihajata v te kraje lakota in smrt. Kmalu po tistem, ko smo postavili »kamp«, smo postali zanimivi za Afare, ki so bili s čredami nižje ob potoku; najprej za otročad, kmalu pa je prišla h »kampu« tudi skupina kakih osmih odraslih mož. Vsi so imeli puške prek ramen in velike afarske nože, viseče ob bokih. Gizav jih je povabil, naj sedijo, saj je bilo še kako važno, da s »sosedmi« vzpostavimo dobre stike. Tod bo Gizav pravi »kamp« kake tri tedne kasneje, ko prideta na safari gosta iz Španije. Le eden ali dva med Afari sta znala amharsko.

Gizav je vedel, da je ob takih priložnostih najbolje morebitnega tatu narediti za čuvaja. Afar, ki bi sicer kaj hitro kaj zmaknil, bo, če ga boš najel za stražar-

ja, najboljši čuvaj, ki ga moreš najti. Toda treba se je bilo pogoditi. Z Afari je potrebna posebna taktika. Ne smeš se strinjati s njihovim predlogom, kajti takoj hočejo več. Gizav je za dva čuvaja na noč ponudil 2 bira (tj. okoli 1 dolar). Afari so hoteli 4 bire. Neizkušen v pogajanjih z Afari se je vmešal lekar nar Sejum in rekel, da je to v redu. S tem je razrazil Gizava, saj so Afari takoj dvignili zahtevo na 6 biroov. Zdaj je Gizav vztrajal na 4 birih in kazalo je že, da s čuvaji ne bo nič. Afari so namreč zahtevali 5 biroov. Toda ko je Gizav naposled to sprejel, so že spet zvišali na 6 biroov.

Pri vsem tem dolgotrajnem pogajanju sem imel seveda svojo zabavo. Eden izmed Afarov z močno črno brado – morda nasledkom kakega vdora arabske ali italijanske krvi med Afare, saj so mlade Afarke prave lepoticice – je ves čas srepol buljil vame. Kdo bi vedel, kaj je vragu črnemu rojilo po glavi. To Afarovo buljenje naravnost vame se mi je zdelo vse bolj preteče. Da vrag ne razmišlja o tem, kako bi prišel do moje »trofeje«, sem si rekel, napol zares, napol za šalo. Ali pa mu diši moja boroveljska bokarica z lepo gravuro?

Nevarno napetost, ki se mi je zdelo, da je rasla med menoj in to afarsko dušo, sem rešil s svojo brado, ki je bila prav podobna Afarovi. Stopil sem k njemu, pokazal na njegovo in svojo brado in rekel po amharsko »brat«. Afari so se, ko so došli, kaj sem mislil, začeli režati. Dopovedovali so nekaj bradaču in nato se je ta režal najbolj med vsemi. Gotovo se mu je zdelo imenitno, da je tako podoben tujcu!

Kako malo je včasih treba med preprostimi ljudmi, da si jih pridobiš. Ta, še minuto prej tako mrkogledi afarski bojevnik, se mi je poslej le še nasmihal. In ko je potlej stopal mimo »kampa«, mi je vsakič nekaj zaklical in veselo mahal, jaz pa seveda njemu. Zakaj se ne bi veselo pozdravljala, »brata«?! Ko se je Gizav naposled le sporazumel za čuvaje in ko smo ubijajočo opoldansko vročino prebili leže v senci košatega drevesa sredi »kampa«, smo se začeli pripravljati za popoldanski lov. Sklenili smo, da pojdeva sama z Gizavom; Sejum bo ostal v »kampu« s Hailujem in Efremom in malo bo pogledal za perjadjo, da bo kaj za večerjo. Midva z Gizavom pa sva krenila do reke, kjer je bilo večje afarsko naselje in kjer je prebival afarski mladenič, ki

Kamp pod samotnim drevesom na obrobju Danakila

Foto E. Petrič

Značilen Afar: značilen nož ob pasu, puška prek obeh ramen, palica v roki. To je bil Hasan Ali...

Foto E. Petrič

ga je Gizav tod imel za vodnika in zalezovalca divjadi.

Lepega, vitkega, visokega mladeniča, ime mu je bilo Hasan Ali, sva zlahka našla in s kamionetom smo se odpravili vzdolž reke Avaš. Spoznal sem pravi trnasti »raj«. Trnasto grmičje in prav tako trnasto redko drevje z drobcenimi zelenimi listi in belimi cvetovi je dajalo pokrajini ob skoraj izsušeni reki neverjetno idilično podobo. In drobno, rumeno cvetje je krasilo z redko travo porasla tla. Ves ta raj je seveda obsegal le kakih 100 m širok pas ob skoraj suhi rečni strugi. Malo dlje od struge pa ni bilo več ne trave ne cvetic ne trnastega »raja«, le še droben pesek in tu in tam šop suhe trave, pa »otoki« skoraj docela posušenega in neprehodnega trnastega grmičja. Dreves skorajda ni bilo.

Po Gizavovem zatrjevanju naj bi bilo tod bradavičarjev, in to velikanskih, kolikor hočeš. Toda tisti večer smo videli le veliko njihovih lukenj, izkopanih v peščena tla. Bradavičarke si namreč za svoja zavetja izkopljejo luknje in cele rove v peščena tla, kamor pobegnejo pred nevarnostjo, kot pri nas kunci ali svizci. Pač pa sem tisti večer uplenil šakala, ki jih Gizav straš-

no sovraži, kot pri nas starokopitni lovci sovražijo »roparice«. Žal ne Hailu ne Efrem šakala nista hotela odreti ali pripraviti lobanje, tako da s šakaljo trofejo ni bilo nič. Škoda, rumeno rjavkasta koža je bila prav vabljliva.

Ta uplenitev ni bila kaka umetnost. V trnastem »raju« se je šakal nastavljal tako blizu, da sem kar iz avta užgal po njem s šibrami. A trden kot vsa »pasja« divjad je odskočil, čeprav očitno zadet. Na kakih 70 m pa sem ga nato hitro pospravil s kroglo.

Ko sva že odložila Hasana Alija, na poti »domov«, v »kamp«, sva z Gizavom v mraku naletela na trop bradavičark. Skočila sva iz kamioneta in dobesedno v istem trenutku oba hkrati ustrelila brez kakšnega dogovora po isti živali, tisti pač, ki je bila najbolj vidna. Bilo je enoletno svinče, prav primerno za meso.

Zavoljo vročine je bilo treba divjačino pripraviti še zvečer. Medtem ko smo se Gizav, Sejum in jaz v temi okopali v vročih vrelcih, sta Hailu in Efrem izkožila zadnji stegni in obrezala najlepše meso s hrbtnega dela. Preostalo sta odvlekla le kakih 30 m od ognja in prepustila mrhovinarjem. Kmalu je bilo mogoče slišati trganje, pa pokanje

kosti in občasno renčanje. V teh območjih bi tudi človek, ranjen ali obnemogel, hitro postal hrana hijen in šakalov. Morda jih Gizav samo zato tako sovraži.

Drugo meso, kolikor si ga nismo spekli na palicah nad žerjavico in ga pojedli, posutega s soljo in etiopsko divje pekočo papriko »berbere«, ki pa ima to dobro lastnost, da želodec razkuži, sta Hailu in Efrem razrezala na drobno verigo mesenih koščkov. Razobesila sta ga med šotori, da bi se na nočnem vetru in soncu naslednjega dne posušilo. Zjutraj smo odrinili še v temi. Hasan Ali je čakal na dogovorjenem mestu. Ker je bil še mrak, smo krožili s kamionetom po odprti peščeni planjavi. Na kakih 250 m smo ugledali dva bradavičarja, prava korenjaka. Skočil sem iz kabine in prislonil bokarico na blatnik. Toda mrcini sta kar naprej prekrivali druga drugo.

»Streljaj že vendar!« je bil nestrpen Gizav. Pomeril sem v pleče sprednjega, večjega. Ko je počilo, sta padla oba, kot bi ju spodrezal.

»Bravo, to je strel!« se je navdušil Gizav, ki s kako lovsko etiko in pravičnim streljanjem, kot to pojasnujemo mi, nima kaj dosti skupnega. Takrat pa se je eden od bradavičarjev počasi dvignil, se zaletel s čekani nekajkrat v tistega, ki je negibno ležal in začel počasi teči proti kakih 500 m oddaljenemu grmičju.

»Za njim!« je vpil Gizav in že sem bil v kamionetu in smo kot sam hudič poskakovali kar počez po planjavi za mrcino, da bi ji presekali pot, še preden bi izginila v kritje. Streljati med tako divjo vožnjo seveda ni mogoče. Uspelo pa nam ga je prehiteti in ko smo bili med bradavičarjem in grmičevjem, se je žival kakih 70 m daleč od nas ustavila. Tudi Gizav je sunkovito zavrl, tako da sem s puško in glavo udaril v streho kabine.

Okrog nas se je dvignil oblak prahu. Ko se je razkadilo, je bilo kaj videti. Bradavičar, velikanski po postavi in po čekanih, jo je skokoma z dvignjenim čopastim repom rezal naravnost proti kamionetu, ki mu je zapiral pot v grmičje. Bolj na slepo sem užgal po njem in seveda zgrešil. V tistem pa se je že neustrašno zaletel v zadnji del kamioneta, v gumo in zadnji blatnik. Pravi bojevitež, ni kaj!

Preden sem utegnil zlesti iz kabine, se je merjasec že pobiral in za kamionetom pobrisal v grmičje.

Res je bil junak, ta mrcina. Naskočil je kar cel kamionet! Ali pa je bil tako besen ali prestrašen, da kamioneta

sploh videl ni in se je na poti v grmičje kar na slepo zaletel vanj? Smo pa ob sledu v pesku le opazili drobne kapljice krvi. Očitno ga je zadela prva krogla, ki je prebila njegovega pajdaša.

Vrnili smo se k prvemu. Ležal je na nastrelu. Bilo je kaj videti! Merjasec, za bradavičarja velikanski, je tehtal vsaj kakih 100 kg. Tudi čekani so bili zelo veliki, dolgi 35 in 34 cm. Prestreljen je bil natančno tam, kamor sem meril, skozi pleča. »Noslerica« ga je zlahka prevrtala in očitno obtičala v drugem merjascu, ki je stal za njim, tistim, ki je zdaj tičal obstreljen nekje globoko v grmičju. Ta pa, ki je ležal pred nami, je imel po trebuhu in hrbtu še nekaj velikih ran. S čekani mu jih je zasekal jezni pajdaš, ki je očitno mislil, da ga je ta napadel, ko ga je zadela krogla. Z muko smo iztrebljeno mrcino spravili na kamionet in šli iskat še obstreljenega ubežnika. Sejum je ostal pri kamionetu, Gizav pa je šel na zadnjo stran grmičja, ki ga je bilo le za kak dober hektar ali dva. Je pa bilo skorajda neprehtno, le sklonjen ali čepe si se mogel riniti skozi grmovje in trnje. Te nizke prehode so očitno naredili prav bradavičarji.

Nič mi ni dišalo riniti za Hasanom Alijem v grmičje. Kaj če merjasec pridrvi nad naju? Streljati ne bi mogel, saj je bil pred menoj Hasan Ali, pa tudi časa ne bi bilo. Komaj sem pomislil na to, že je pred nama zaropotalo in temna gmota se je rinila skozi trnje proti Hasanu Aliju. A ta je očitno že vedel, kako se merjascem bradavičarjem streže. Belo togo, afarsko oblačilo, ki ga je v trnastem grmičju nosil zvito v roki, je vrgel proti napadalcu in ta se je obrnil stran in odropotal med gostim trnjem.

Je bil to naš obstreljeni merjasec ali kak drug bradavičar, prebivalec tega grmičja? Je po naključju spremenil smer ali pa ga je odvrnila bela tkanina? Kakor koli že, meni je bilo rinjenja skozi nepregledno trnje popolnoma dovolj, čeprav bi Hasan Ali še bil za to. Tudi Gizav, ki je bil sploh vedno nestrpen, je bil odločno za to, da se vrnemo proti »kampu«. Poslovili smo se od Hasana Alija, ki je zagotavljal, da bo še pogledal za obstreljenim merjascem. Simpatičen fant je bil to. Še sva se nekajkrat srečala tistega maja in junija 1984.

Ko sem bil avgusta doma na počitnicah in lazil za gamsi nad Lepeno, sta v kraje ob Avašu in v Danakil udarili lakota in smrt. Jeseni ni bilo varno hoditi tja, saj bi te za kosček hrane utegnili ubiti. V te divje in odročne

Avtor članka ob obstreljenem močnem bradavičarju

kraje mednarodna pomoč v hrani ni segla. Pa saj Afari tudi prosilini so zanje; oni sušo, lakoto in smrt poznajo, saj sta reden gost pri njih. Spomladi 1985, ko sem bil naposled spet v teh krajih, ni bilo najti ne Hasana Alija ne skromnih afarskih koč ob reki. So odšli kdo ve kam, so morda odšli v večna lovišča?

Tistikrat maja pa smo lov dobro končali. Popoldne je Sejum uplenil še enega bradavičarja, povprečno žival, Gizav pa semeringovo gazelo, »na črno«, lepega trofejnega samca.

Gizav me je, dlje kot sem ga poznal, vedno bolj spominjal na tiste naše odlične stare lovce, ki so postali lovci iz strastnih krivolovcev, pa malo »krivolova« nikoli ni umrlo v njih. Gizav je potreboval rogove semeringove gazele za to, da jih je dodal k zbirki trofej svojega prejšnjega gosta, ki je za semeringovo gazelo plačal licenco, pa je ni uplenil. Gizav se mu je ponudil, da bo to storil kar on – »naknadno«.

Poleg tega smo potrebovali tudi gazele meso in prav meso semeringove gazele je odlično. Mesa bradavičark je bilo celo preveč. Mojega starega merjasca smo zato in ker je meso že dobivalo vonj, naslednje jutro na poti v Adis Abebo oddali upravi narodnega parka. Tam potrebujejo meso za leva in leoparda v kletkah. Gizav se jim tako vnaprej odkupi, če bi ga kdaj le zalotili pri kakem prekršku. Jaz pa sem videl tistega lepega, črnogrivega kralja živali v kletki, ki mi ga je Gizav »ponudil« tistikrat, ko smo se razočarani

vračali z lova na »motečega« leva. Zadnjič sem bil v teh krajih, med reko Avaš in Danakilsko pustinja, julija 1986. Gizav me je povabil na poslovilni lov. V Adis Abebi je deževalo, ko sva odhajala. Tokrat je veliko deževje prišlo in na obrobju Danakila je bilo vse zeleno. »Trnasti raj« ob reki je bil še lepši kot takrat, ko sem bil prvič tam. Tudi Afari so bili spet ob reki. Hasan Ali pa je bil, to mi je že prej povedal Gizav, med tistimi stotisoči Etiopcev – število ne bo nikoli znano – ki so umrli za veliko lakoto jeseni 1984 in spomladi 1985; umrli so zaradi naravne ujme, pa tudi zaradi brezbriznosti soljudi!

Lovska organizacija

LD Kovor-Dobrča je svojo 40-letnico proslavila predvsem z razstavo

Ta lovska družina, ki deluje v okviru ZLD Gorenjske, je bila ustanovljena na ustanovnem običnem zboru 24. februarja 1946, na domu Cirila Marklja-Beleja v Podbrezjah. Spodbuda za njeno ustanovitev je bil osnutek Začasnega zakona o lovu SRS, ki ga je nato še isto leto – 23. 7. – sprejel prezidij SNOS. Na tem zboru je bilo navzočih 11 soustanoviteljev oz. prvih članov. Dva izmed njih – Janez Kralj in Franc Pogačar – sta še danes člana te LD, živa pa je še tudi edina soustanoviteljica Mira Cvenkel-Kobe.

Lovišče, veliko 1641 ha, je LD dobila v upravljanje od Okrajnega ljudskega odbora (OLO) Kranj 31. oktobra 1946. V začetku leta 1947 je lovišču pripadel še vrh gore Dobrče z večjim delom njenega južnega pobočja. S tem se je lovišče povečalo za 730 ha, lovska družina pa se je preimenovala iz LD Kovor v LD Dobrča. Na priporočilo Republiške lovske zveze Slovenije, naj se majhna lovišča združijo v večje zaokrožene celote, je prišlo tudi na širšem tržiškem območju do združitve lovišč in lovskih družin: Katerina-Lom, Ana-Podlublje, Križe in Dobrča. To veliko združeno lovišče je prišlo v upravljanje LD Tržič. Tako je tudi LD Dobrča 22. 12. 1949 nehala samostojno delovati, pač pa je v

Pri vходу na razstavo LD Kovor-Dobrča, levo podoba značke, izdelane ob jubileju, v obliki odtisa srnjega stopala.

okviru LD Tržič sodeloval sektorski odbor Kovor.

Upravljanje kakih 15 000 ha velikega lovišča pa ni bilo uspešno, zato je OLO Kranj, v skladu z republiškimi lovskimi zakonom iz leta 1954, ki je dovoljeval lovišče z vsaj 2000 ha, odobril samostojno kovorsko lovišče, ki je prišlo spet v upravljanje ponovno samostojne LD Kovor. Leta 1954 je prišlo še do priključitve dela lovišča LD Udin boršt (k.o. Podbrezje) in leta 1956 tudi dela lovišča LD Radovljica (k.o. Ljubno). Tako je novo lovišče LD Kovor obsegalo 3508 ha, kolikor meri še danes. Leta 1985 se je LD tudi uradno začela imenovati LD Kovor-Dobrča.

Glavna divjad je srnjad, pojavi pa se tudi jelenjad in na Dobrči so gamsi, ki pa jih je zdesetkala garjavost. Tu živi tudi kolonija muflonov. Divji prašič je v lovišču stalen, številnejši pa je zlasti spomladi in poleti, ko svinje polegajo in vodijo mladiče. V zadnjih dveh

letih LD preprečuje škode od te divjadi na poljskih kulturah z izposojanjem kar 25 električnih pastirjev. Divji petelin na Dobrči se vidi še redko kdaj. Njegovemu nazadovanju hitro sledi tudi gozdni jereb. Pač pa je na Dobrči še kar nekaj ruševca. Od male divjadi se še zadovoljivo drži poljski zajec in v zadnjem času – odkar na Gorenjskem ni stekline – so se spet namnožile lisice. Tudi kuni sta pogostejši kakor pred desetletjem. Poljska jerebica pa je že skoraj povsem izginila, saj kmetje v glavnem sadijo le še silažno koruzo, njiv s pšenico in drugim drobnim žitom pa domala ni več.

LD Kovor-Dobrča je torej svojo 40-letnico praznovala lani. Pro-

slavila jo je s slavnostno sejo skupščine, z izdajo značke LD v bakreni, posrebreni in pozlačeni izvedbi, še zlasti pa z lovsko razstavo. Razstavnii odbor je z vso odgovornostjo vodil Miro Pirih, najprizadevnejše mu je pomagal Miha Dolžan, z aranžiranjem pa se je izkazal Anton Stritih. Sicer pa je pri postavitvi razstave sodelovalo 22 članov in s tem brezplačno opravilo 200 ur dela. Razstavo so priredili ob prazniku Krajevne skupnosti (KS) Bistrica pri Tržiču, v avli in treh učilnicah Osnovne šole heroja Bračiča v Bistrici.

Odpri so jo 3. junija, po slavnostni seji KS. Otvoritveni govor je imel starešina LD Bogdan Ambrožič, ustanovitev in 40-letno delovanje LD je predstavil Jožko Meglič, zeleni trak pa je prerezal najstarejši član in soustanovitelj LD Franc Pogačar. Poleg članov lovske družine so se otvoritve udeležili in si nato razstavo ogledali tudi drugi občani, med njimi predsednik občinske skupščine Tržič Ivan Kapel, predsednik občinskega izvršnega sveta Tržič Slavko Teran in predstavniki KS Bistrica.

Namen razstave je bil predstaviti divjad in tudi druge najznačilnejše prosto živeče živali lovišča. Razstavljenih je bilo 300 eksponatov. Zelo privlačno sta učinkovali pestri in razmeroma zelo veliki diorami. Za lovce pa so bile predvsem poučne trofeje (rogovje, roglji, rogovi in čekani) raznih kakovosti, uplenjene v domačem lovišču.

Lovska odlikovanja so prejeli

Devetindvajsetega januarja 1987 je bila v Klubu delegatov v Ljubljani krajša slovesnost, na kateri so dolgoletnim zaslužnim sodelavcem Lovske zveze Slovenije podelili naslednja odlikovanja:

LOVSKA ZVEZA JUGOSLAVIJE –
zlati red za lovske zasluge:
Ivan Cvar

srebrni red za lovske zasluge:
Ivan Videnič

LOVSKA ZVEZA HRVATSKE –
red za lovske zasluge I. stopnje:
Bruno Skumavc

red za lovske zasluge II. stopnje:
Emil Rojc

LOVSKA ZVEZA SLOVENIJE –
red za lovske zasluge II. stopnje:
Milan Knežević
Peter Šuler
Zoran Železnik

red za lovske zasluge III. stopnje:
Andrej Bidovec

LZS

Del dermoplastičnih preparatov – muflonov, uplenjenih v lovišču LD Kovor-Dobrča

Razstavo si je ogledalo nad 1000 oseb, zlasti mnogo šolarjev. Več obiskovalcev se je o njej v knjigi vtisov izrazilo zelo pohvalno in čestitalo prirediteljem. O razstavi je javnost obvestil, vendar zelo na kratko, »Gorenjski glas«. Škoda le, da je razstava trajala samo tri dni oziroma, da je lovska družina ni premestila še v kako drugo krajevno skupnost svojega območja.

— elf —

40 let LD Sodražica

V Domu na Travni gori je 20. septembra 1986 LD Sodražica proslavila štiridesetletnico svojega obstoja. V gosteh so bili predstavniki skupščine občine Ribnica, Krajevnne skupnosti Sodražica, Zveze lovskih družin Kočevje, Gozdnega gospodarstva Kočevje, Turističnega društva Sodražica in sosednjih lovskih družin.

Med pripenjanjem spominskih značk, ubrani pesmi okteta sodraških lovcev in tamburašev je naraščalo praznično razpoloženje. Starešina Evgen Ivanc je opisal ustanovitev LD Sodražica, ki je zrasla na tradicijah, ter njeno štiridesetletno delovanje. Skoraj vsi sodraški lovci so bili partizani. Ko so se po zmagi vrnili domov, so že jeseni leta 1945 lovili skupno. Dohodek od prodane kožuhovine so namenili upravljanju lovišča in skupni blagajni. Poleti, 7. julija 1946, se jih je zbralo 11 na sestanku v gostilni pri Drobniču. Sprejeli so pravila LD Sodražica in izvolili odbor, v katerem je bil starešina dr. Janko Lavrič, gospodar Adolf Ivanc, tajnik pa dr. Lado Lovrenčič. Ustanovljeni lovski družini je Okrajni ljudski odbor Kočevje dal v upravljanje dobrih 5000 ha veliko lovišče Sodražica, ki se do danes skorajda, razen majhnih popravkov, ni spremenilo. V naslednjih mesecih se je družina povečala na 21 članov, ki so se vneto lotili dela. Zlasti so uspešno zatirali volkove, ki so bili tedaj velika nadloga pri gojitvi divjadi. Ustanovili so skupno psarno Travná gora in zredili vrsto legel odličnih istrskih goničev. Že leta 1950 so zgradili na Travní gori lovsko kočó, ki je bila zaradi upravljanja in nadzora v lovišču nujno potrebna. Za te uspehe je bil nadvse zaslužen pokojni Adolf Ivanc, ki je bil vse do prerane smrti leta 1968 vsestranski in neumoren delavec v LD. Njegove zasluge za razvoj lovstva in kinologije segajo daleč prek mej naše lovske družine.

Starešina LD Sodražica Evgen Ivanc je vsem zaslužnim podelil pisna priznanja

Veliko pa sta v družini postorila tudi dr. Janko Lavrič in dr. Ivan Lovrenčič, saj sta imela bogato znanje in veliko izkušenj. Spominu slednjega je postavljen doprinski kip v ribniškem parku kulturnikov in spominska plošča v Sodražici. Na te svoje pokojne člane smo posebno ponosni in so za nas še vedno veliki vzorniki. Z leti je v družini naraščalo tudi članstvo, tako da je v naših vrstah že 58 lovcev. Dvigala se je tudi kulturna raven in leta 1971 smo dobili tudi pevski zbor-oktet. Že naslednje leto so pevci popestrili slovesnost ob razvitju prapora naše lovske družine. Naši pevci so kot pionirji lovskih pevskih zborov za uspešne nastope na slavnih in srečanjih lovcev in lovskih pevskih zborov prejeli visoko odličje-Zlatorogovo plaketo.

Prvo leseno kočó smo leta 1975 prepustili gozdarjem, sami pa dobili zidano hišo na Pašnikih. V naslednjih letih smo jo z lastnim delom prenovili v prostoren in udoben dom. Težave zaradi društvenih prostorov in shranjevanja divjačine, ki so nas pestili dolga leta, pa smo leta 1980 rešili z nakupom poslovne zgradbe v Sodražici. Lovci redno oskrbujejo pet velikih krmišč, dve avtomatski krmilnici, krmišče za medvede in vzdržujejo vrsto visokih prež in več kot 10 km lovskih stez.

O gojitvenih uspehih priča dobra številčnost velike divjadi, reden odstrel in rogovje jelenov in srnjakov. Za razvoj turizma prispevamo z oddajo odstrela medvedov in srnjakov tujim lovskim gostom. Žal pa se kljub našim

prizadevanjem ne dviga številčnost zajcev. Zreja istrskih goničev, ki je bila v prejšnjih letih v naši družini na zavidljivi ravni, je prav zato močno nazadovala. Mentorsko delo in tečaji za pripravnike (pred izpiti) dajejo solidno znanje mladim lovcem. Pravičen in pravično razdeljen odstrel ter tovariško ozračje v družini pogojujejo razmeram primerni dogovori in interni predpisi. Za mladino osnovne šole dr. Ivana Prijatelja npr. prireja lovska družina od časa do časa predavanja o lovstvu in svojem delu.

V zahvalo za dobro sodelovanje in razumevanje je starešina na slovesnosti podelil pisna priznanja Lovske družine Krajevni skupnosti Sodražica in Turističnemu društvu Sodražica. Priznanja LD je podelil tudi zaslužnim lovcem in pevcem.

Po dobro izvedenem nastopu pevskega okteta in tamburaškega zbora iz Sodražice so si gostje ogledali razstavo pomembnejših lovskih trofej iz našega lovišča.

Nato je starešina zbrane povabil na tovariško srečanje v gostinskih prostorih Doma na Travní gori. Tovariš Janez Gradič je potrdil svoj kuharski sloves, ko je gostom postregel z okusnim lovskim obrokom. Ob zvenu čaš, tamburic in lepi pesmi je raslo veselo razpoloženje. Dan se je že nagnil, ko sem se poslovil od prijetne družbe. Prek roba gozdné jase je zamirala pesem sodraških lovcev o večni lepoti Travné gore »...ostajata na starem mestu podgorski plaz in Gorna pot.«

B. L.

V domu na Travní gori so septembra lani člani LD Sodražica proslavili 40-letnico svojega obstoja.

40 let LD Nanos

V prvi polovici lanskega septembra je Lovska družina Nanos praznovala 40-letnico svojega delovanja. O tej LD je bilo doslej v Lovcu zelo malo napisanega. Ob tem pomembnem družinskem jubileju pa je prav, da naši lovski javnosti predstavimo LD Nanos in sam kraj Nanos. Štirideset let obstoja LD Nanos pomeni za člane, domačine tega kraja ne samo spoštljivo obletnico, pač pa jih spominja tudi na čas, ko so pred 40 leti odvrgli jarem suženjstva, v katerega so bili vpriženi dolgi 25 let.

Sam Nanos spada med višje notranjske vrhove in slovi kot prijeten izletniški kraj, z lepo, prenovljeno Vojkovo kočó in redko posejanimi osmimi domačijami, lo-

Člani LD Nanos pred svojim domom

Foto E. Kraljič

garnico in našim lepo urejenim lovskim domom. V času NOV je bil Nanos zibelka partizanstva v zgornji Vipavski dolini.

Ljubitelji narave med domačini Nanosa so se odločili za ustanovitev LD Nanos že leta 1945. O tem zna veliko povedati najstarejši soustanovitelj Štefan Jež, Abramov oče iz Nanosa, kako so se sestajali in takrat v Lovskem društvu Nanos organizirano opravljali prenekatere prostovoljne delovne akcije v novi domovini.

27. marca 1946 je bilo z odločbo št. S-65/17 Ministrstva za notranje zadeve LRS, v sporazumu z Ministrstvom za gozdarstvo LRS, ustanovljeno Lovsko društvo Nanos, ki se je pozneje preimenovalo v Lovsko društvo Nanos. Ob ustanovitvi je družina štela komaj slabo desetino članov, domačinov, in sicer: brata Jožeta in Štefana Ježa, Matijo Puca in sina Franca, Andreja Piženta, Antona Stanca, Viktorja Hrovatina in Ivana Mohorčiča. Slednji je bil prvi, začasni predsednik še nastajajočega društva. Po ustanovitvi leta 1946 so se pridružili družini še domačini iz bližnjih vasi pod Nanosom. Takrat je postal predsednik društva Avgust Lavrenčič, tajnik in blagajnik pa Maks Bratuž, ki je opravljal ti funkciji dvanaest let, vse do leta 1958.

Lovišče LD Nanos zajema samo katastrsko občino Nanos in meri 3793 ha. Nanos spada med visoke kraške planote, z izrazito kraškimi tlemi. Svet tod je močno razgiban z nizom večjih in manjših vrhov, z globokimi, suhimi dolinami, z nadmorsko višino od 780 m (pri Strgarju) do najvišjega vrha, imenovanega Suhi vrh, na 1315 m. Tako ima Lovska družina Nanos sredogorsko lovišče. Geografsko vzeto je planota Na-

nos, skupaj s Hruševskim in delom nad vasjo Belo, zaokrožena celota, ki se razteza med Idrijsko prelomnico, potokom Belo, Vipavsko dolino, na vzhodu pa Postojnsko kadunjo.

Podnebno uvrščamo Nanoško planoto v prelomnico sredozemsko alpskega podnebnega območja. Na Nanos zelo močno vpliva podnebje Vipavske doline, zato je tod številno in bujno rastlinje. Te geološko-podnebne prednosti se nedvomno pozitivno odražajo tudi na živalstvu.

Glavna divjad v našem lovišču je srnjad, jelenjad, gams, prehodno divji prašič, medved, poljski zajec, veliki petelin, gozdni jereb, kotorna, planinski orel in druge. Zadnjih nekaj let opažamo tudi risa, pa tudi volk od časa do časa preteče lovišče. Žal že nekaj let ugotavljamo, da številčnost posameznih vrst divjadi naglo upada, kar velja predvsem za velikega petelina, kotorno, poljskega zajca, zadnje čase pa tudi za srnjad. Divje prašiče smo z rednim krmljenjem zadržali v lovišču kot stalno divjad.

Skrbi pa nas, kakšna bo usoda tega najstabilnejšega gozdnega biotopa, saj je od njega odvisna tudi usoda naše divjadi. Tehnologija sečnje in spravila lesa se je v gozdarstvu v zadnjih 20 letih močno spremenila. Gradijo gozdne ceste, poti, gozdne vlake, zdaj pa naravo ogrožajo še razni nevarni plini in kisli dež. Po gozdovih se nenadzorovano podijo trume nabiralcev gob in gozdnih sadežev. V naše lovišče hodi tudi veliko italijanskih državljanov, ki v njih odmetavajo najrazličnejše odpadke, ne da bi jih kdo zato preganjal.

Leta 1980 smo odprli svoj lovski dom, na katerega smo vgradili spominsko ploščo z imeni padlih

med NOV na Nanosu. Istega dne smo razvili tudi svoj družinski prapor in pripravili razstavo lovskih trofej divjadi, uplenjene po vojni na Nanosu. Od takrat tudi zvesto varujemo in vzdržujemo vse pomnike in druga obeležja iz NOV.

Leta 1975 smo se lovci Lovske družine Nanos pobratili z nižnjo, obalno Lovsko družino Koper. S posebno listino o pobratenju smo uredili naše medsebojne odnose in dolžnosti. Praksa je pokazala, da so taka povezovanja še kako pomembna, saj gre za nova spoznanja pri gojitvi divjadi, za ohranjanje lepih lovskih navad in običajev ter za navezovanje prijateljskih stikov med lovci in družinskimi člani. Vsako leto izmenično organiziramo medsebojna tovariško-družabna srečanja. Leta 1981 smo se na takem družinskem srečanju na Nanosu med prvimi na Goriškem odzvali akciji »88 dreves za tovariša Tita«.

Začetek slavnostnega dela praznovanja štiridesetletnice obstoja LD je v lepi sončni nedelji označil lovski rog ter pozval člane LD Nanos v zbor. Lovski pevski zbor »Zlatorog« – ZLD Gorica pa je s svojo pozdravno pesmijo poskrbel za slavnostno razpoloženje. Nato so se zvrstile pozdravne besede in govori, položili smo vence k spomeniku padlih v NOV in se poklonili spominu vseh v 40 letih preminulih članov LD.

Sledila je podelitev priznanj – plaket štirim soustanoviteljem družine – Štefanu Ježu, Andreju Pižentu, Viktorju Hrovatinu in Francu Pucu. Žal nas je Viktor Hrovatin nekaj dni pred to slovesnostjo za vedno zapustil. Šest prizadevnih članov je dobilo odlikovanja, znak za lovske zasluge, ki jih je podelil predsednik skupščine ZLD Gorica Vero Premrl. Danilo Jež, dolgoletni vodnik in rejec lovskih psov brak-jazbečarjev in lovskih terierjev, pa je dobil za zasluge v kinologiji srebrni znak KZS.

Člani pobratene LD Koper pa so nas presenetili s sliko narave, ki bo odslej krasila naš lovski dom na Nanosu, nas, lovce LD Nanos, pa spominjala na ta lepi, slovesni dan.

Evstahij Kraljič

40 let aktivnega dela LD »Zeleni vrh« – Vuzenica

LD »Zeleni vrh« – Vuzenica je 29. 11. 1986 proslavljala svoj jubilej – 40 let aktivnega dela. Proslava je bila združena s praznovanjem dneva republike. Družina že več let zapored na ta dan prireja v novem lovskem domu družabni večer, na katerega povabijo tudi žene lovcev in lovske prijatelje.

Za proslavo smo pripravili tudi krajši kulturni program, domači ansambel pa je poskrbel, da je bilo obilo dobre volje. Ko je starešina Lojze Karničnik pozdravil vse navzoče in jim zaželel prijetno zabavo, je prevzel besedo nekdanji soustanovitelj prve lovske družine v Vuzenici Jože Luršak, ki je opisal razvojno pot naše LD. Iz njegovega govora povzemamo bistvene stvari:

Leta 1945 se še ni dalo ustanoviti družine, saj so se po Pohorju in njenih obronkih, kamor sega naša LD, potikali še ostanki sovražnih formacij, ki so napadali predstavnike nove ljudske oblasti. Poleg tega pa predvojni lovci tudi niso imeli orožja, saj so jim ga Nemci med vojno odvzeli.

Leta 1946 pa sta bili na našem območju ustanovljeni dve lovski družini hkrati, in sicer LD Vuzenica z 11 lovci in LD Primož s 16 lovci. Seveda LD s tako malo člani niso mogle uspešno delovati, zato so se že leta 1948 tri družine združile v eno, in sicer v LD »Dravograjsko Pohorje«, ki je tedaj štela 53 članov.

Ta družina je sezidala na Grilovci novo lovsko kočjo. Leta 1954 so družino zaradi preobsežnega lovišča razdelili na dve družini, na LD Orlica in LD »Zeleni Vrh« – Vuzenica, ki obstaja še danes.

Naše lovišče, ki spada med srednjegorska, obsega 3867 ha. V njem prevladuje srnjad. Zadnjih 15 let so se pojavili v lovišču tudi gamsi in njihova številčnost narašča. Precej je tudi divjih prašičev, jelenjad pa je prehodna divjad. Divjih petelinov smo našli nekoč okoli 15, danes pa lahko opazimo le še 3. Številčnost zajcev in fazanov še vedno upada, jerebic pa že 20 let nismo opazili. V družino je vključenih 36 delavcev, 5 kmetov in 15 upokojencev. Iz prvih dveh lovskih družin, ki sta bili ustanovljeni leta 1946, živijo le še štirje lovci: J. Luršak, A. Pridigar, I. Keber in M. Lubas. Za 40-letno delo so dobili družinske plakete in priznanja. Poleg njih je dobilo za 36-letno delo v LD priznanje še osem članov.

Lovci LD »Zeleni vrh« – Vuzenica ob praznovanju 40-letnice uspešnega dela

Lovska družina je vsa povojna leta skrbela za dvig strokovne ravni pri svojem članstvu, za ureditev lovišča in gojitve divjadi. V družini ni danes nobenega člana brez lovskega izpita. Vodstvo družine je zelo uspešno, saj je LD s prizadevnimi lovci v zadnjih letih sezidala nov lovski dom, ki smo ga odprli 29. 8. 1982, in je v ponos bližnji in daljnji okolici. Proslava se je končala v prijetnem razpoloženju in ostala v lepem spominu vsem lovcem in njihovim prijateljem.

Franc Pirečnik

Odrli bodo lovski muzej na Snežniku

Zveza lovske družine Notranjske se je pred dvema letoma odločila, da se po svojih močeh pridruži prizadevanjem za turistično popestritev svojih krajev. Tako naj bi zato postavili stalno lovsko razstavo v Gradu Snežnik; za postavitev razstave je dal pobudo Janez Strežaj, tajnik Zveze lovske družine Notranjske.

Njegov predlog je bil sprejet in čeprav je bila zamisel povezana z velikimi stroški, so jo vsi lovci tega območja podprli in za njeno uresničitev povečali sredstva oziroma prispevek za ZLD. Poleg tega je morala vsaka lovsko družina prisrčno po eno lovsko trofej določene živalske vrste. Tako se je nabralo doslej že 61 razstavnih eksponatov, od ptic do medveda.

Kot smo zvedeli na sedežu ZLD Notranjske, želijo v muzeju prikazati avtohtono divjad občine, medtem ko bodo Cerkniško jezero predstavili tudi s pticami selivkami, ki se na njem ustavljajo na svoji poti.

Razstava bo tematsko razdeljena tako, da bo lahko vsak obiskovalec hitro spoznal značilnosti posameznih živalskih vrst.

Prostor za postavitev stalne zbirke je odstopilo Gozdno gospodarstvo poleg sedanjega stalnega poharske zbirke, pomoč pri urejanju pa je ponudil tudi svet za muzejsko ureditev pri Lovski zvezi Slovenije.

Grad Snežnik bo tako postal v drugi polovici leta (razstava bo odprta predvidoma maja) še privlačnejši za turiste in za vse druge ljubitelje narave.

A. Dvoršak

Tradicionalni skupni lov Lovskih družin Javornik in Hotedršica

V hladnem in sivem jesenskem jutru smo se zbrali povabljeni gostje in gostitelji iz LD Javornik iz Črnega vrha in LD Hotedršica. Tudi predstavniki LD Kozje stena smo se namreč z veseljem odzvali vabilu na njihov tradicionalni skupni lov. Predstavnika obeh lovske družine sta pozdravila vse, ki smo se zbrali na zbornem mestu, in nam zaželela prijetno počutje. Na kratko sta predstavila preteklost obeh organizacij in namen srečanja oziroma skupnega lova. Povedala sta nam, katera divjad je v predelu lovišča, v katerem nameravamo loviti in na kaj je dovoljeno streljati. Posebej sta nas opozorila na red in disciplino ter na pravilno ravnanje z orožjem, saj se nas je zbralo prek 60 lovcev. Na koncu sta nam zaželela obilo lovskega uživanja na skupnem lovu.

Ker se je vreme poslabšalo, smo opravili samo en pogon, drugi pa se je predčasno končal. Pred

lovskim domom LD Javornik smo izvedli pozdrav lovini. S plenom smo bili vsi nadvse zadovoljni. Diana nam je bila tokrat resnično naklonjena, saj nam je poklonila jelena, košuto, dva srnjaka, srno in mladiča. Vsi pa smo občudovali predvsem jelena z izredno močnim rogovjem.

Mokri in premraženi smo se nato pogreli v novem lovskem domu. Ker se je lov predčasno končal, je bilo na zadnjem pogonu veliko več časa za sklepanje novih poznanstev in prijateljstev. Počutili smo se tako, kot da bi bili že vrsto let skupaj, čeprav smo se tokrat nekateri šele prvič srečali. Na zadnjem pogonu ni manjkalo niti lovski krst, ki nas je še bolj navdušil za skupne love in srečanja z lovci iz drugih lovske družin. V poznih popoldanskih urah smo se razšli v upanju, da se bomo na takšnih srečanjih še dobili.

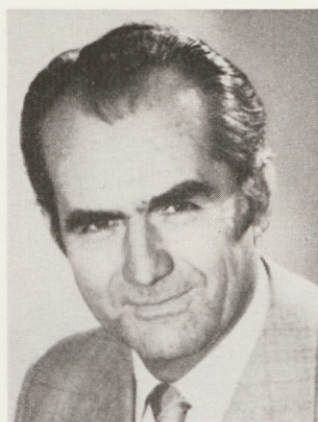
Ta prispevek v Lovcu naj bo skromna zahvala za lovske užitke in gostoljubje, ki so nam ga ponudili prireditelji, ter obljuba, da bomo tudi v naši LD takšne meddružinske odnose še naprej razvijali in širili. Le na podlagi prijateljskih odnosov med lovske družinami lahko uspešno gospodarimo z divjadjo, ki nam je zaupana. Samo pristni odnosi med lovske družinami so porok za napreden razvoj lovstva in navsezadnje tudi lova na podlagi idej, ki smo si jih zastavili skupaj z našim tovarišem Titom.

Alfonz Krapež, LD »Kozje stena«
– Predmeja

Jubilanti

Mirko Skudnik-Fridl je lani praznoval šestdeseti rojstni dan in 35-letnico svoje lovske kariere. Rodil se je 3. 7. 1926 v Mežici. Že kot otrok je zaživel z naravo, spoznaval lovske steze in divjad. Kot sin rudarske družine se je tudi on najprej zaposlil v Rudniku Mežica kot rudarski učenec, nato pa 1950 končal tehnično šolo iz rudarstva in ostal zvest rudarskemu poklicu do upokojitve.

Zaradi službe se je moral naseliti najprej v Žerjavu, kjer je leta 1951 postal tudi član zelene bratovščine v LD Pogorevc. V tej družini je od samega začetka opravljal funkcijo tajnika (1952 do 1955) in blagajnika (1955 do

Mirko Skudnik

1958) LD. V njegovem spremstvu je veliko lovske gostov spoznavalo njegovo požrtvovalnost in nesebičnost ter lepoto lova na gamse. Leta 1958 se je zaradi službene dolžnosti preselil nazaj v Mežico in prestopil v LD Peca. Ker se Fridl, kot mu pravimo, ni nikoli izogibal delu in odgovornosti, se je tudi tu takoj vključil v upravne organe LD. Bil je statistik (1958–1960), predsednik nadzornega odbora (1960 do 1963) in zelo dolgo (1963–1983) blagajnik LD. Poleg tega je bil v letih 1967–1972 član UO Lovske zveze Maribor, od leta 1984 pa predsednik nadzornega odbora ZLD Maribor.

Vsa leta je tudi aktiven član planinskega društva, veliko skupnega ima tudi s športno in kulturno dejavnostjo v kraju in zunaj nje. Zelo se je zavzemal za to, da bi LD Peca dobila svoj pevski oktet, katerega član je od ustanovitve naprej. Tudi v reviji Lovec se je že večkrat oglašil.

Je stalen mentor lovcem-pripravnikom. Ima veliko volje in veselja pri vzgoji mladih, na katere prenaša svoje bogate izkušnje in znanje o divjadi, varstvu narave in lovu. Mnogi ga poznajo kot izkušenega, dobrega kunarja, je-rebarja in gamsarja.

Lovska zveza Slovenije ga je za požrtvovalno in nesebično delo odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje. Dragi Fridl! Ob življenjskem prazniku ti iskreno čestitamo, želimo še vrsto zdravih let in veliko užitkov na lovske pohodih!

Lovci LD »Peca« Mežica – M. P.

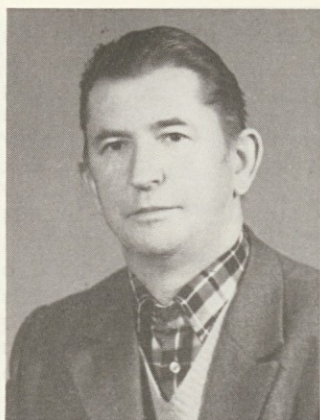

Ludvik Čretnik

Franc Pavlovčič

Ivo Zupanc

Konrad Pevec

Ludvik Čretnik se je rodil pred osemdesetimi leti, 28. 8. 1906, v Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici. Izučil se je za trgovca in se zaposlil v trgovskem poklicu. Zadnja leta službovanja je bil direktor Tovarne mesnih izdelkov v Mariboru. Med okupacijo je vsa leta aktivno sodeloval z NOB.

Že kot mladega fanta so ga prevzele lepote narave. Ludvik je eden najstarejših članov in soustanovitelj Lovske družine Radvanje ter njen prvi starešina; v tistih časih so ga kot starešino čakale težke preizkušnje v lovstvu. Z neumornim in vztrajnim delom pa je premagoval vse težave. Bil je mentor in svetovalec mlajšim lovcom, gojil prijateljstvo med lovci in vsa leta sodeloval v upravnem odboru. Bil je starešina od leta 1945 do 1946, tajnik od 1946 do 1975 in predsednik nadzornega odbora od 1977 do 1981.

Za svoje uspešno in dolgoletno delo v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge, LD pa mu je podelila več priznanj. Danes je častni član LD Radvanje.

Ker mu je zdravje začelo pešati, se lovov ne udeležuje več. Njegov misli pa se še vedno prepletajo z mnogimi lovskimi doživetji, ki jih ni bilo malo. Vedno je pripravljen pokramljati s tovariši o lovskem življenju.

Lovci LD Radvanje mu ob visokem jubileju čestitamo in mu želimo še mnogo sončnih pomladi.

Lovci LD Radvanje

Franc Pavlovčič, ki je bil rojen 8. 9. 1916 v Postojni, je lani praznoval 70-letnico. Izhaja iz delavske družine. Osnovno in meščansko šolo je končal v Postojni.

Po končani trgovski šoli je postal trgovski pomočnik. Po večletnem delu v delavski zadrugi je postal poslovođa v Pivki in Postojni. Leta 1941 je bil aretiran, vendar ga zaradi bolezni niso poslali v taborišče. Že od začetka NOB, posebej pa po okupaciji Italije, je vsestransko pomagal boju za osvoboditev. Leta 1946 se je zaposlil pri kmetijski zadrugi in bil njen upravnik, nato pa je služboval pri Nanosu v Postojni, kjer je dočkal tudi upokojitve. Kot dober delavec in organizator si je prislužil nekaj državnih odlikovanj.

Leta 1949 se je začel zanimati za naravo in divjad. Leta 1950 se je vključil v lovsko organizacijo Postojna. V začetku lovske kariere se je zelo zanimal za gojitev in varstvo divjadi, posebej za naselitev in obstoj male divjadi na Postojnskem. Tako je z lovskimi tovariši izdelal nekaj krmišč, prež, kaluž, solnic in drugih naprav, potrebnih za varstvo in gojitev divjadi. V hudem mrazu in visokem snegu je bilo pod njegovim vodstvom organizirano raznašanje hrane po krmiščih.

Franc je ne le dober lovec, temveč tudi dober organizator in vodja. Zato smo mu že ob samem vstopu v LD zaupali razne funkcije, med katerimi naj omenimo naslednje: 1951–1954 tajnik LD Postojna, 1954–1958 tajnik LD »Črna jama«, 1966–1970 ponovno tajnik, poleg tega je bil tudi tajnik ZLD Postojna.

Franc je v svojih lovskih organizacijah aktivno deloval tudi pri gradnji štirih lovskih koč na Postojnskem.

Zaradi lovskih uspehov, funkcij in pravičnega gospodarjenja z divjadjo in varovanja narave je prejel številna priznanja in odlikovanja; LZS ga je odlikovala z zna-

kom za lovske zasluge in redom za lovske zasluge III. stopnje, od LD pa je prav tako prejel nekaj pohval in priznanj. Danes je častni član naše LD.

Tovariš Franc, ob tvojem življenjskem jubileju ti lovci »Črnojamci« čestitamo in želimo veliko zdravja ter še mnogo lovskih užitkov!

Lovci LD »Črna jama« – A. D.

Ivo Zupanc je 9. 10. 1986 praznoval šestdesetletnico življenja. Rodil se je v Ljubnem v Zgornjesavinjski dolini, kjer je preživel tudi mladostna leta in doživel vojno vihar. Kljub mladosti je bil aktivni udeleženec NOV.

Ljubezen do narave in gora je podedoval po starših, saj je bil oče v Ljubnem zaposlen kot gozdar. Po vojni se je tudi Ivo odločil za gozdarski poklic in ga vestno in marljivo opravljal do upokojitve v GG Kranj.

Gozdarski poklic je bil v zgodnjih povojnih letih neločljivo povezan z lovstvom. Ivo je že leta 1947 postal član LD Mozelj, kjer je opravljal tudi svoj gozdarski poklic. Po premestitvi v Kranj je leta 1958 postal član naše LD, kjer lovi še danes. Po treh letih članstva so mu lovci zaupali odgovorno funkcijo gospodarja, ki jo je vestno opravljal do leta 1981, to je kar dvajset let. Poleg bogatih lovskih izkušenj in strokovnega znanja, ki ga je nesebično prenašal na mlade lovce, je bil Ivo tudi pobudnik in organizator gradnje visokogorskega zavetišča na Mali Poljani.

Med lovci in prijatelji je Ivo znan kot odličen poznavalec divjadi, ni pa mu tuje tudi razno planinsko cvetje, zdravilne rastline, slovi pa tudi po zreji kakovostnih krvosledcev.

Z GG Kranj so bili odnosi lovcev vedno dobri, za kar je poskrbel naš gospodar. Skupaj z gozdarji so se lovci naše LD udeleževali raznih akcij pogozdovanja in vzdrževanja planinskih poti ter skupno reševali škodo, ki jo je povzročila divjad v lovišču. Za zasluge in uspehe dolgih let ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje.

Ob jubileju ti vsi lovci LD Storžič iskreno čestitamo, želimo veliko zdravja in seveda veliko »dobrega pogleda« in blagra na lovskih stezah!

Člani LD Storžič – Kranj

Konrad Pevec, ki je nedolgo tega praznoval osemdeseti rojstni dan, se je rodil v Hrastniku 26. 11. 1906 v rudarski družini. Že kot 15-letnik je postal član lovskega društva Jelenca v Trbovljah. Sicer pa je šel po očetovih stopinjah v jamo za premožom, od tam pa v rudarsko šolo. Že leta 1941 se je povezal z OF, pozneje pa je postal borec. Po vojni je bil oficir v Celju in Ljubljani, civilist pa spet aprila 1946. V hrastniškem in kasneje v zagorskem rudniku je bil jamski obratovodja do leta 1950, ko je postal direktor hrastniškega rudnika.

Bil je med prvimi organizatorji novega socialističnega lovstva v Zasavju. Starešina LD Hrastnik in predsednik OLZ Trbovlje je bil vse do leta 1951. Po prihodu v Zabukovico, kjer je prevzel vodilno mesto v tedanjem rudniku, se je včlanil v LD Griže, kmalu postal njen predsednik in jo vodil vse do leta 1959. V tem času je bil tudi član UO OLZ Celje in nekaj časa tudi njen podpredsednik. Med letoma 1959–1966 je bil član LD Žalec in tudi njen

predsednik. Po letu 1966 se je vrnil med griške lovce in jim predsedoval do leta 1969, potem pa je bil nekaj let predsednik NO. O svojih lovskih dogodivščinah je napisal tudi nekaj prispevkov, ki so bili objavljeni v reviji Lovec, lepo delo o lovstvu pa je skupaj z Dragom Predanom prispeval za Savinjski zbornik.

Za ustvarjalno in vztrajno delo v lovstvu je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge in redom za lovske zasluge II. stopnje. Prav tako pa mu je ZLD Celje podelila priznanje za aktivnost. Za zasluge v NOB in družbenopolitično delo je dobil več vojaških in družbenih odličij.

Ob praznovanju 50-letnice LD in ob njegovem jubileju pa mu je članstvo LD podelilo listino častnega članstva in se mu s tem skušalo vsaj malo oddolžiti za prispevek pri napredku LD in lovstva nasploh.

Kljub spoštljivim letom še vedno prihaja na lov tudi v dokaj zahtevni Gozdniški, tja, kamor je vselej najraje zahajal, si nabiral novih moči in v krogu lovskih tovarišev prepeval in se veselil.

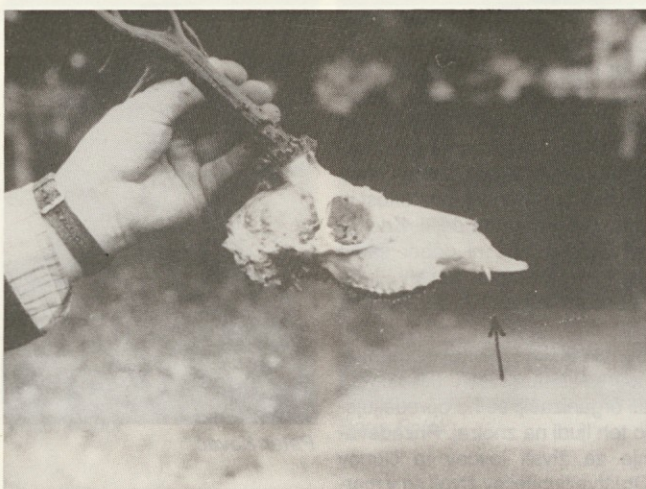
K jubileju mu čestitamo in želimo obilo zdravja ter še mnogo let ravne cevi!

Člani LD Gozdniški-Griže – M. B.

Lovski oprtnik

Lovska idila ob Voglajni izginja

Velika regulacijsko-melioracijska dela na rečici Voglajni, ki so jih začeli pred leti in ki so za kmetijstvo koristna, še niso končana. Sotočje potokov Pešnice in Kozarice z Voglajno pri nekdanjem Celestinovem mlinu in žagi se je bistveno spremenilo. Jezu, ki je za potrebe mlina in žage ustavil Voglajno, ni več, reguliran pa je tudi že zgornji tok od Črnočice do Nove vasi. V gladki, razširjeni in s kamnom obloženi strugi brez tolmunov in zatokov, brez obrežnega grmičevja in drevja, ki svoje korenine zamaka v strugo, ni rib, ni rac, ni pižmovk, raznih vodnih ptic, vider itd. Tudi fazani so tod izgubili svoj življenjski prostor, saj ni več nobene vrbe, niti jelše, ni več nepokošene trave, v kateri so gnezдили. Tudi zajca v tem kultiviranem

Srnjaka, katerega lobanjo z rogovjem prikazuje slika, je junija 1985 uplenil lovski turist iz Nemčije v lovišču LD Križevci pri Ljutomeru.

Trofeja ni zanimiva zaradi moči rogovja, pač pa zaradi prodnikov ali okljicev, ki so pri srnjadi dokaj redki.

Leta 1986 pa je član iste LD, Marjan Giovani, uplenil srnjaka lanščaka, ki je imel na vsaki strani zgornje čeljusti kar po dva prodnika. Žal trofeje ni nihče fotografiral.

Foto Franc Kosi

okolju tako rekoč ni več, pa tudi lisica, ki je prej za zvijugano strugo noč za nočjo odhajala na svoj obhod, ker je vedno našla kaj za pod zob, nima tu več kaj iskati. Široki Celestinov jezero, prek katerega je voda tako prijetno šumela in se penila in ki je ustavljal voglajnske vode vse do Zlatega in Srebrnega kota in še naprej do železniškega mostu, ni več. Dobro, da je naš šentjurski slikar Joži Ipavec, zadnji iz znamenitega rodu skladateljev Ipavcev, te lepe zatoke s posebno značilno zelenkasto barvo ovekovečil na svojih številnih prikupnih oljnih platnih.

Ob izginjanju lovsko-ribiške idile ob Voglajni, ki sem jo užival lepa desetletja, se mi kar milo stori in iz podzvesti se mi porajajo spomini na dogodke, ki sem jih doživljal pod in nad Celestinovim jezerom v vseh dnevih in letnih časih.

Pred leti je bilo v Voglajni in njenih pritokih mnogo rib, saj takrat v Šentjuru še ni bilo onesnaževalcev vode. Ob obilici rib seveda tudi ni manjkalo vider, ki takrat še niso bile zaščitene, ker jih je bilo dovolj. Spominjam se, da sem večer za večerom, če je bilo le količak lune, hodil s puško za vodo in oprezal za temi izred-

no previdnimi kunami. Najugodnejši čas za lov na vidre je zima, ko je voda zaledenela, najugodnejši mesec pa februar, ko se vidre parijo, saj so takrat manj previdne kot sicer. Je že tako, da so živali, pa tudi ljudje, ko jih vzburijo ljubezenska čustva, nepazljive, kar se pogosto bridko maščuje v tej ali oni obliki.

Po mnogih neuspešnih čakanjih na obeh straneh jezua pa je vidra nekega večera v času paritve le prišla. Že od daleč sem zaznal njeno hripavo oglašanje, ki je bilo še najbolj podobno škripanju kolesa pri nenamazanem vozu. Prav takrat pa je razmeroma velik oblak, ki je zakril luno, zelo poslabšal vidljivost. Stal sem za zajetnim topolom in se živčno oziral v smer, iz katere sem slišal vidrine glasove. Edina želja, ki sem jo imel takrat, je bila, da bi se tisti nesrečni oblak, ki je zakrival luno, premaknil, pa se ni. Vidra se je oglašala vse bliže in naposled se mi je zdelo, da se na ledu blizu levega brega Voglajne vleče nekaj temnega, kar se je pod nekim grmom ustavilo. Puško sem prislonil k licu, vendar je bila tema tolikšna, da nisem videl konca cevi in seveda tudi ne muhe. Čakal sem, čakala je tudi vidra... ki je menda zaslutila nevarnost in se je začela umikati v smeri, iz katere je prišla. Zdelo se mi je, da sem jo malo videl, zato sem sprožil... Odjeknil je strel, vendar v prazno, slišal sem vidrine skoke in vsega je bilo na mah konec. Prižgal sem baterijo in prečkal zaledenelo rečico ter šel pregledat nastrel. Ker je bilo na ledu približno dva centimetra snega, sem po sledovih ugotovil, da vidri nisem odbil niti dlake, saj sem jo popolnoma podstrelil.

Vse to sem pripovedoval lovskemu prijatelju Milanu, ki se je tudi navduševal za vidre. Imel je srečo, čez nekaj dni je na istem mestu uplenil lepega vidrinega samca; morda je bil celo tisti, ki sem ga jaz zgrešil.

Ernest Rečnik

Marca nas s svojim otožnim oglašanjem razveseljujejo pribe

Foto Ivo Božič

V stiski priskočili na pomoč lovskemu tovarišu

Ali je današnji lovec lahko human? Je mogoče povezovati s človečnostjo nekoga, ki usmrti žival, pa tega ne stori iz potrebe po preživetju? Ali lahko gremo še naprej, kljub vsem protislovjem, in postavimo lovca za zgled humanosti?!

Nedelja, 7. decembra 1986. V Lovskem domu LD Komenda smo se lovci zbrali kot že nekaj nedelj pred tem. Na prvi pogled nič nenavadnega; v kaminiu je prijetno prasketal ogenj, lovci v oblekah za lov, skodelice s kavo so romale od rok do rok, toda slišati ni bilo ne smeha ne živahnih pogovorov... Nekateri so vedeli že prej, drugi so zvedeli šele ob prihodu v dom: pri Tonetu Podlipniku, članu naše LD, je včeraj gorelo.

Danes lova ne bo.

Predsednik LD je šel priskrbet strešno opeko, preostali pa v Suhadole, kjer je gorelo.

Pogorela ni samo streha, ogenj je prebil strop in se lotil tudi gornjih sob. Streho bo treba narediti novo, toda nimamo niti nažaganega lesa, poleg tega pa ne vemo, ali bomo dobili dovolj strešnih opek – danes je vendar nedelja.

Začeli smo čistiti. Vse, kar je še ostalo na strehi, je bilo treba spraviti dol in očistiti.

Ura se bliža dvanajsti, streha je razdrta in okoli vse počiščeno. Kmalu bodo pripeljali opeko. Toda lesa še ni.

Umaknemo se v lovski dom na krajši odmor. Treba je počakati na les. Nam bo uspelo pokriti streho še danes?

Pri našem članu, lesarskem mojstru, so našagali prvo pošiljko lesa. Dela so stekla naprej.

Pol petih popoldne. Začeli smo pokrivati streho.

Nekaj minut čez šesto. Polagamo zadnje opeke.

Pol sedem. Sedimo v hiši, ki ima spet streho. Eden sosedov pravi, da včeraj takle čas še ni gorelo.

Sam bom poskušal odgovoriti na vprašanje, ki sem ga postavil na začetku. Ljudje o lovcih nimajo preveč lepega mišljenja. V najboljšem primeru priznavajo lov za šport, vendar zelo pogojni šport, saj še nikoli nisem slišal, da bi lovci rekli, da je športnik. Torej šport brez športnikov; ker šport naj bi bil plemenita igra, ki zbližuje udeležence igre in krepi prijateljstvo med njimi. Ampak v tej igri eden izmed udeležencev sodeluje proti svoji volji in povrh vsega mora plačati še s svojim življenjem.

Če te misli izpeljem naprej, pridem do tega, da je lovec nekdo, ki zaradi lastne zabave ubija živali. Torej je lovec daleč od humanosti.

Toda ali ni sinonim za besedo humanost beseda človečnost? Kaj pa, ko smo vsi do zadnjega priskočili na pomoč svojemu to-

varišu, ni to ena najvišjih oblik človečnosti? Ljudje pravijo, da kdor ima rad živali, ima rad tudi ljudi. Če misel obrnemo, velja, da ima tisti, ki ima rad ljudi, rad tudi živali. Torej imamo radi živali, čeprav jih lovimo. Velikih stvari, kot so pravičnost, poštenost in ljubezen, se ne da deliti. Kdor je resnično dober, ni dober samo do nekoga, ampak do vseh, kdor je pošten, ni pošten samo enkrat v tednu.

Same obleke (zelene) oz. pripadnost nekemu društvu (lovskemu) ali organizaciji še ne opredeljujejo teh ljudi na znotraj. Prizadevanje za živali lovcev in članov Društva ljubiteljev živali se v marsičem globinsko prekriva, čeprav marsikdo tega noče videti in priznati.

Razne oblike društev imajo poleg svoje interesne usmeritve glavni cilj združevati ljudi, ki naj bi se med seboj spoznavali in živeli v čimboljših odnosih. To naj bi bila šola za življenje v skupnosti. Mislim, da je nedeljska akcija pokazala najlepše sadove, ki jih lahko obrodijo kakršnekoli oblike druženja med ljudmi.

Goran Peršič

V spomin

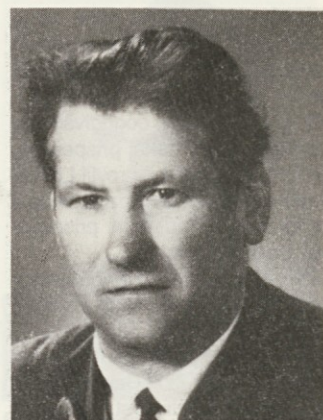
Člani LD Orlica in številni lovci sosednjih LD smo marca 1986 pospremili k večnemu počitku dolgoletnega člana naše LD **Petra Kovača**, ki je umrl 6. 3. 1986. Rodil se je 27. 6. 1901 pri Sv. Antonu na Pohorju kot sin kmeta. Podedoval je del posestva in si pozneje uredil lastno domačijo. Živel je sredi pohorskih gozdov, zato ni naključje, da je vzljudil naravo in divjad ter se vključil v lovske vrste že pred petdesetimi leti.

Kot zavednega Slovenca ga je okupator takoj po vdoru v našo domovino aretirjal in ga odvedel v mariborske zapore. Leta 1943 se je aktivno vključil v delovanje OF in je bil za svoje delo tudi odlikovan.

Ko se je po osvoboditvi slovensko lovstvo ponovno organiziralo, je bil Peter med prvimi, ki so poskrbeli za to, da se organizirajo lovska društva. Bil je pobudnik za ustanovitev lovske družine Orlica. Od leta 1952 do 1974 je bil član UO te družine in ves čas vestno opravljal funkcijo blagajni-

Peter Kovač

Rudi Klavs

ka. Prav njemu gre tudi zahvala za postavitev prvega lovskega doma naše LD.

Za njegovo dolgoletno udejstvovanje v lovstvu in za delo in trud, ki ga je žrtvoval za lovstvo, ga je LZ Slovenije odlikovala z znakom za zasluge in redom III. stopnje. Lovska družina pa ga je leta 1972 imenovala za svojega častnega člana.

Odšel je za vedno od nas, toda njegovo plemenito delo naj bo vodilo nam in našim prihodnjim rodovom. Dobrega lovca in prijatelja bomo ohranili v trajnem spominu!

Lovci LD Orlica – J. K.

Rudi Klavs je 14. 4. 1986 za vedno odšel iz vrst zelene bratovščine.

Rodil se je 25. 2. 1920 v Veterniku nad Boštanjem.

V lovske vrste je stopil leta 1954. Kot poklicnemu gozdarju je lov, gojitev divjadi in varstvo okolja veliko pomenilo, zato se je dodatno izobraževal in leta 1961 opravil lovsko-čuvajski izpit.

V lovski družini je opravljal več funkcij; bil je blagajnik (1962 do 1964), kinolog (1965 do 1968), gospodar (1969 do 1971) in pomočnik gospodarja (1972 do 1974). Za njegovo vestno in požrtvovalno delo ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge.

Na zadnjo pot v rodni Boštanj smo ga spremili številni lovci in gozdarji. Nad njegov odprti grob so se sklonili številni prapori in otožno je zazvenela pesem okteta LD Studenec. Strel iz lovskih pušk so mu zadoneli v zadnji pozdrav.

Dragi Rudi! Mirno počivaj v domači zemlji, nam pa boš ostal v svetlem spominu kot človek, tovariš in lovec!

LD Studenec – P. N.

23. 5. 1986 je v 81. letu starosti umrl najstarejši in ustanovni član LD Železniki **Filip Gartner**, po domače Novakov iz Dražgoš.

Filip se je rodil na velikem posestvu v Jelovici, v Dražgošah, 18. 4. 1905. Že v rani mladosti je kazal veliko veselje do lova, ki so ga po obširnih gozdovih gojili že njegovi predniki. Ker je bila njegova kmetija na samem sredi gozdov, je lahko spoznaval naravo in živalstvo ter se učil lovske abecede. Pred drugo svetovno vojno je imel Filip na obsežnem posestvu svoj lastni lov in je bil zadnji v Selški dolini, ki je imel pravico domalnega izvajanja lova.

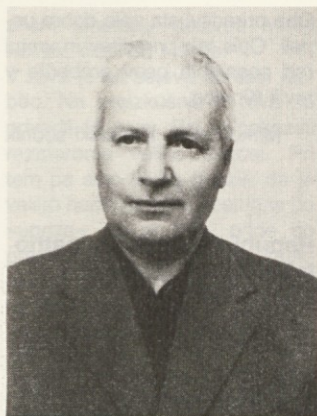
Med vojno se je moral z družino izseliti in prevedrati vojni čas pri svojcih v dolini.

Filip se je posvetil predvsem lovu na srnjad, lisice, kune in prašiče, uplenil pa je tudi jelena in gamse. Po vojni je bil med ustanovnimi člani LD Železniki. Bil je več let aktiven funkcionar, član IO LD (od leta 1948–54) in član odbora v komisiji (od 1954–60). Kot lovec z velikimi izkušnjami je imel vedno velik vpliv na mlajše lovce, ki jim je bil vodnik in nesebičen svetovalec, vzgojitelj in pomočnik. Njegov nasvet je bil vedno spoštovan in dobrodošel. To je dokazal takoj po vojni, ko je s posestvom kot garant sodeloval pri ustanavljanju kovinarske zadruge »NIKO« v Železnikih.

Našega dragega Filipa smo pokopali z vsemi lovskimi častmi; zbrali so se številni lovci iz LD Železniki, Selca in Sorica ter krajanji Selške doline. Bil je lep, topel, sončen dan, tak kot je bil Filip sam.

Filip, naj ti bo lahka lepa, domača selška zemlja in naj te razveseljuje večni pogled na Ratitovec in Jelovico!

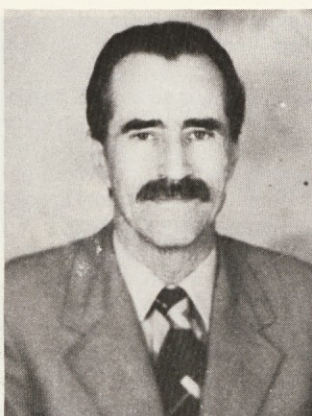
Lovci LD Železniki – Š. F.

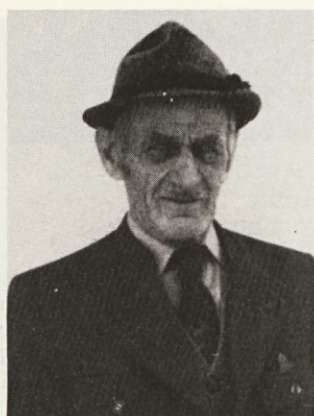
Filip Gartner

Mirko Mohor

Boris Polak

Alojz Škulj

Kot snežni plaz s Krvavca se je v nedeljo 27. 7. 1986 razširila žalostna novica, da je ta dan preminil dipl. vet. **Mirko Mohor**. Rodil se je 1. 11. 1912 v Kranju kot sin lovozakupnika, velikega gorenjskega lovca in ljubitelja narave. Mirko je od rane mladosti hodil z očetom v lovišče in spoznaval naravo in skrito življenje divjadi. Posebno se mu je priljubil visokogorski svet in kranjsko polje.

Gimnazijo je obiskoval in končal v Kranju. Iz tistih mladostnih let so ostali v spomin na Mirka akvareli iz življenja divjadi, zlasti gamsov in ruševcev. Veselje in ljubezen do živalstva sta odločilno vplivala na mladega dijaka, da se je odločil za študij veterine. V težkih vojnih časih je sodeloval z naprednimi zagrebškimi študenti. Leta 1945 je nastopil svojo prvo in edino delovno mesto, postal je veterinar na območju sevniške občine. Svojemu poklicu in kraju je ostal zvest do smrti.

Takoj po ustanovitvi lovskih družin se je vključil v lovske vrste. Najprej v LD Zabukovje in LD Sevnico, kjer je bil nekaj let tudi tajnik družine. Od leta 1948 pa je bil član Lovske družine Boštanj. V družini je bil v letih 1962–1964 član NO, od leta 1964 do 1966 pa predsednik NO. V letih 1956/1958 je bil član disciplinskega razsodišča, nato pa še v letih 1960/1974. S svojo strokovnostjo je vplival na mlajše člane, skrbel je za lovsko kinologijo in povezoval lovce z veterinarsko službo.

Bil je velik ljubitelj male divjadi. Z velikim veseljem je skrbel za mlade fazane. Nešteto krat je s kolesom prevozil pot do loškega polja, čeprav so mu leta že težila korak. Delal je iz ljubezni do divjadi in zaradi predanosti lovski organizaciji.

Mirko je bil veseljak, zato smo ga imeli lovci res radi. Bil je pravičen lovec in pogosto tudi kritik napak in pomanjkljivosti.

Veliko se je ukvarjal tudi z lovsko fotografijo in v spomin nanj je ostalo veliko lepih fotografij. Bil je vedno zaželen lovski gost, zlasti rad je odhajal na love v sosednji lovski družini Zabukovje in Šentjanž.

Mirka kot lovca so poznali številni lovci ne samo v Posavju, pač pa po vsej Sloveniji, zlasti pa na Gorenjskem. Bil je tudi velik ljubitelj malih živali.

Za dolgoletno delo v lovstvu je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge.

Vse življenje je ostal zvest svojemu rojstnemu Kranju, prijateljem iz dijaških let, Sevnici in svojemu poklicu, nam, boštanjским solovcem, pa celih 38 let. Boštanjški lovci smo mu nad vse hvaležni za vse, kar je dobrega storil za naravo in našo divjad.

LD Boštanj – J. P.

Od **Borisa Polaka** smo se lovci LD Ormož, številni občani, prijatelji, znanci in sorodniki za vedno poslovili 28. 7. 1986 na ormoškem pokopališču.

Boris se je rodil 20. 6. 1922 v Ljubljani. Mladost je preživel v Ormožu, kjer je obiskoval osnovno šolo. Zato je razumljivo, da je Ormož tudi vzljubil in imel Ormožčane rad. V Ormož se je vrnil po vojni in tu je aktivno deloval do prezgodnje smrti.

Kot aktiven udeleženec NOB, ki je okusil vse grenkobe okupatorskega in fašističnega zatiranja in preganjanja, se je v Ormožu z vso vnemo vključil v politično in kulturno delo.

Vendar pa je še vedno našel čas tudi za aktivno lovsko udejstvo-

vanje in 30-letno prostovoljno delo v lovski organizaciji. V LD je bil več kot 15 let član odbora LD in je vzorno opravljal blagajniške posle. Poleg tega je bil v letih 1982/1986 član IO ZLD Ptuj, nato (1984–1986) član komisije za kadre pri ZLD Ptuj, v letih 1978 do 1986 pa član komisije za finance in gospodarjenje pri IO ZLD Ptuj.

Za vsesplošno prizadevanje in uspešno delo ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje.

Dragi Boris, ob tvojem nenadnem odhodu, ko te je neizprosna Morana iztrgala iz naših vrst, je nastala vrzel, ki je ne bomo mogli tako hitro zapolniti, kajti bil si čudovit prijatelj in tovariš.

Ko bomo lovili v predelu Hajndl ob Lešnici in se bomo zazrli na ormoško pokopališče, kjer si našel svoj poslednji mir, se bomo spomnili nate in na tvoje tovariše, ki so odšli malo pred teboj.

Tebi, Boris, in vsem lovcem, ki počivajo na ormoškem pokopališču, za vse najlepša hvala!

Lovci LD Ormož – R. K.

Alojzij Škulj, ki se je rodil 13. 2. 1909, soustanovitelj LD Velike Lašče, je umrl 24. 9. 1986, po dolgotrajni bolezni. Našo družino je zapustil skromno, mirno, tako, kot je živel 77 let.

Že v zgodnji mladosti je moral trdo delati kot tesar samouk po velikolaških gozdovih in po Bloški planoti.

Lepota gozdov, polna življenja, ga je leta 1946 prignala v lovske vrste; bil je med soustanovitelji lovske družine v Velikih Laščah. V njej je bil član UO (1952–1956 in 1958–1962) in drugih organov družine. Poleg tega, da je aktivno delal v organizaciji, je veliko po-

magal tudi pri obnovi v vojni porušeni domačiji. Dejavno je deloval v prvih organih ljudske oblasti, zlasti pa pri razvoju združništva v Karlovški dolini.

Po 40 letih članstva v LD je za njim ostal spomin na vzgojitelja mlajših lovcev, ki jih je nešteto krat spremljal po lovskih stezah prek Petrovne in Blatnika.

Za svoje prizadevanje in dolgoletno delo v organih LD je dobil znak za zasluge v lovstvu.

Po zadnji lovčevi stezi od njegovega doma na Karlovi pri Velikih Laščah so ga pospremili tudi lovci s prapori iz sosednjih LD in veliko krajanov. Lovski rog, trobenta in pevci so se skupaj z lovci poslednjič poklonili Lojzetu v zahvalo in spomin.

LD Velike Lašče – B. G.

Iz lovskih vrst so odšli za vedno tudi:

Franč Horvat, LD Dolina, * 21. 3. 1921, † 16. 12. 1986.

Ivan Strmljan, LD Trbovlje, * 16. 4. 1911, † 1. 10. 1986.

Franč Brinar, LD Trbovlje, * 21. 11. 1901, † 29. 10. 1986.

Jože Špehar st., LD Mala gora, * 26. 11. 1928, † 5. 8. 1986.

Ivan Kump, LD Mala gora, * 7. 8. 1937, † 4. 1. 1987.

Zoran Kovač, LD Kajuh, * 17. 11. 1932, † 18. 11. 1986.

Jože Gašperlin, LD Komenda, * 16. 3. 1912, † 20. 1. 1987.

Umrlim časten spomin!

Lovska kinologija

Več posluha za želje lovskih družin

LKD Ljubljana vsako leto pripravi dve prireditvi PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Naraščanje števila goničev in brak-jazbečarjev je pokazalo, da mnogo vodnikov lovskih psov ne pride na načrtovano PNZ največkrat zaradi prevelikih razdalj, kar je danes povezano že z občutnimi stroški. To pa seveda ni dobro za razvoj kinologije. Eden izmed vzrokov je tudi ta, da v LD, v katerih imajo več goničev in brak-jazbečarjev, raje opravijo PNZ v domačem lovišču, kar je – razumljivo – za LD in vodnike veliko bolj ugodno.

Lovska kinološka društva so bila ustanovljena tudi zato, da pribli-

žajo lovsko kinologijo ustanovite-
ljem, torej vodnikom lovskih psov.

LKD Ljubljana se zaveda, da mora imeti z vodniki lovskih psov kar najtesnejše stike, če želi dvigniti njihovo strokovnost (tečaji in predavanja o zreji in šolanju lovskih psov).

Prav zato LKD Ljubljana prek Lovca in Kinologa na koncu naštetih prireditev za tekoče leto obvešča vse lovske družine, ki jih to zanima, da lahko do 1. septembra 1987 zaprosijo (lahko tudi po dve ali tri skupaj) LKD Ljubljana, da v njihovem lovišču organizira PNZ. Pogoj za to, da organizirajo prireditev, je, da LD prijavijo najmanj pet psov in da so te LD vsaj 20 kilometrov oddaljene od kraja prireditve, ki so ga na LKD v tekočem letu določili za PNZ v rednem načrtu prireditev. LKD Ljubljana bo določila sodnika (ali več) in datum za opravljanje PNZ. Že lani se je pokazalo, da je bila taka odločitev LKD Ljubljana še kako pravilna. Več prireditev namreč omo-

goči natančnejši pregled nad številom in kakovostjo lovskih psov. S takim načinom tudi veliko več lovskih psov opravi z zakonom predpisano PNZ. Lovske družine so s takim načinom dela LKD Ljubljana izredno zadovoljne, LKD pa tako dosega enega glavnih ciljev, zaradi katerih je bilo ustanovljeno.

Leta 1986 je LKD Ljubljana na željo dveh lovskih družin, LD Šentvid pri Stični in LD Motnik, organiziralo PNZ goničev in brak-jazbečarjev v njihovem lovišču. V lovišču LD Šentvid pri Stični je bil PNZ goničev in brak-jazbečarjev 11. 10. 1986. Privedli so 12 lovskih psov, in sicer 8 kratkodlakih istrskih goničev, 1 resastega istrskega goniča, 2 posavska goniča, 1 brak-jazbečarja.

V lovišču LD Motnik pa je bila PNZ goničev in brak-jazbečarjev 8. 11. 1986. Privedli so 9 lovskih psov: 5 kratkodlakih istrskih goničev, 1 posavskega goniča, 1 brak-jazbečarja in 2 bosanska goniča (braka).

Obe prireditvi sta zelo dobro uspeli. Opis teh prireditev in vrstni red ocenjenih psov preberite v reviji Kinolog.

Mirko Leiler, kinološki sodnik

Republiško uporabnostno tekmovanje goničev v LKD Zasavje

LKD Zasavje je 15. 11. 1986 organiziralo republiško uporabnostno tekmovanje goničev. Prireditve je bila v loviščih LD Trbovlje in Hrastnik. Vreme je bilo suho in vetrovno. V jutranjih urah so bili sledovi slabši kot v opoldanskih urah, ko se je vreme nekoliko otopilo. Tekmovanje je potekalo po sklepni sodniškega zbora in je bilo navzlic slabšemu vremenu zelo dobro. Škoda, da je na obeh območjih, na katerih je bila prireditve, tako malo zajcev. Psi so tekmovali posamično in ekipno. Za prireditev so bili dokaj dobro pripravljeni. Res škoda, da je od 15 psov, kolikor so jih vodniki privedli, opravilo tekmovanje samo 8 psov. Kljub temu pa so vse štiri ekipe dobile točke. Za izpad sedmih psov sta v dobri meri kriva slabši sled in močan veter.

Vse priznanje moram izreči LKD Zasavje za odlično organizacijo prireditve, obenem pa se zahvaliti tudi LD Trbovlje in LD Hrastnik. LKD Zasavju pa priporočam, da ob tako hitro in dobro razvijajoči se lovski kinologiji v prihodnje izšola in pripravi vsaj eno ekipo visokonogih goničev za take in podobne prireditve.

Natančni opis poteka republiške uporabnostne tekme goničev in seznam ocenjenih psov z ocenami bo opisan v eni izmed prihodnjih števil revije Kinolog.

Mirko Leiler, kinol. sodnik

Preizkušnja psov jamarjev na Koroškem

LKD Maribor je 13. 9. 1986 organiziralo preizkušnjo jamarjev na Koroškem v umetnem rovu v Radljah, nato pa še 25. 10. 1986 na planem, in sicer v istem lovišču. V rovu, ki so ga s požrtvovalnim delom zgradili po mednarodnih predpisih člani LD Radlje, sva sodila kinološki sodnik Ivan Caf iz Maribora in podpisani, delo na planem pa kinološki sodnik Rudi Rotar iz Maribora in podpisani. Vodja prireditve je bil

Značilna glava nemškega dolgodlakega ptičarja

Foto H. Robl

znani kinološki delavec Mirko Novak, član LD Radlje.

V rovu je bil bojevit odrasel jazbec. Na preizkušnjo v rovu so privedli 15 psov. Psi so pokazali razmeroma veliko ostrnost. Pri tem pa smo lahko opazili, da je veliko naših jamarjev ostrih le do »ugriza«, kakor hitro pride do pravega boja, pa se rajši umaknejo in grozeče lajajo ter le tu in tam pokušajo ponovno zagrabiti. Kljub temu je več psov jazbeca pravilno prijel.

Čez mesec dni smo se zbrali na preizkušnji na planem. Nerazumljivo je, da se vodniki psov, ki so bili v rovu nekoliko slabši, preizkušnje na planem sploh niso udeležili. Za to so verjetno krive lovske družine, ki premalo strogo zahtevajo izvajanje določila zakona, ki pravi, da je lov dovoljen le s preizkušenimi psi.

Pri preizkušnji na planem je sodelovalo deset psov, od tega jih je devet opravljalo PNZ prvič, eden vodnik pa je prišel »popravljen« oceno za vidoglasnost, vendar pes kljub trem poskusom ni pokazal boljših zasnov in zato ni bil bolje ocenjen.

Psi so na splošno pokazali dobro sledoglasnost, kar je posledica boljše izbire plemenjakov kot v prejšnjih obdobjih in načrtnejšega dela republiške zrejne komisije za jamarje, ki jo vodi nadvse natančni predsednik Vinko Foršček. Opaziti pa je, da se psi iz lovskih družin, v katerih jih ne uporabljajo tudi za vodno delo, veliko težje spustijo v vodo, medtem ko psi iz lovskih družin ob Dravi zaplavajo v vodo na ukaz.

Večina privedenih psov je bila stara do osemnajst mesecev, tako da so se lahko uvrstili v nagradne razrede, starejšim pa smo vpisali le število točk in ocenne disciplin.

Najbolje se je uvrstil (in dosegel največje število točk – 37) lovski terier Aro, vodnika Janka Grubelnika iz LD Radlje. V I. nagradni razred se je uvrstila tudi terierka Astra Šmiklavška, last Mirka Epšeka iz LD Bukovje.

Število točk in pogoje za prvi nagradni razred sta dosegla (vendar sta starejša) tudi lovski terier Don, vodnika Ivana Pušnika iz LD Golavabuka in Rika Škalska, vodnika Slavka Lenarta iz LD Podgorje. Pohvaliti je treba tudi druge pse, saj so vsi dosegli II. nagr. razred.

Menim, da se kakovost jamarjev na Koroškem izboljšuje, saj je bil pred leti redek terier, ki je upal zagrabiti jazbeca v rovu, še red-

kejši pa, ki bi zajčka lepo sledoglasno pognal.

Pri zreji jamarjev je potrebno – predvsem pri terierjih, ki jim sledoglasnost ni najbolje prirojena, – posvetiti tej lastnosti največ pozornosti. Dejstvo je, da pri pogojih lova, kakršni so danes, te naše male »štirinožne pomočnike« uporabljamo predvsem za lov na planem in morajo v naših gorskih in hribskih predelih velikokrat na brakadah zamenjati že manj številne goniče.

Bojan Deberšek, kinol. sodnik

Šolanje psa za pokazača – s prinosilom

V nemški reviji »Jäger« sem zasledil kratek jednat članek o učenju psa za pokazača mrtve velike divjadi s prinosilom. Nemci imenujejo takega psa Bringselverwaiser. Članek sem prevedel in po njem začel učiti svojo nemško kratkodlako ptičarko Billo von Ainghem. Takega načina pokazanja sem jo naučil v dobrem mesecu. Zato sem članek priredil tudi za objavo. Prišel bo pravzlasti vodnikom lovskih psov, ki se z iskanjem obstreljene velike divjadi ukvarjajo intenzivneje.

Vsestransko lovsko uporabni psi, ki jih uporabljamo tudi za iskanje obstreljene velike divjadi, naj bi bili naučeni pokazanja mrtve divjadi s prinosilom. Vemo, da nekatere psov zaradi slabše zasnovanosti za lajanje oziroma dajanje glasu na ukaz ni mogoče izučiti za oblažaje. Vsakega psa pa bomo z nekaj vaje in truda lahko izučili za zanesljivega pokazača s prinosilom.

Lovci bolj ali manj vedo, katere prednosti ima tak način pokazanja. Osnovno je, da pes divjadi, ko bo prišel sam do nje, ne bo trgal ali jo skušal aportirati (prinesti). Tako najdena divjad leži ponavadi na nepreglednem, gosto obraščenem svetu. Pes bo po uspešno opravljenem iskanju na slednem jermenu z vračanjem k vodniku pokazal pot do najdene mrtve velike divjadi. Vsakič, ko se bo vrnil od takšne divjadi do vodnika, bo imel v gobcu prinosilo, ki ga ima pes sicer prosto visečega, a pripetega na ovratnico. Kaj pravzaprav moramo naučiti psa, da bo postal zanesljiv pokazač mrtve divjadi s prinosilom?

Naučiti ga moramo, da takrat, ko najde veliko divjad, pograbi kratek usnjen pas, ki mu visi pripet na ovratnico, in se z njim v gobcu

Brak-jazbečar

Foto F. Branc

vrne k vodniku ter mu tako pokaže, da je divjad našel. Vodnik mu, ko se pes vrne, vzame to prinosilo iz gobca, ga ob spodbujanju »k divjadi« ali »išči izgubljenost« znova pošlje v smer, od koder je prišel, in ga pri tem spremlja. Ko pride pes spet do mrtve divjadi, znova pograbi prinosilo in se vrne k vodniku, ki opisani obred ponavlja tako dolgo, dokler ga pes ne pripelje do ležeče divjadi.

Prvi korak pri učenju

Psa najprej učimo, da s kože divjadi (srnja, prašičja, jelenja) pobira položeno prinosilo in ga prinaša vodniku. Prvi pogoj za učenje pokazača pa je, da je pes že naučen prinašanja!

Drugi korak pri učenju

Že opisano vajo učimo tako dolgo, dokler pes na ukaz »k divjadi« ali »išči izgubljenost«, veselo ne steče do položene kože, ki jo polagamo na vedno večji razdalji, tam prinosilo prime v gobec in se z njim vrne k vodniku. Po določenem času mu prinosilo pripravimo na ovratnico in ga pošljemo do položene kože, kjer ga bo prav tako brez posebnih težav in oklevanja pobral in se vrnil. Ko je vaja popolnoma utrjena, vodnik psu, ki se je vrnil, prinosilo vzame iz gobca, ga pošlje nazaj k položeni koži in mu 20 do 30 korakov sledi. Nato tam psa počaka in ko se ta ponovno vrne, ves obred ponovi, tako da ga pes na koncu pripelje do kože. To vajo moramo ponavljati tako dolgo, da jo pes popolnoma obvlada, pri čemer ne skoparimo s pohvalo in nagrado, vendar le takrat, ko se je pes s prinosilom v gobcu vrnil do vodnika.

Tretji in četrti korak

Vztrajno ponavljamo že opisani cikel vaj, in sicer tako, da na koncu polagamo ohlajeno veliko divjad. Pri tem se lahko zgodi, da prime pes prinosilo že takrat, ko je dobil položeno divjad v nos (ko jo zavoha). V takem primeru moramo poklicati na pomoč pomočnika, ki bo nadzoroval doslednost dela psa, in če bo ta prijemal prinosilo prej, mu ga bomo morali za nekaj časa spet polagati na položeno divjad ali na kožo.

Po treh do štirih tednih bo postal pes zanesljiv pokazač mrtve divjadi s prinosilom.

Za boljši prikaz vaj bom v eni naslednjih števil objavil nekaj posnetkov, ki sem jih naredil pri učenju svoje psice.

Vojko Pirher

Predvidena legla

Vestfalski brak-jazbečarji (JRWBJ):

Leglo 27. 3. Rejec Martin Maček, Savinjsko nab. 8, 63270 Laško.

Bosanski baraki (JRGBb):

Leglo 15. 3. Slavko Legen, Ajdovec 9, 68361 Dvor.

Brandel braki (JRBrB):

Leglo 27. 2. Rejec Pavle Fajs, Ul. II. grupe odredov 39, 63000 Celje.

Posavski goniči (JRGp):

Leglo 13. 3. Rejec Rudolf Praznik, Bratnice 6, 68296 Šentvid pri Stični.

Leglo 10. 3. Rejec Jože Smrekar, 62381 Podgorje 6a pri Slovenj Gradcu.

Leglo 1. 3. Rejec isti.

Istr. kdl. goniči (JRGki):

Leglo 25. 3. Rejec Martin Može, Plemberk 3, 68332 Stopiče.
Leglo 3. 3. Rejec Oresto Bordon, Bonini 1, 66000 Koper.

Res. istr. goniči (JRGri):

Leglo 5. 3. Rejec Alojz Šimenc ml., 63332 Rečica ob Sav. 93.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Leglo 22. 3. Rejec Jože Drgan, VDV brigade 6, 61431 Dol pri Hrastniku.

Leglo 20. 3. Rejec isti.

Leglo 12. 3. Rejec Marjan-Mirko Slatinšek, 63342 Gornji grad 93.

Leglo 20. 2. Rejec Milan Božič, C. na Plužne 41, 65282 Cerkno.

Leglo 24. 1. Rejec Slavko Robica, Lopata 30, 68362 Hinje.

Leglo 21. 1. Rejec Marjan Srečnik, Zg. Lipnica 28/c, 64264 Kamna gorica.

Leglo 15. 2. Rejec Ivan Kolar, Kovača vas 140, 62310 Slov. Bistrica.

Leglo 1. 3. Rejec Jože Škufca, Smuka n. h., 61332 Stara cerkev.

Leglo 14. 1. Rejec Anton Žužek, Jakičevo 1, 61317 Vel. Lašče.

Leglo 24. 2. Rejec Lojze Kocmur, 63230 Šentjur pri Celju, Podgorje 29.

Leglo 31. 1. Rejec Lado Nučič, Hribska pot 11, 61290 Grosuplje.

Leglo 7. 1. Rejec Aberšek Drago, Postojnska 27, 61000 Ljubljana.

Hanovski barvarji (JRHB):

Leglo 20. 3. Rejec Maks Kramljak, Šmiklavž 15a, 62381 Podgorje.

Leglo 5. 3. Rejec Rudi Kravanja, Zarečje 46, 66250 Ilirska Bistrica.

Bavarski barvarji (JRBb):

Leglo 20. 2. Rejec Stanislav Simsič, Strmica 13, 66230 Postojna.

Leglo 21. 3. Rejec Jože Habjan, Vrh 18, 61294 Višnja gora.

Leglo 26. 2. Rejec Rudi Mlinarič, C. na grad 40, 63000 Celje.

Leglo 28. 2. Rejec Janez Konc, Gregorčičeva 41, 64260 Bled.

Lovski terierji (JRLT):

Leglo 23. 3. Rejec Ivan Gale, Adamičeva 45, 61290 Grosuplje.

Leglo 10. 2. Rejec Oresto Bordon, Bonini 1, 66000 Koper.

Leglo 19. 3. Rejec Franc Šenverter, Zamarkova 15a, 62230 Lenart.

Leglo 6. 3. Rejec Janez Gašperšič, Vrhovčeva 2, 68000 Novo mesto.

Leglo 12. 3. Rejec Jože Trunkel, Cvetlična 11, 62310 Slov. Bistrica.

Leglo 17. 2. Rejec Sava Stokuča, Volmerjeva 7, 62250 Ptuj.

Leglo 23. 2. Rejec Drago Leljak, Ostrožno 91, 63000 Celje.

Kdl. jazbečarji (JRJki):

Leglo 7. 3. Rejec Ivan Bartol,

Bukovica 13, 61310 Ribnica.

Leglo 1. 2. Rejec Ladislav Steinbacher, Borisa Kraigherja 17, 62310 Slov. Bistrica.

Leglo 24. 1. Rejec Ivan Pintar, Grajska vas 49, 63303 Gomilsko.

Jazbečarji dolgodlaki (JRJdd):

Leglo 7. 2. Rejec Jože Vester, 4. julija 23, 64290 Tržič.

Koker španjeli (JRKš):

Leglo 14. 3. Rejec Stane Strle, Rudnik 4, 61251 Moravče.

Leglo 13. 3. Rejec Bernard Podojsteršek, Ješenca 2a, 62327 Rače.

Leglo 19. 3. Rejec Jože Raspor, Dolga Poljana 22, 65271 Vipava.

Leglo 26. 2. Rejec Bojan Deberšek, Stari trg 149, 62380 Slov. Gradec.

Leglo 18. 2. Rejec Darja Klasinc, Prušnikova 44, 62000 Maribor.

Golden retrieverji (JRGR):

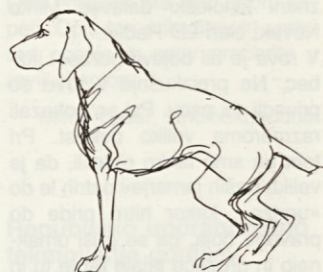
Leglo 24. 3. Rejec Ljuba Vester, 4. julija 23, 64290 Tržič.

Leglo 15. 3. Rejec Polona Tratnik, Sp. Gameljne 19c, 61211 Šmartno.

Labrador retrieverji (JRLR):

Leglo 18. 3. Rejec Matjaž Železnik, Reboljeva 18, 61234 Mengeš.

Leglo 22. 2. Rejec Alojz Majcen, Medvedova 10, 61234 Mengeš.

Leglo 5. 3. Rejec Cveto Jakel, Ilirska 2, 64270 Jesenice.

Nem. prepeličarji (JRPr):

Leglo 19. 3. Rejec Srečko Erceg, Orehovica 28, 68310 Šentjernej.

Leglo 3. 3. Rejec Božo Suhadolnik, Paplarjeva 7, 61353 Borovnica.

Nem. kdl. ptičarji (JRPki):

Leglo 6. 1. Rejec Gentile Kofol, 11. prekomorske brigade 47a, 66000 Koper.

Leglo 8. 3. Rejec Franc Dekleva, Vodnikova 44, 66250 Il. Bistrica.

Leglo 3. 8. Rejec Anton Primc, Gregorčičeva 11/a, 66250 Il. Bistrica.

Leglo 12. 2. Rejec Ivan Caf, Ob Dravi 1, 62000 Maribor.

Leglo 29. 1. Rejec Miran Vavpotič, Lukavci 19, 69242 Križevci.

Leglo 19. 2. Rejec Karel Ingolič, Kajuhova 23, 62314 Zg. Polskava.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Izdelujem lovske kravate z vezanim emblemom (srnjak, kozorog, fazan). Naročeno pošiljam po povzetju. Cena za kravato je 1900 + poština. »Modna kravata« Gjergjek, 69000 Murska Sobota, Ivana Regenta 29. Tel. (069) 22 326.

Kupim sledoglasnega goniča. Obvezen je preizkus na vašem terenu. Opišite delo psa in navedite ceno. Pripisite številko vaše ga telefona. Miro Gojkovič, Sergeja Mašere 3, 66000 Koper.

Tovariši lovci! Izdelujem lesene okrasne podstavke (deščice) za lovske trofeje vseh vrst in podstavke, na katere pritrdite noge srnjadi (obešalniki). Naročeno pošiljam po pošti (povzetje). – Vojin Pejčič, Kolodvorska 62, 54204 Bijelo Brdo.

Izdelujem kovinske priprave za pritrjevanje trofej (rogovje srnjaka in roglje gamsa) na podložne deščice. Montaža je izredno enostavna. Interesentom pošljem pripravo po povzetju na predhodno pismo naročilo ali na naročilo po telefonu (064) 60-987. Božidar Jerman, Sorška 2, 64220 Škofja Loka.

Prodajam nevezane letnike revije Lovec od leta 1967 do 1986. Informacije po telefonu (061) 213 170.

Prodajam nov strelni daljnogled swarovski 6 x 42. Informacije po telefonu (061) 786 002 od 18. do 20. ure (Dragar).

Tovariši lovci in lovske družine! Izdelujem razne lestence iz odpadlih jelenjih rogov in odkupujem odpadle rogove jelenov. Jože Janežič, Špindlerjeva 1, 62310 Slovenska Bistrica.

Kupim goniča ali resastega jazbečarja. Pes mora biti sledoglasen in vztrajen gonič. Telesna ocena ni pomembna. Obvezen je preizkus psa v vašem in našem lovišču. Navedite ceno in vašo telefonsko številko. Silvo Šavle, Seča 52, 66320 Portorož.

Prodajam češko bokarico ZH 304, kal. 7 x 57 R/12, z menjalnimi cevmi. Montiran je strelni daljnogled (originalna potisna montaža). Anton Količ, Pravutina 78, 42724 Ribnik.

Prodajam 3 mlade balkanske goniče (leglo 6. 6. 1986). Psi so bili že vodeni v lovišče.

Prodajam tudi **posavskega goniča** z opravljenim PNZ in odl. tel. oceno (star je 2 leti), ter **balkansko goničko** z opravljenim PNZ in odl. telesno oceno (stara je 6 let). Vinko Močnik, Pot v Čelo 29, 65282 Cerkno.

Prodajam psičko brak-jazbečarko odličnih staršev (mati CACIB). Je črne barve in stara 5 mesecev. Branko Puc, Vipava 161, 65271 Vipava. Tel.: (065) 65 096.

Prodajam popolnoma nov strelni daljnogled swarovski-habicht (6 x 42). Informacije po telefonu (062) 701 10 od 15.30 dalje ali (062) 701 041 do 15. ure (Ritonja).

Prodajam dve psički hanovski barvarki (stari 6 mesecev). Sta potomki odličnih staršev. Marjan Konečnik, Selovec 10, 62373 Šentjanž pri Dravogradu. Tel.: (062) 842 753 po 19. uri!

Prodajam MK puško Brno-2, s strelnim daljnogledom jägermaister (4 x 28). Informacije po telefonu (062) 23 607, Zoran Belec.

Prodajam lovsko šibrenico brezpetelinko kal. 12-12. Puška je bila malo uporabljena, je španske izdelave, s sivo gravirano glavo. France Mavrer, Rožna ul. 11, 64264 Bohinjska Bistrica.

Črno labradorko, staro leto in pol, pogrešamo že dalj časa. V levem uhlju ima vtetovirano številko 60414. Najditelja prosimo, da sporoči po telefonu (061) 222 232. Čaka ga nagrada.

Prodajam karabinko CZ kal. 6,5 x 57. Puška je malo rabljena, s predelanim kopitom. Montiran je strelni daljnogled swarovski 6 x 42 (suhlska montaža). Informacije po tel. (061) 315 255, int. 105 – od 8.–9. ure.

26. MEDNARODNI SEJEM GOZDARSTVA IN KMETIJSTVA KRANJ, 10. - 20. 4. '87

14. 4. posvet o krompirju – »KROMPIR '87«
od semena do končne uporabe

16. 4. DAN GOZDARJEV
strokovni posveti in demonstracija najnovej-
še kmetijske mehanizacije

17. 4. predavanje s koreferati in mednarodno
udeležbo:

**UKREPI ZA PREPREČEVANJE ŠKODE
OD DIVJADI V GOZDU
IN NA DIVJADI V KMETIJSTVU
DAN LOVCEV:**

- prodajna informativna ponudba odstrela
divjadi v Sloveniji in drugih jugoslovanskih
loviščih

18. 4. – posvetovanje o
garjivosti gamsov

- razstava govedi črno-
bele pasme
- demonstracijska razsta-
va sredstev za zaščito
gozda: kemičnih, me-
hanskih, električnih in
njihova uporaba

- strokovna gozdarska razstava
- razstava, informacije, prodaja, sprejem na-
ročil za lovsko zaščitno osebno opremo,
orožje, strelivo... (domače in tuje)
- prikaz dosežkov predelave in uporabe me-
sa divjadi

- gozdarska in kmetijska mehanizacija
- **UGODNO!** prodaja blaga široke porabe
- 10-odstotni popust pri vstopnini za organi-
zirane skupine lovcev lovskih družin

Informacije:

PPC Gorenjski sejem Kranj
telefon: (064) 22 234
telex: 34657 YU GS KR

LOVSKA ZVEZA SLOVENIJE

organizira

17. aprila 1987 v Kranju

POSVETOVANJE O UKREPIH ZA PREPREČEVANJE ŠKOD V GOZDU TER O UKREPIH ZA PREPREČEVANJE ŠKOD NA DIVJADI V KMETIJSTVU IN PROMETU

POSVETOVANJE bo v prostorih GORENJSKEGA SEJMA v Kranju. Predavali bodo naši in tuji strokovnjaki. Predavanja bodo napisana in prevedena v slovenščino in jih bodo udeleženci prejeli pred začetkom posvetovanja. KOTIZACIJA za udeležence je **3000 din.** Znesek nakažite na žiro račun LZS (Ljubljanska banka Ljubljana: 50101-678-47158). Obenem morate poslati **pisno prijavo z dokazilom o plačani kotizaciji** tudi **strokovnemu sekretariatu LZS**, Župančičeva 9, Ljubljana. Prijave bomo sprejemali do 10. 4. 1987.

Vse lovske in gozdarske organizacije vabimo, da se posvetovanja udeležite v čim večjem številu.

Strokovni sekretariat LZS

SWAROVSKI HABICHT

MANNLICHER

JOHANN FANZOJ
Puškarina in lovska oprema
A 9170 Borovlje – Ferlach
Telefon 9943 – 4227 – 2283

Strelske družine – pozor! Stalno imamo na zalogi zračne puške anschütz mod. 335-S magnum in originalne naboje diablo.

Mogoča je tudi nabava nabojev trap, krogelnih nabojev, montažnih delov in rezervnih puškinih cevi prek konsignacijskega skladišča pri Agrotehniko-Grudi

Informacije dobite tudi v vseh poslovalnicah tozda Lovec.

vsem interesentom iz Slovenije v jesenski in zimski sezoni 1986/1987 priporoča naslednje lovske in športne potrebščine:

- popoln izbor kakovostnih optičnih izdelkov podjetja Swarovski, Tirol;
- lovsko orožje steyr in lovske naboje hirtenberger;
- lovsko orožje lastne izdelave in tudi nadomestne menjalne cevi za risanje in polrisanje ter montažni del za daljnogled;
- cenene lovske in strelske šibrenice kal. 12/12 iz Španije, ki so uporabne za lov na malo divjad in za streljanje na glinaste golobe.